

Islamic Azad University
Khomeinishahr Branch

Faculty of Electrical and Computer Engineering, Department of Electrical
Engineering

"M.A." Thesis
On Power Systems
Subject:

**Dynamic stability modification of the standard network with
three machines and nine buses in IEEE due to asymmetric
two-phase fault and two-phase in the ground fault with
sliding control mode**

Thesis Advisor:
Dr.Soltani

By:
Omid Pedram

Winter 2016

Abstract

Title:

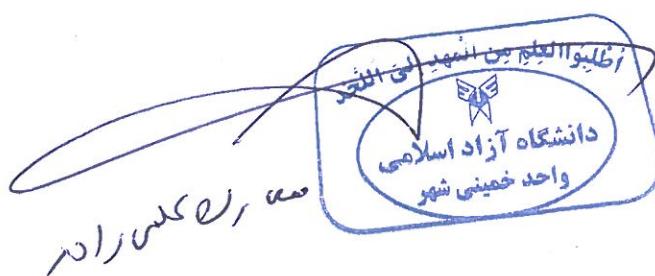
Dynamic stability modification of the standard network with three machines and nine buses in IEEE due to asymmetric two-phase fault and two-phase in the ground fault with sliding control mode.

Abstarct:

The purpose of this thesis is to modify the dynamic stability in the standard network with three machines and nine buses in IEEE due to asymmetric two-phase fault and asymmetric two-phase in the ground fault with sliding mode controller in certain places of the system. The analysis method in the time domain uses the positive and negative spatial vectors of the currents and voltages in the network. Sliding mode controller is used to damp the high frequency oscillation and power system stabilizers (PSS) are used to apply additional signals. Using the AVR, the busbars's voltage is kept constant at the nominal values. In this thesis, it is necessary that initial values are obtained based on a Loud-Flow solution.

Keywords:

Two-phase fault_Two-phase fault to ground_Asymmetric faults-phasor.

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد خمینی شهر

دانشکده برق و کامپیوتر

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد M.Sc

گرایش مهندسی برق - قدرت سیستمهای قدرت

اصلاح پایداری دینامیکی شبکه استاندارد سه مашینه و نه باسه IEEE در اثر خطاهای

نامتقارن دوفاز و دوفاز با هم به زمین

استاد راهنما :

دکتر جعفر سلطانی

نگارش:

امید پدرام

زمستان ۱۳۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد خمینی شهر

دانشکده برق و کامپیوتر

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد Sc.M

گرایش مهندسی برق – قدرت سیستمهای قدرت

اصلاح پایداری دینامیکی شبکه استاندارد سه ماشینه و نه باسه IEEE در اثر خطاهای
نامتقارن دوفاز و دوفاز با هم به زمین

نگارش:

امید پدرام

۱۳۹۵ زمستان

در تاریخ // ۱۳۹۵ توسط کمیسیون تخصصی زیر موردنبررسی و تصویب نهایی قرار گرفت.

- ۱- استاد راهنما پایان نامه
دکتر جعفر سلطانی
- ۲- داور داخل گروه
دکتر
- ۳- داور خارج گروه
دکتر ارشادی
- مدیر تحصیلات تکمیلی گروه برق

سازمان پژوهش و فن آوری

به نام خدا

شور اخلاق پژوهش

بایدی از مذکور شده بجان و احتماله این که عالم مضره داشت و هماره هنگر اهل انسان و به ملک پاپ داشت تمام بلند و پژوهش و تقدیر ایت جایگاه و اثناهاد اخلاقی فرنگی و قفقانی شرکی، ما داشتیم و احتماله است ملی
و اسلامی و اخلاقی آزاد اسلامی مقدمی کردیم اصول زیر را در فنای خایت ہی پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن عملی گفتم:

۱- اصل حقیقت جعلی: تلاش درستایی پی جعلی حقیقت و فقاری بر آن دوسری از مرکوز پسان سازی حقیقت.

۲- اصل رعایت حقوق: انتظام بر رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.

۳- اصل باکیت مادی و معنوی: تهدید بر رعایت کامل حقوق مادی و معنوی و اخلاقی کیهانگران پژوهش.

۴- اصل منافع ملی: تهدید بر رعایت مصالح ملی و دلخواه اشتن پیشبرد توسعه کشور و کیهان اصل پژوهش.

۵- اصل رعایت انصاف و امانت: تهدید بر احتساب از مرکوز جانب داری غیر علمی و خاطفت از اموال، تجزیت و مبلغ در احیاد.

۶- اصل رازداری: تهدید بر صیانت از اسرار و اطلاعات محیا افراد سازمان ہادکو روکیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.

۷- اصل احترام: تهدید بر رعایت حریم ہو حرمت ادراجم تحقیقات و رعایت جانب تهدود خودداری از مرکوز حرمت گشتن.

۸- اصل ترویج: تهدید بر رواج و انش و اشاده نتیج تحقیقات و انتقال آن بکاران علمی دو اشیابان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.

۹- اصل برات: انتظام بر راست جعلی از مرکوز رقد غیر حرفا ای و اعلام موضع نسبت بکمالی که حوزہ علم پژوهش را بثبت ہی غیر علمی می آیند.

نام و نام خانوادگی: امید پدرام

تاریخ و امضا: ۹۵//

«تعهدنامه اصالت رساله یا پایان‌نامه»

اینجانب امید پدرام دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته برق - قدرت سیستم‌های قدرت که در تاریخ ۱۳۹۵// از پایان‌نامه خود تحت عنوان:

«اصلاح پایداری دینامیکی شبکه استاندارد سه ماشینه و نه باسه IEEE در اثر خطاهای

نامتقارن دوفاز و دوفاز با هم به زمین»

با کسب نمره و درجه دفاع نموده‌ام بدین وسیله متعهد می‌شوم:

۱- این پایان‌نامه/رساله حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان‌نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده‌ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورداً استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده‌ام.

۲- این پایان‌نامه/رساله قبل‌اً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم‌سطح، پایین‌تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره‌برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و غیره... از این پایان‌نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می‌پذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچ‌گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: امید پدرام

تاریخ و امضاء: ۹۵//

کلیه حقوق مادی مرتبط بر نتایج
مطالعات ، ابتکارات و نوآوری های ناشی
از تحقیق موضوع این پایان نامه متعلق به
دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی شهر است.

تقدیم به پدر و مادر عزیزم

تشکر و قدردانی:

سپاس بیکران پروردگار عالم را که از میان راههای فراوانی که در مقابلم گشود، راه تحصیل علم و کسب دانش و معرفت را نشانم داد و پس از آن این معرفت را در وجودم نهاد که از میان لذایذ گوناگون مادی، لذت فهمیدن و آموختن و به شاگردی در محضر استادان و عالمان نشستن خوش تر آید.

حال که به لطف خداوند نگارش این پژوهش به پایان رسیده است، وظیفه خود می‌دانم که از تمامی اساتید ارجمند خود به خصوص دکتر جعفر سلطانی که انگیزه این پژوهش را در من ایجاد نمودند و در به ثمر رسیدن این مجموعه راهنماییم بودند، کمال تشکر و قدردانی را داشته باشم و از خداوند متعال توفیق روزافروزن را برای ایشان آرزومندم.

در خاتمه، خالصانه‌ترین سپاس و قدردانی ام را تقدیم پدر و مادر فداکار و مهربانم می‌نمایم که در تمام دوران زندگی‌ام با استقامت و گذشت، لحظه‌ای مرا در سختی‌ها و تنگناهای زندگی تنها نگذاشتند.

چکیده

هدف این پایان نامه، اصلاح پایداری دینامیکی یک شبکه استاندارد سه ماشینه و نه باسه IEEE در اثر خطاهای نامتقارن دوفاز و دوفاز با هم به زمین در مکان‌های مشخصی از سیستم می‌باشد. روش تحلیل در حوزه‌ی زمان، با استفاده از بردارهای فضایی مثبت و منفی جریان‌ها و ولتاژهای شبکه مذکور می‌باشد. برای میرا کردن نوسانات فرکانس بالای اسمی شبکه از روش کنترل مد لغزشی برای اعمال سیگنال‌های اضافی و همچنین از پایدارسازهای سیستم قدرت (PSS) استفاده می‌گردد. با استفاده از حلقه‌ی مدار بسته‌ی رگولاتور اتوماتیک ولتاژ (AVR)، ولتاژ باس‌های ماشین بر روی مقادیر نامی در حالت ثابت نگه داشته می‌شود. در این پایان نامه لازم است در ابتدا مقادیر اولیه بر اساس یک حل پخش بار (Loud-Flow) بدست آیند.

کلید واژه‌های: خطای دوفاز – خطای دو فاز به زمین – خطاهای نامتقارن – فازور

عنوان	صفحه
فصل اول: مقدمه و پیشینه پژوهش	
۱-۱-مژور کلی	۲-۵
۱-۲-پیشینه تحقیق	۵-۶
۱-۲-۱-ساختار پایان نامه	۶-۹
فصل دوم: آنالیز فازوری سیستم قدرت	
۲-۱-مقدمه	۲۳-۲۵
۲-۲-ساختار کلی سیستم قدرت	۲۵-۲۶
۲-۲-۱-معادلات توازن توان	۲۶
۲-۲-۲-نمایش‌های دامنه زمانی	۲۶-۲۸
۲-۲-۳-مدولاسیون و دامنه فازور	۳۱
۲-۴-۲-تعريف اولیه فازورهای $\vec{E}$, $\vec{I}$	۳۱
۲-۵-۲-محاسبه فازور ساکن کلاسیک	۳۱-۳۵
۲-۶-۲-محاسبه فازور زیر گذرای کلاسیک	۳۵-۳۹
۲-۳-۲-خصوصیات تغییر شکل فازور متغیر زمانی P	۳۹-۴۱
۲-۳-۱-معادلات توان	.....
۲-۴-آنالیز سیستم غیر متوازن	.....
۲-۴-۲-مفهوم فازورهای متغیر با زمان	.....
۲-۵-مدل سیستم قدرت بزرگ	.....
۲-۶-محدویت‌های مدل π	۴۱-۴۲
فصل سوم: مدلسازی شبکه ۳ ماشینه ۹ باسه	
۳-۱-سیستم قدرت چند ماشینه مورد مطالعه	۴۴-۴۵
۳-۲-محاسبات حالت ماندگار	۴۵-۵۳

۴-۱-ماتریس ادمیتانس شبکه در حالت قبل از خطا	۵۳
۴-۲-ماتریس ادمیتانس شبکه در حین خطای	۵۳-۵۴
۴-۳-ماتریس ادمیتانس شبکه پس از باز شدن خط	۵۴-۵۶
۴-۴-ماتریس ادمیتانس شبکه پس از وصل مجدد خط به شبکه	۵۴-۵۶
۴-۵-کاهش مرتبه ماتریس ادمیتانس شبکه	۵۶-۶۰
فصل پنجم: خطاهای اتصال کوتاه دو فاز و دو فاز به زمین	
۵-۱-مقدمه	۶۳-۶۴
۵-۲-خطای دوفاز	۶۴-۶۸
۵-۳-بلوک های PSS و AVR	۶۸-۶۹
۵-۴-خطای دوفاز به زمین	۷۴-۸۵
۵-۵-فلوچارت روند حل معادلات شبکه و شبیه سازی	۸۶-۹۹
فصل ششم: نتایج شبیه سازی	
۶-۱-شکل های مربوط به خطای دوفاز و دو فاز به زمین	۱۰۱
۶-۲-شکل های مربوط به خطای پارگی تکفاز	۱۰۲
فصل هفتم: نتیجه گیری و پیشنهادات	
۶-۱-نتیجه گیری	
۶-۲-پیشنهادات	

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۲-۱-پارامترهای گذرا.....	۳۷
جدول ۱-۵ بار سیستم ۹ باسه.....	۷۱
جدول ۲-۵ شرایط پخش بار سیستم ۹ باسه.....	۷۲
جدول ۳-۵ ژنراتورهای سیستم ۹ باسه.....	۷۲
جدول ۴-۵ خطوط انتقال سیستم ۹ باسه.....	۷۳

فهرست شکل ها

عنوان	صفحه
شکل ۱-۲: ساختار کلی سیستم قدرت.....	۲۴
شکل ۲-۲: طرحی برای معادلات سیستم قدرت	۲۵
شکل ۲-۳: توان لحظه ای از طریق برش عرضی A-A از یک خط تک فاز.....	۲۸
شکل ۳-۱-سیستم قدرت ۳ ماشینه ۹ باسه IEEE.....	۴۵
شکل ۳-۲ دیاگرام فازوری ماشین ۱.....	۴۸
شکل ۳-۳ دیاگرام فازوری ماشین ۲.....	۴۹
شکل ۳-۴- دیاگرام فازوری ماشین ۳.....	۵۰
شکل ۳-۵- خطای دوفاز در خط و اصل شین های ۵ و ۷.....	۵۳
شکل ۴-۲- مدار معادل خطای دوفاز.....	۶۴
شکل ۴-۳- بلوک دیاگرام روند حل معادلات و شبیه سازی.....	۶۸
شکل ۵-۱- خطای دوفاز سرعت ژنراتور ۱	۷۴
شکل ۵-۲- خطای دوفاز سرعت ژنراتور ۲	۷۴
شکل ۵-۳- خطای دوفاز زاویه رتور ژنراتور ۱	۷۵

شکل ۵-۴-خطای دوفاز زاویه رتور ژنراتور ۲	۷۵
شکل ۵-۵-خطای دوفاز جریان محور q در دستگاه رتور	۷۶
شکل ۵-۶-خطای دوفاز جریان محور d در دستگاه رتور	۷۶
شکل ۵-۷-خطای دوفاز توالی منفی جریان محور q در دستگاه رتور.	۷۶
شکل ۵-۸-خطای دوفاز توالی منفی جریان محور d در دستگاه رتور.	۷۷
شکل ۵-۹-خطای دوفاز توالی مثبت جریان محور q در دستگاه رتور.	۷۷
شکل ۵-۱۰-خطای دوفاز توالی مثبت جریان محور d در دستگاه رتور	۷۸
شکل ۵-۱۱-خطای دوفاز ولتاژمحور q در دستگاه سنکرون.	۷۸
شکل ۵-۱۲-خطای دوفاز ولتاژمحور d در دستگاه سنکرون.	۷۸
شکل ۵-۱۳-خطای دوفاز توالی منفی ولتاژمحور q در دستگاه سنکرون.	۷۹
شکل ۵-۱۴-خطای دوفاز توالی منفی ولتاژمحور d در دستگاه سنکرون.	۷۹
شکل ۵-۱۵-خطای دوفاز توالی مثبت محور q در دستگاه سنکرون.	۷۹
شکل ۵-۱۶-خطای دوفاز توالی مثبت ولتاژمحور d در دستگاه سنکرون	۸۰
شکل ۵-۱۷-خطای دوفاز ولتاژ محور q در دستگاه رتور.	۸۰
شکل ۵-۱۸-خطای دوفاز ولتاژمحور d در دستگاه رتور.	۸۰
شکل ۵-۱۹-خطای دوفاز توالی مثبت ولتاژمحور q در دستگاه رتور.	۸۱
شکل ۵-۲۰-خطای دوفاز توالی مثبت ولتاژمحور d در دستگاه رتور.	۸۱
شکل ۵-۲۱-خطای دوفاز توالی منفی ولتاژمحور q در دستگاه رتور.	۸۱
شکل ۵-۲۲-خطای دوفاز توالی منفی ولتاژمحور d در دستگاه رتور.	۸۲
شکل ۵-۲۳-خطای دوفاز توالی مثبت جریان تزریقی.	۸۲
شکل ۵-۲۴-خطای دوفاز توالی منفی جریان تزریقی.	۸۳
شکل ۵-۲۵-خطای دوفاز جریان محور q در دستگاه سنکرون.	۸۳
شکل ۵-۲۶-خطای دوفاز توالی منفی جریان محور q در دستگاه سنکرون.	۸۴

شکل ۵-۲۷-خطای دوفاز توالی مثبت جریان محور _q در دستگاه سنکرون.....	۸۴
شکل ۵-۲۸-خطای دوفاز جریان محور _d در دستگاه سنکرون.....	۸۵
شکل ۵-۲۹-خطای دوفاز توالی منفی جریان محور _d در دستگاه سنکرون.....	۸۵
شکل ۵-۳۰-خطای دوفاز توالی مثبت جریان محور _d در دستگاه سنکرون.....	۸۵

فصل اول

مقدمه

۱ - فصل اول: مقدمه

۱-۱- مرور کلی

امروزه صنعت برق دنیا به سرعت در حال تغییر و تحول می باشد که عواملی چون کمبود منابع طبیعی، بازار و تقاضای رو به افزایش الکتریسیته باعث تحولات سریع و پیش‌بینی نشده‌ای در این صنعت می باشند. با توجه به گسترش سیستم‌های قدرت، ریسک بروز خطا در شبکه افزایش می‌یابد بنابراین، مواردی چون حداکثر کردن ظرفیت انتقال خطوط موجود به همراه بالا بردن پایداری [۳-۱]، بهبود انعطاف پذیری شبکه [۴-۸]، کنترل و افزایش ثبات سیستم [۹] و افزایش حاشیه اطمینان و قابلیت اطمینان سیستم‌های قدرت و انتقال بسیار مهم است [۱۰]. در راستای این اهداف، لازم است پایداری شبکه بررسی گردد [۱۶] و در صورت بروز اختلال در شبکه، اقداماتی در راستای میرایی نوسانات و بهبود پایداری دینامیکی سیستم‌های قدرت انجام داد [۱۷]. انواع اتصال کوتاه در سیستم‌های قدرت از مهمترین این اختلالات محسوب می‌شوند. در زمان اتصال کوتاه، جریان‌های عظیمی که از ژنراتورها به طرف نقطه عیب جاری می‌شود، سبب وارد شدن تنש‌های دینامیکی و حرارتی بالا به تجهیزات سیستم قدرت از قبیل خطوط هوایی، کابلها،

ترانسفورماتورها و کلیدهای قدرت می‌شود. انواع اتصال کوتاه‌هایی که در سیستم اتفاق می‌افتد عبارت اند از، خطای فاز به زمین و خطای فاز به فاز. تجربه نشان داده است که بین ۷۰٪ تا ۸۰٪ عیوب خطوط انتقال از نوع تکفاز به زمین هستند و در صد کمی از این عیوب (حدود ۰.۵٪) ناشی از اتصال کوتاه سه فاز می‌باشند [۳۵].

جريان‌های اتصال کوتاه به دو دسته متقارن و نامتقارن تقسیم بندی می‌شوند. تمام این عیوب به استثنای اتصال کوتاه سه فاز از انواع نامتقارن هستند و تعادل فازها را بر هم می‌زنند. عیوب نامتقارن از طریق امپدانس‌ها، پارگی هادی‌ها و یا اتصال کوتاه‌های نامتقارن به وجود می‌آیند. عیوب نامتقارن به صورت تک فاز به زمین، فاز به فاز و دو فاز به زمین رخ می‌دهند. از دیگر عوامل بروز عیوب نامتقارن می‌توان به پارگی تکفاز و دو فاز اشاره کرد. مسیر جريان عیوب از فاز به فاز یا از فاز به زمین ممکن است در برگیرنده امپدانس باشد یا نباشد. جريانی که بلاfaciale بعد از وقوع عیوب در قسمت‌های مختلف در یک سیستم قدرت می‌گذرد با جريان گذرنده پس از چند سیکل درست قبل از اینکه مدار شکن‌ها برای باز کردن خط از دو طرف عیوب فراخوانده شوند متفاوت است و هر دوی این جريان‌ها با جريان حالت مانا در صورتی که عیوب با عمل مدار شکن‌ها از بقیه سیستم جدا نشود تفاوت عمده‌ای دارد. اختلاف بین مقادیر جريان‌های متقارن و نامتقارن با نسبت R/X در نقطه خط متناسب می‌باشد، به این صورت که هر چقدر سیستم مقاومتی تر باشد، اختلاف بین مقادیر جريان‌های متقارن و نامتقارن ناچیز خواهد بود ولی در صورتی که سیستم راکتیو باشد جريان نامتقارن ۳ تا ۵ برابر جريان متقارن خواهد بود [۳۶].

مقادیر بالای جريان اتصال کوتاه، سبب ایجاد نیروهای مغناطیسی در شبکه می‌شود. در نتیجه هنگامی که در کلید قدرت، جريان اتصال کوتاه جاری می‌گردد، باس بارهای آن به واسطه نیروی جاذبه به یکدیگر جذب می‌شوند. لذا این تجهیزات بایستی در مقابل این نیروها مقاومت کنند که به آن withstand rating تجهیز می‌گویند. از این رو یک کلید قدرت باید در حالت عملکرد نرمال با جريان بار کامل سایز شده، و دارای قدرت تحمل (interrupting rating) و قدرت قطع (withstand rating) مناسب باشد.

با توجه به مواردی که در باب اتصال کوتاه ذکر شد، این عیوب می‌توانند برای سیستم‌های قدرت بسیار مخرب باشند. بررسی فراوان، توسعه لوازم و در نظر گرفتن تدبیر حفاظت موجب شده‌اند تا در جلوگیری از وارد آمدن خسارت به خطوط انتقال و تجهیزات و پیشگیری از قطع تولید به دنبال وقوع عیوب، بهبود مداوم حاصل شود. عبور چنین جريانی از شبکه نیاز به تجهیزاتی دارد که توانایی تحمل این جريان را داشته باشند و برای قطع این جريان نیازمند کلیدهایی با قدرت قطع بالا هستیم که هزینه‌های سنگینی را به سیستم تحمیل می‌کند. کلیدهای قدرت مورد استفاده در شبکه برای عملکرد کامل نیازمند زمانی معادل چند سیکل (چند میلی ثانیه) می‌باشند. عبور مقادیر بزرگ جريان از خطوط و تجهیزات سیستم قدرت در همین چند سیکل می‌تواند موجب تخریب جدی تجهیزات شود.

زیرا جریان اتصال کوتاه در لحظات اولیه به ویژه در پریود اول موج جریان، دارای بیشترین دامنه است و بیشترین اثرات مخرب از همین سیکل‌های اولیه ناشی می‌شود. این امر در صورت بالا بودن جریان‌های اتصال کوتاه و عبور آن از سطح عایقی کلیدهای قدرت ممکن است موجب برقراری یک اتصال کوتاه دائمی شود. محاسبات اتصال کوتاه از آنجا اهمیت دارند که برای انتخاب کلیدهای قدرت باید قدرت اتصال کوتاه در شین مشخص باشد و یا برای تنظیم رله‌های ژنراتورهای سنکرون، جریان اتصال کوتاه باید مشخص باشد. از عوامل انتخاب مدار شکن‌ها، جریانی که مدار شکن باید در شرایط کار عادی تحمل کند، حداکثر جریانی که ممکن است مجبور به تحمل آن شود و جریانی که باید در ولتاژ خط قطع کند، می‌باشند [۳۵].

از طرف دیگر وقوع اتصال کوتاه، سیستم را به سمت ناپایداری سوق می‌دهد. تعریف IEEE از پایداری ولتاژ توانایی یک سیستم قدرت در نگهداری ولتاژ دائمی بعد از بروز اختشاش در شرایط مشخصی از بهره برداری در همه‌ی باس‌های سیستم است. هر گاه شرایط خط انتقال متصل به ژنراتور و بارهای متصل به آن ضعیف باشد نیاز به سیستم PSS در کنار تنظیم کننده اتوماتیک ولتاژ AVR است [۳۲]. PSS دارای سیگنال فیدبک اضافی از جنس سرعت یا فرکانس و یا توان است که با جبران بهره و اضافه نمودن آن به سیگنال خطای تنظیم ولتاژ باعث می‌شود تا نوسان ماشین با افزایش مقدار دمپینگ طراحی شده‌ی ماشین کاهش یابد. این پایدار ساز کنترل کننده‌ای کمکی است که با افروden سیگنال کمکی به سیستم تحریک عملکرد دینامیکی سیستم قدرت را بهبود می‌بخشد. PSS در شرایط بارگذاری سنگین و خطوط انتقال طولانی بسیار کارا می‌باشد. AVR توان خروجی تحریک ژنراتور را به منظور کنترل دامنه ولتاژ ترمینال تنظیم می‌کند. هر گاه ولتاژ مبنای افزایش یا کاهش یابد، ولتاژ خروجی رگولاتور Efd را افزایش و یا کاهش می‌دهد که به سیم پیچ میدان ژنراتور اعمال می‌گردد و در نتیجه ولتاژ ترمینال افزایش یا کاهش می‌یابد. همچنین یک ترانسفورماتور ولتاژ و یکسو کننده تغییرات ولتاژ ترمینال را دنبال می‌کنند و در صورتی که این ولتاژ کاهش یابد AVR ولتاژ رگولاتور را افزایش می‌دهد تا Efd افزایش یافته و در نتیجه ولتاژ ترمینال نیز افزایش خواهد یافت [۳۵].

۲-۱- پیشینه تحقیق

در سال ۱۹۱۸ یکی از قویترین ابزار محاسبات شبکه‌های متقارن forteque معرفی گردید، بدین ترتیب که یک سیستم سه فاز متقارن به سه سیستم برداری سه فاز متقارن شامل مولفه‌های توالی مثبت positive zero sequence components و توالی منفی negative sequence components قابل تجزیه است [۳۴].

در مرجع [۱۱]، تحقیقات نظری سیستم‌های انتقال برق در شرایط اتصال کوتاه مورد بررسی قرار گرفته است.

در مرجع [۱۲]، محاسبه اتصال کوتاه در سیستم‌های قدرت انجام شده است.

در مرجع [۱۳]، نیروهای اتصال کوتاه در باس‌های فاز جدا شده محاسبه شده است.

در مرجع [۱۵]، تجزیه و تحلیل جریان گذرا اتصال کوتاه در سیستم‌های قدرت HVDC مورد مطالعه قرار گرفته است.

در مرجع [۱۸]، محاسبه دقیق خطاهای همزمان مدار بازو اتصال کوتاه خط به زمین در سیستم‌های قدرت ذاتاً نامتعادل بررسی شده است.

در مرجع [۲۱]، تجزیه و تحلیل و روند آینده از قدرت اتصال کوتاه مطالعه گردیده است.

۳-۱- ساختار پایان نامه

در این قسمت مختصری از فصول پایان نامه ارایه می‌گردد.

در فصل اول، کلیات، اهداف و سوابق کارهای انجام شده به نگارش درآمده است.

فصل دوم به بررسی آنالیز فازوری سیستم قدرت می‌پردازد.

در فصل سوم، پخش بار شبکه مورد بررسی قرار گرفته و رفتار شبکه قبل از خطاهای نامتقارن بررسی می‌گردد.

فصل چهارم، رفتار شبکه بعد از خطاهای نامتقارن را رصد می‌کند.

در فصل پایانی، نتایج شبیه سازی‌های انجام شده، نمایش داده می‌شود.

فصل دوم

آنالیز فازوری سیستم قدرت

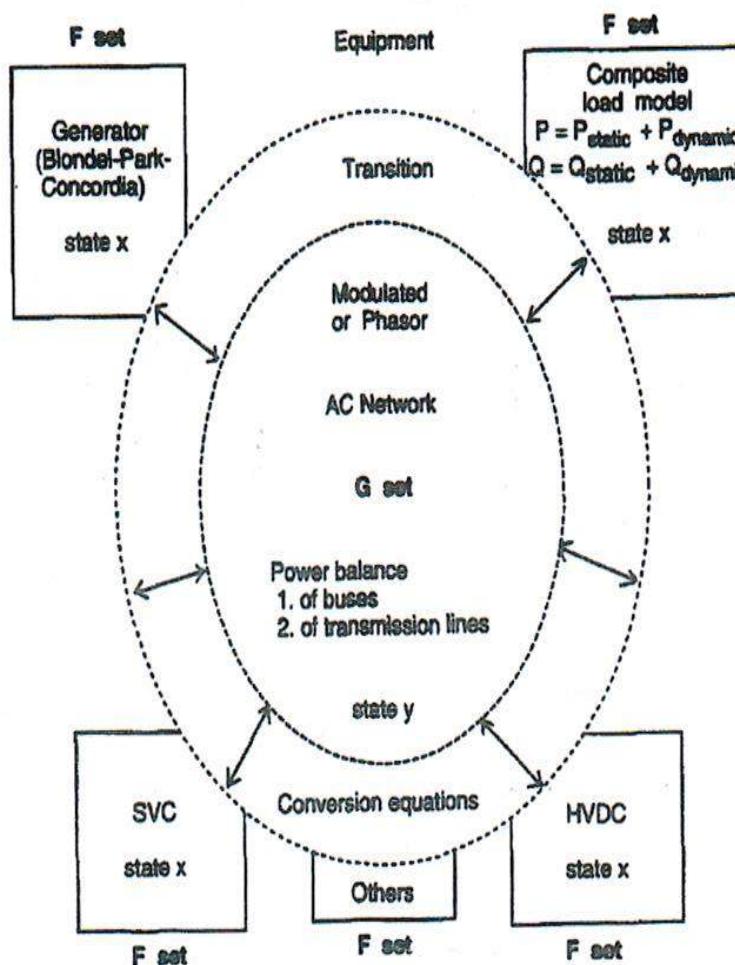
نمایش فازوری سیگنال‌های مدول شده سینوسی، یک ابزار قوی برای آنالیز رفتار حالت ماندگار و لتأثراها و جریان‌ها در یک شبکه RLC خطی است. از فازورها برای دهه‌ها، در آنالیز گذراخانه سیستم قدرت تحت فرضیه نیمه ساکن استفاده شده است. حالات گذرا بدین گونه فرض می‌شوند که به اندازه کافی آهسته هستند، به طوری که می‌توانند تقریباً ساکن باشند. این مورد یک تقریب عالی برای آنالیز اکثر رویدادهای دینامیک آهسته بوده است که در گذشته مطالعه شده است، اما خطای معرفی شده توسط این تقریب را باید موقع آنالیز بعضی از حالات‌های گذراخانه سریع به خاطر داشت [۲۴].

در صنعت قدرت، با استفاده از وسایل ارتباطاتی پیشرفته، اندازه گیری‌های همزمان آنلاین فازورهای زمان واقعی امروزه میسر شده است [۲۵] و با توسعه تکنولوژی پردازش سیگنال دیجیتال، کاملاً واقع گرایانه است که فرض کنیم فازورهای متغیر زمانی می‌توانند به صورت صحیح در زمان واقعی اندازه گیری شوند. به هر حال آنالیز فازوری هنوز بر مبنای فرضیه نیمه ساکن کلاسیک است که تغییرات فازورها بسیار کوچک هستند.

باید تأکید شود که در این پایان نامه از نمایش مدار Π متعارف استفاده شده است.

۲-۲-ساختار کلی سیستم قدرت

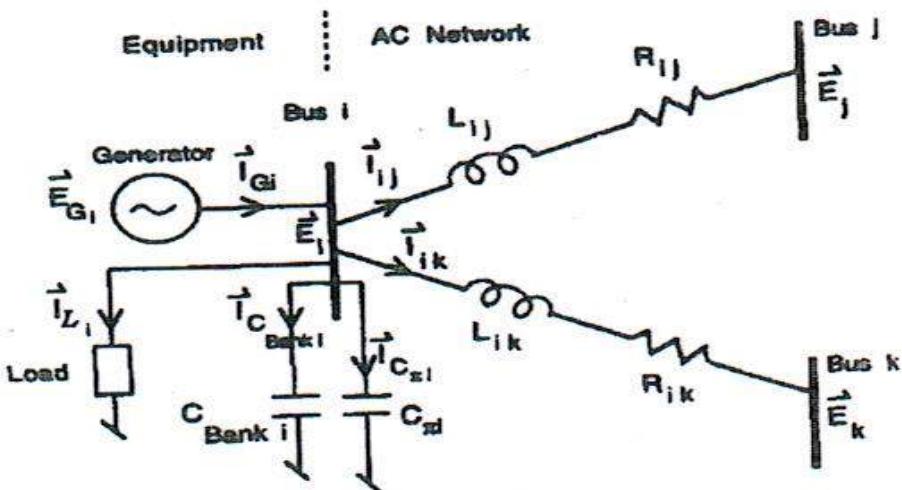
ساختار کلی سیستم توان در شکل ۱-۲ زیر ملاحظه می‌گردد:

شکل ۱-۲: ساختار کلی سیستم توان

یک سیستم قدرت، متتشکل از این اجزای بنیادی زیر است:

۱) خطوط انتقال: این بخش از سیستم توسط یک مجموعه G از معادلات نمایش داده می شود.

شکل ۲-۲: طرح برای معادلات توازن توان

۲) تجهیزاتی از قبیل ژنراتورها، بارها و ادوات الکترونیک قدرت (تریستور، HVDC، SVC، FACTS) که

متصل به باس های انفرادی هستند و هر کدام دارای دینامیک های خودش به شکل های مختلف است که

عموماً به صورت معادلات دیفرانسیل می باشند (برای مثال معادله های پارک برای ماشین ها). هیچ یک از این

تجهیزات به صورت فیزیکی در شکل ac مدلول شده نیست و هیچ کوپلینگ مستقیمی بین مقوله های انفرادی

خارج از اتصال شان به باس ها وجود ندارد (شکل ۲-۲). از این رو دینامیک های تجهیزات، عمدتاً توسط یک

مجموعه F در شکل ۱-۲ از معادلات دیفرانسیل معمولی تعریف می شوند.

۳) از آنجایی که شکل ریاضی توصیف کننده در دینامیک های خطوط انتقال و تجهیزات متصل شده کاملاً

متفاوت است، معادلات تبدیل (برای مثال Blondel) نوعاً برای تبادل بین مجموعه های G و F مورد نیاز

هستند (شکل ۱-۲).

۲-۱-۱-معادلات توازن توان

مجموعه G نوعاً مشکل از دو مجموعه از معادلات توازن توان است:

- (۱) متعلق به باس‌ها: حاصل جمع توان لحظه‌ای در یک باس از همه تجهیزات متصل شده و همه خطوط انتقال متصل شده صفر است (شکل ۲-۲). باس‌ها دارای هیچ توانایی ذخیره‌ای نیستند.

$$e_1(t)i_1(t) + e_2(t)i_2(t) = 0$$

- (۲) متعلق به خطوط: تفاوت توان لحظه‌ای در دو منتهی‌الیه یک خط، در آن خط ذخیره شده یا به صورت گرمای تلف شده منتشر می‌شود.

اینها نمایش‌های معادل از معادلات کیرشهوف در توان به جای معادلات ولتاژ - جریان هستند و در نتیجه آنها به طور انحصاری توان را به فرض داشتن یک مجموعه مناسب از ورودی‌ها برای باس‌ها تعریف می‌کنند. توجه داشته باشید که توازن توان خط به طور اتوماتیک به وسیله وجود معادلات جریان مناسب در هر خط از باس‌ها در هر دو منتهی‌الیه‌ای آن محقق می‌شود. به علاوه برای سیستم قدرت، از آنجایی که کوپلینگ‌ها در هر دو منتهی‌الیه (توان الکترومکانیکی در منتهی‌الیه فرستنده ژنراتور و مصرف توان در منتهی‌الیه گیرنده بار) برحسب توان هستند، ضروری است که معادلات کوپلینگ در مجموعه G (شکل ۲-۱) را به صورت معادلات توازن توان در نظر بگیریم (نه صرفاً به صورت معادلات ولتاژ و جریان).

۲-۲-۲-۲- نمایش‌های دامنه زمانی

سیگنال‌های ولتاژ متغیر زمانی کلی ($e(t)$) و جریان ($i(t)$) را به شکل زیر را در نظر می‌گیریم:

$$e(t) = \sqrt{2}E(t)\cos(\omega t + \delta(t)) \quad (1-2)$$

$$i(t) = \sqrt{2}I(t)\cos(\omega t + \varphi(t)) \quad (2-2)$$

$$e \in y, \quad \delta \in y, \quad i \in y, \quad \varphi \in y, \quad \omega = 2\pi 60 \text{ rad/sec} \quad (3-2)$$

شکل کلی معمول برای توان لحظه‌ای پس از مقداری تغییرات به صورت زیر پدیدار می‌شود.

$$\begin{aligned} p(t) &= e(t)i(t) \\ &= E(t)I(t)\cos\varphi(t)[1 + \cos 2(\omega t + \delta(t))] \\ &\quad + E(t)I(t)\sin\varphi(t)[\sin 2(\omega t + \delta(t))] \end{aligned} \quad (4-2)$$

که در آن $\varphi(t) = \delta(t) - \phi(t)$ زاویه power factor است.

به علاوه با فرض داشتن تغییرات یکنواخت E, I, δ, φ و نشان ندادن وابستگی زمانی روابط زیر را داریم:

$$\dot{e} = \sqrt{2}\dot{E}\cos(\omega t + \delta) - \sqrt{2}E(\omega + \dot{\delta})\sin(\omega t + \delta) \quad (5-2)$$

$$\dot{i} = \sqrt{2}\dot{I}\cos(\omega t + \varphi) - \sqrt{2}E(\omega + \dot{\varphi})\sin(\omega t + \varphi). \quad (6-2)$$

از این رو برای یک خازن ($i_C = L\dot{e}_C$) یا یک انداکتور ($e_L = C\dot{i}_L$) (نقطه سنگین برای نمایش مشتق است)، ورودی

توان لحظه‌ای (که فقط می‌تواند واقعی باشد، یعنی فیزیکی) به شکل کلی (4-2) ظاهر می‌شود، اما ضرایب برای

آکولادهای، حاوی مشتقات $\dot{E}, \dot{i}, \dot{\delta}, \dot{\varphi}$ خواهد بود.

$$\begin{aligned} pc(t) &= ec(t)ic(t) \\ &= CE_C \dot{E}_C [1 + \cos 2(\omega t + \delta_C)] \\ &\quad - CE_C^2 (\omega t + \dot{\delta}_C) [\sin(2\omega t + \delta_C)] \end{aligned} \quad (7-2)$$

$$\begin{aligned} pL(t) &= eL(t)iL(t) \\ &= LI_L \dot{I}_L [1 + \cos 2(\omega t + \varphi_L)] \\ &\quad - LI_L^2 (\omega + \dot{\varphi}_L) [\sin 2(\omega t + \varphi_L)] \end{aligned} \quad (8-2)$$

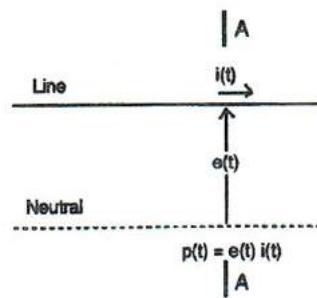
به طرز مشابه، توان در خط انتقال متصل کننده بس های i و j و مقاومت R_{ij} و L_{ij} در بس i مشاهده می شود که به

صورت زیر می باشد (شکل ۲-۲).

$$\begin{aligned} p_{ij}(t) &= e_i(t)i_{ij}(t) \\ &= E_i I_{ij} \cos(\delta_i - \varphi_{ij}) [1 + \cos 2(\omega t + \delta_i)] \\ &\quad + E_i I_{ij} \sin(\delta_i - \varphi_{ij}) [\sin(2\omega t + \delta_i)] \end{aligned} \quad (9-2)$$

که در آن:

$$e_i - e_j = R_{ij} i_{ij} + L_{ij} \dot{i}_{ij} \quad (10-2)$$

شکل ۲-۳: توان لحظه‌ای از طریق برش عرضی A-A از یک خط تک فاز

۲-۳-۳- مدولاسیون و دامنه فازور

معادلات (۹-۲) و (۱۰-۲) به صورت تک فاز نمایش داده شده‌اند. خطوط سه فاز متوازن شده و تجهیزات

دیگر متشكل از سه مولفه تک فاز دقیقاً ۱۲۰ درجه در فاز δ فضاده‌ی شده‌اند. دامنه‌های E_i , I_i و غیره دقیقاً به طور

یکسان برای هر یک از سه فاز هستند. بنابراین حالت خنثی که مجموع سه فاز را حمل می‌کند، به طور مشابه جریان

صفر را حمل می‌کند (برای سه فاز متوازن شده).

همه نمایش‌های توان شامل دو تا از آکلادهای (۴-۲) هستند. از این رو همه عبارات مرتبط شده با مجموعه G

در معادلات توازن توان باس که حاصل جمع‌های چنین عبارات کلی هستند، شامل هر دوی این آکلادها خواهد بود.

به علاوه در سیستم‌های سه فاز متوازن شده، افزودن مولفه‌های سینوسی فضاده‌ی شده به مقدار مساوی (در ۱۲۰ درجه)

همیشه منتهی به صفر خواهد شد. از این رو برای توان سه فاز، در همه لحظات زمانی، اولین آکلاد در (۴-۲) به یک

حاصل جمع ۳ فاز که با مقداری ثابت جمع شده و دومین آکلاد در (۴-۲) مساوی با صفر می‌باشد. این مورد همیشه

برای توان لحظه‌ای درست است اعم از اینکه E, I, δ, φ متغیر زمانی یا ساکن باشند. بنابراین، پس از آنکه آکلادها

به ترتیب توسط یک و صفر جایگزین شوند، (۴-۲) به صورت زیر تغییر می‌یابد:

$$p(t) = P = E(t)I(t)\cos\phi(t) \quad (11-2)$$

(۱۱-۲) به صورت توان اکتیو یا حقیقی شناخته شده است.

توجه داشته باشید که معادله‌های دینامیک (۷-۲) و (۸-۲) برای دینامیک‌های وابسته به خازن C و اندکتور L به ترتیب

به صورت معادلات توان مربوطه در دامنه فازور، به عنوان معادلات تک فاز بیان شده‌اند. در شبکه‌های سه فاز متوازن

شده، می‌توان نشان داد که نمایش معادل تک فاز برای خازن C (اندوکتانس L) با خود خازن برای مثال Ca (خود

اندوکتانس برای مثال La) و خازن دوطرفه برای مثال Cab (اندوکتانس دوطرفه برای مثال Lab) از کمیت‌های سه فاز

مرربوطه توسط یک ارتباط مستقیم به شکل $C=\text{Ca}-\text{Cab}$ ($L=\text{La}-\text{Lab}$) مرتبط می‌شود [۲۸]. مشتق این رابطه‌ها از

تعريف اپراتور فازور P صحیح است. از این رو یک خط سه فاز متوازن شده در واقع می‌تواند به وسیله یک طرح تک

فاز نمایش داده شود.

عبارت:

$$Q = E(t)I(t)\sin \phi(t) \quad (12-2)$$

به صفر میانگین دهی شده و در نتیجه به هیچ توان خالصی کمک نمی کند. اما در مورد ساکن، این دامنه‌ی یک نوسان انرژی بین طرف‌های القایی خالص و خازنی خالص است. زمانی که E, I, φ به عنوان متغیر زمانی هستند، چنین معنی فیزیکی برای Q وجود ندارد، اما هنوز به عنوان یک ماهیت ریاضی معنی‌دار است. این مورد توان اکتیو نامیده شده و نقشی مهم در آنالیز کردن سیستم‌های توان به ویژه در مسائل ولتاژ ایفا می‌کند.

۴-۲-۲- تعریف اولیه فازورهای $\vec{E}, \vec{I}$

فازورهای متغیر زمانی را به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$\vec{E}(t) = E(t) \angle \delta(t) = E(t) e^{j\delta(t)} \quad (13-2)$$

$$\vec{I}(t) = I(t) \angle \phi(t) = I(t) e^{j\phi(t)} \quad (14-2)$$

این فازورها مرتبط با متغیرهای $e(t)$ و $i(t)$ لحظه‌ای بوده و در (۱-۲) و (۲-۲) به وسیله اپراتور تغییر شکل فازور P که در آن:

$$P(e(t)) = \vec{E}(t) = E(t) e^{j\delta(t)} \quad (15-2)$$

$$P(i(t)) = \vec{I}(t) = I(t) e^{j\phi(t)} \quad (16-2)$$

می‌باشد.

سپس توان مختلط $\vec{S}$ به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\vec{S}(t) = P(t) + jQ(t) = \vec{E}(t) \vec{I}(t)^* \quad (17-2)$$

با مراجعه به (۲-۵) و (۶-۲)، به سهولت می‌توان دید که چگونه مفاهیم سوپتانس B و راکتانس X به وجود می‌آیند.

معادلات زیر را در نظر بگیرید:

$$\vec{I}_C = p(i_C(t)) = p(C\dot{e}_C(t)) = C \frac{d}{dt} \vec{E}_C + J B_C \vec{E}_C \quad (18-2)$$

که در آن

$$B_C = \omega C = \frac{1}{X_C} \quad (19-2)$$

و

$$\begin{aligned} \vec{E}_L &= p(e_L(t)) = p(L i_L(t)) \\ &= L \frac{d}{dt} \vec{I}_L + J X_L \vec{I}_L \end{aligned} \quad (20-2)$$

که در آن:

$$X_L = \omega L = \frac{1}{B_L} \quad (21-2)$$

توجه داشته باشید که اولین عبارات در طرف راست (۱۸-۲) و (۲۰-۲) (که شامل مشتقات کمیت‌های فازور متغیر

زمانی هستند) در محاسبه فازور زیرگذرا یا ماندگار متعارف وجود ندارند (جایی که تمایز زمانی صرفاً شامل ضرب

در j است). در واقع، فرضیه‌ی زیرگذرا صرفاً بالغ بر نادیده‌گیری عبارت‌های مشتق گیری ($\vec{E}_C(t)$ و $\vec{I}_L(t)$) در

در (۱۸-۲) و (۲۰-۲) می‌شود. لازم به ذکر است که در نمادنویسی، (۱۸-۲) دلالت بر فرکانس زاویه‌ای سنکرون می‌کند.

همچنین در اینجا سوپتانس و راکتانس در فرکانس سنکرون تعریف می‌شوند.

وقتی عبارت‌های مشتق‌گیری به صورت مناسب در معادلات فازور برای توان در نظر گرفته شوند، مشاهده خواهد شد که خازن‌ها و اندکتورها دارای توان اکتیو غیرصفر خواهند بود (تغییر انرژی ذخیره ایجاد شده توسط تغییر ولتاژ و جریان باید از توان اکتیو باید).

$$P_C = CE_C \dot{E}_C \quad Q_C = -CE_C^2 (\omega + \dot{\delta}_C) \quad (22-2)$$

$$P_L = LI_L \dot{I}_L \quad Q_L = -LI_L^2 (\omega + \dot{\phi}_L) \quad (23-2)$$

که در آن P_C و Q_C توان اکتیو و راکتیو در خازن‌ها بوده و P_L و Q_L عبارات متناظر برای اندکتورها طبق تعریف در (11-۲) و (12-۲) هستند.

معادلات مشابه برای جریان‌های توان خط انتقال از [۲۶] و [۲۷] دنبال می‌شوند.

۲-۲-۵-محاسبه فازور ساکن کلاسیک

اگر همه مشتقات زمانی $\dot{\phi}, \dot{I}, \dot{\delta}$ در معادلات (۱-۲) تا (۲۳-۲) مساوی صفر قرار داده شوند، در آن صورت معادلات توان تعریف شده در یک سیستم کاملاً ساکن، به صورت مستقیم به دست می‌آیند. این تعاریف، همان فازورهای کلاسیک هستند که در ابتدا برای آنالیز کردن شرایط ماندگار تعریف شدند و حتی امروزه به صورت معادلات تعریف کننده در محاسبات توان ماندگار مورد استفاده قرار می‌گیرند (محاسبه‌ای که معمولاً بیش از همه در عملیات سیستم توان و برنامه‌ریزی استفاده می‌شود).

۲-۲-۶-محاسبه فازور زیرگذرای کلاسیک

محاسبه فازور ماندگار می‌تواند به صورت یک تقریب زیرگذرا مورد استفاده قرار گیرد. ترتیب خطاهایی که تعریف کننده محدوده‌های اعتبار مدل زیرگذرا هستند به طور ریاضی در [۲۴] و [۲۵] آنالیز شدند. در آنجا نشان داده

می شود که تقریب زیر گذرا برای مسائل نوع الکترومکانیکی ثبات گذرا معتبر است اما لزوماً برای مسائل ثبات ولتاژ معتبر نیست.

۳-۲- خصوصیات تغییر شکل فازور متغیر زمانی P

یک سیگنال کلی سه فاز متغیر زمانی $e(t)$ به شکل زیر را در نظر بگیرید:

$$\underline{e}(t) = \begin{pmatrix} e_a(t) \\ e_b(t) \\ e_c(t) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \sqrt{2} E_a(t) \cos(\omega t + \delta_a(t)) \\ \sqrt{2} E_b(t) \cos(\omega t + \delta_b(t)) \\ \sqrt{2} E_c(t) \cos(\omega t + \delta_c(t)) \end{pmatrix} \quad (24-2)$$

در میان این سیگنال‌های سه فاز، مجموعه همه سیگنال‌های سه فاز متوازن شده می‌توانند متمایز شوند. به طور دقیق می‌توان گفت که $e(t)$ متوازن سازی می‌شود اگر:

$$\underline{e}(t) = \begin{pmatrix} e_a(t) \\ e_b(t) \\ e_c(t) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \sqrt{2} E(t) \cos(\omega t + \delta(t)) \\ \sqrt{2} E(t) \cos\left(\omega t + \delta(t) - \frac{2\pi}{3}\right) \\ \sqrt{2} E(t) \cos\left(\omega t + \delta(t) + \frac{2\pi}{3}\right) \end{pmatrix} = \sqrt{3}(t) \begin{pmatrix} E(t) \cos \delta(t) \\ E(t) \sin \delta(t) \\ 0 \end{pmatrix} \quad (25-2)$$

که در آن $B(t)$ ماتریس ارتونرمال است.

$$B(t) = \sqrt{\frac{2}{3}} \begin{pmatrix} \cos(\omega t) & -\sin(\omega t) & \frac{1}{\sqrt{2}} \\ \cos\left(\omega t - \frac{2\pi}{3}\right) & -\sin\left(\omega t - \frac{2\pi}{3}\right) & \frac{1}{\sqrt{2}} \\ \cos\left(\omega t + \frac{2\pi}{3}\right) & -\sin\left(\omega t + \frac{2\pi}{3}\right) & \frac{1}{\sqrt{2}} \end{pmatrix} \quad (26-2)$$

مشاهده می‌شود، همانگونه که به طور معمول شناخته شده است، یک سیگنال متوازن شده سه فازی، دارای دو متغیر

حالت مستقل $E(t)$ و $\delta(t)$ است.

حالا برای سیگنال‌های متوازن شده سه فاز، می‌توانیم فازور متغیر زمانی وابسته $(\vec{E}(t))$ را به وسیله معکوس

کردن تغییر شکل خطی $B(t)$ در (۲۵-۲) تعریف کنیم. اپراتور فاوزر را به وسیله علامت P نشان می‌دهیم.

نمایش فازور $p(\underline{e}(t))$ از یک سینگال سه فازی سینوسی متوازن شده $(\underline{e}(t))$ به صورت زیر است:

$$p(\underline{e}(t)) = \begin{pmatrix} 1 & J & 0 \end{pmatrix} \frac{B^{-1}(t)}{\sqrt{3}} \underline{e}(t). \quad (27-2)$$

یا در نماد نویسی متعارف به صورت زیر تعریف می‌گردد:

$$\begin{aligned} p(\underline{e}(t)) &= \vec{E}(t) = E_d(t) + JE_q(t) = E(t)\cos\delta(t) + JE(t)\sin\delta(t) \\ &= E(t)e^{j\delta(t)} = E(t)\angle\delta(t) \end{aligned} \quad (28-2)$$

۳-۱-۱- معادلات توان

به فرض اینکه یک ولتاژ متوازن شده سه فاز $(\underline{e}(t))$ با دامنه $E(t)$ و فاز $\delta(t)$ آن طور که در (۲۵-۲) نشان داده شده

و یک جریان متوازن شده سه فاز $(\underline{i}(t))$ با دامنه $I(t)$ و فاز $\varphi(t)$ داشته باشیم، توان لحظه‌ای سه فاز $(P(t))$ به صورت

بردار زیر است:

$$\underline{p}(t) = \begin{pmatrix} p_a(t) \\ p_b(t) \\ p_c(t) \end{pmatrix} = \underline{e}(t)\underline{i}(t)^* = \begin{pmatrix} e_a(t)i_a(t) \\ e_b(t)i_b(t) \\ e_c(t)i_c(t) \end{pmatrix} \quad (29-2)$$

در نمادنویسی‌های فازور، توان مختلط در هر فاز $\vec{S}(t)$ (هر سه فاز مساوی هستند) وابسته با توان $\underline{P}(t)$ عبارت است

از $\vec{S}(t)$ یعنی:

$$\vec{S}(t) = \vec{E}(t) \vec{I}(t)^* = P(t) + J Q(t) = E(t) I(t) \cos \varphi(t) + J E(t) I(t) \sin \varphi(t) \quad (30-2)$$

که در آن $\varphi(t) = \delta(t) - \phi(t)$

بخش‌های حقیقی و موهومی $\vec{S}(t)$ به ترتیب عبارتند از توان اکتیو $P(t)$ و توان راکتیو $J Q(t)$.

به فرض داشتن یک سیگنال توان $\underline{P}(t)$ از (29-2)، متوسط توان لحظه‌ای سه فاز برابر است با:

$$\frac{1}{3} (p_a(t) + p_b(t) + p_c(t)) = P(t) = \text{Real}(\vec{S}(t)) \quad (31-2)$$

توجه داشته باشید که در نمایش هر واحد، عبارات توان سه فاز و تک فاز به طور اتوماتیک برای سیستم متوازن شده برابر هستند. در سیستم قدرت واقعی، بیشتر بارهای آن سیستم تک فاز هستند (به جز ماشین‌های سنکرون و القایی یا بارهای موتور الکترونیک توان) اما این میلیون‌ها بار بین سه فاز، با احتمال مساوی توزیع می‌شوند. از این رو آنچه که در سطح باس انتقالی دیده می‌شود، بار سه فاز متوازن شده است.

برای بازنویسی معنی دار معادلات توازن توان لحظه‌ای بر حسب معادلات توازن توان مختلط، خصوصیت زیر ضروری است.

فرض شود $i_k(t)$ و $\underline{e}_k(t)$ دلالت بر مجموعه‌ای از به ترتیب ولتاژهای متوازن شده سه فاز و جریان‌ها کنند.

فرض کنید $\underline{p}_k(t) = \underline{e}_k(t) i_k^*(t)$

برای $k=1,2,\dots,m$

در آن صورت:

$$\sum_{k=1}^m p_k(t) = 0 \Leftrightarrow \sum_{k=1}^m \vec{S}_k(t) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} \sum_{k=1}^m P_k(t) = 0 \\ \sum_{k=1}^m Q_k(t) = 0 \end{cases} \quad (32-2)$$

برهان: تعریف کنید $p^*(\underline{i}(t)) = \vec{I}(t)^*$

حال ترکیبی از دو اپراتور خطی داریم بنابراین P^* هم خطی است. با به کار بردن فرم عمومیت یافته قضیه Tellegen با اپراتورهای خطی P بر روی ولتاژها و P^* بر روی جریان‌ها، نتیجه زیر دنبال می‌شود.

بنابراین عملیات ضرب $\underline{i}(t) \cdot P$ هنوز هم خصوصیت خطی P را حفظ کرده و اجازه تغییر شکل به صورت عبارت به عبارت را برابر $P(t)Q(t)$ توان راکتیو و $(t)Q(t)$ توان اکتیو را به صورت جداگانه می‌دهد. این کار اجازه نوشتن معادلات توازن توان برای سیستم قدرت به وسیله افزودن ساده در هر باس را می‌دهد، که خصوصیت اصلی برای استفاده از فازورهای متغیر زمانی است. به علاوه معادلات کوپلینگ توان فازور با بارها بر حسب توانهای اکتیو و راکتیو در ترمینال‌های باس، مستقیماً سازگار با مدل‌های بار موجود هستند که رفتار بار را بر حسب مولفه‌های توان اکتیو و راکتیو شان توصیف می‌کنند. یک نمایش مجموعه‌ای از معادلات برای یک سیستم قدرت (با استفاده از مدل‌های ساده برای اختصار اما غیرمحدود) در جدول ۱ ارائه می‌شود.

۴-۲- آنالیز سیستم غیرمتوازن

یک سیگنال سه فازی $e(t)$ را در نظر بگیرید:

$$e(t) = \begin{pmatrix} e_a(t) \\ e_b(t) \\ e_c(t) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} E_a(t) \cos(\omega_c t + \delta_a(t)) \\ E_b(t) \cos(\omega_c t + \delta_b(t)) \\ E_c(t) \cos(\omega_c t + \delta_c(t)) \end{pmatrix} \quad (33-2)$$

فرض کنید که سیگنال های سه فازی $e_a(.), e_b(.), e_c(.)$ همه متعلق به B هستند. معمولاً، فضای چنین سیگنال های

برداری سه گانه از شکل $(e(t))$ به صورت $B3$ علامت گذاری خواهد شد. بنابراین فازور سه فازی برای سیگنال

$e(t) \in B^3$ می تواند به صورت زیر تعریف شود:

$$\hat{e}(t) = p(e(t)) = \begin{pmatrix} p(e_a) \\ p(e_b) \\ p(e_c) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} E_a(t) e^{J\delta_a(t)} \\ E_b(t) e^{J\delta_b(t)} \\ E_c(t) e^{J\delta_c(t)} \end{pmatrix} \quad (34-2)$$

فضای سیگنال های فازور پایین گذر برداری سه گانه به صورت $L3$ علامت گذاری خواهد شد. زمانی که

سیگنال های سه فاز، در 120° متقابل باشند، به این

سیگنال ها، متوازن گفته می شود. در آنالیز کلی سیستم قدرت، به خوبی مشخص است که سیگنال ها به طور نوعی

متوازن خواهند شد و هر نوع اختلافی که وجود دارد مقدار ناچیزی است. با توجه به نادیده گرفتن اختلاف در اندازه

$E_a(t), E_b(t), E_c(t)$ و اختلاف فاز بین این سه فاز، خطای به وجود آمده در سیستم بزرگ قدرت باید کم باشد. این

خطا را می توان با نوشتن معادلات برای هر شبکه و هر فاز و با مقایسه نتایج با نتایج سیستم متوازن در فرمولاسیون

فازور متغیرزمانی محا سبه کرد. از طرف دیگر، شرایط مهمی در طول سیستم غیر متوازن و بلا فصله بعد از خطاهای

متقارن پدیدار می شود. توجه کنید که خطاهای غیرمتوازن، در اکثر موارد خطاهای سیستم قدرت واقعی را شکل

می دهند. خطای ایجاد شده توسط عدم توازن را نمی تواند نادیده گرفت. به طور معمول آنالیز سیستم غیر متوازن

بر مبنای روشن مولفه های متقارن نیمه ساکن بوده است.

در روش مولفه‌های متقارن، حالت‌های سه فازور غیرمتوازن به مولفه‌های متقارن شان تغییر شکل داده می‌شود، یعنی

فازورهای توالی مثبت، توالی منفی و فازورهای توالی صفر. هریک از اجزاء سیستم می‌توانند به طور جداگانه برای

هریک از شبکه‌های سه توالی مدل شوند و بسته به نوع خطا به یکدیگر مرتبط شوند.

۴-۱-۲- تکنیک اجزاء متقارن

اجزء متقارن به صورت $S: L^3 \rightarrow L^3$ علامتگذاری می‌شوند که فازور متغیرزمانی سه فازی $(\hat{e}(t))$ را شرح می‌دهد

که فازورهای توالی مثبت، توالی منفی و توالی صفر را شامل می‌شود و به صورت $(\hat{e}_+(t), \hat{e}_-(t), e_0(t))$ علامتگذاری

می‌شوند.

$$S(\hat{e}(t)) = \begin{pmatrix} \hat{e}_+(t) \\ \hat{e}_-(t) \\ e_0(t) \end{pmatrix} = A e(t) \quad (35-2)$$

که در آن ماتریس A به صورت زیر است:

$$A = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 1 & \alpha & \alpha^2 \\ 1 & \alpha^2 & \alpha \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix} \quad (36-2)$$

که در آن

$$\alpha = 1 \angle 120$$

خصوصیات زیر مستقیماً از خصوصیات استاندارد تغییر شکل مثل خطی بودن و قابلیت معکوس شدن پیروی می‌کنند.

الف: اپراتور $S: L^3 \rightarrow L^3$ یک به یک و خطی است.

بنابراین ترکیب اپراتور فازور P و تغییر شکل اجزء متقارن S هم خطی است. با توجه به قضیه Tellegen، نتیجه

می‌گیریم که معادلات توازن قدرت لحظه‌ای به طور هم ارز بر حسب توانهای اجزء متقارن دوباره نوشته می‌شوند.

ب: مجموعه‌ای از n سیگنال ولتاژ سه فازی $e_k(t) \in \mathbb{B}^3$ ، و جریان سه فازی $i_k(t) \in \mathbb{B}^3$ را برای $n = 1, 2, \dots, n$

در نظر بگیرید، بنابراین

$$\sum_{k=1}^n e_i(t) i_k(t) = 0 \Leftrightarrow \sum_{k=1}^n \left(\hat{e}_{+k}(t) (\hat{i}_{+k}(t))^* + \hat{e}_{-k}(t) (\hat{i}_{-k}(t))^* + \hat{e}_{0k}(t) (\hat{i}_{0k}(t))^* \right) = 0 \quad (2-37)$$

پس از ساده سازی شبکه و بدست آوردن شبکه توالی‌ها (مورد نیمه ساکن)، از آنجاییکه اندوکتانس و ظرفیت خازنی عرضه کننده شبکه با امپدانس جایگزین می‌شوند، نمایش این جزء‌ها در دامنه اجزء متقارن به سهولت با یک تغییر شکل جبری ساده انجام می‌شود. یک رابطه ولتاژ - جریان سه فازی از این شکل به صورت $\hat{e}(t) = z \hat{i}(t)$

است که در آن Z ماتریس امپدانس 3×3 است که می‌تواند در فرمولاسیون اجزء متقارن به صورت زیر بیان شود:

$$S(\hat{e}(t)) = \begin{pmatrix} \hat{e}_+(t) \\ \hat{e}_-(t) \\ \hat{e}_0(t) \end{pmatrix} = AZA^{-1} \begin{pmatrix} \hat{i}_+(t) \\ \hat{i}_-(t) \\ \hat{i}_0(t) \end{pmatrix} = AZA^{-1} S(i(t)) \quad (38-2)$$

این مدل‌ها برای هر سیستمی می‌توانند به صورت شبکه‌های متوالی ساخته شوند و این شبکه‌ها می‌توانند برای آنالیز کردن شرایط سیستم غیر متوازن با استفاده از روش‌هایی که برای آنالیز این نوع سیستم‌ها وجود دارند، به یکدیگر مرتبط شوند. توجه داشته باشید که انواع ارتباط، بستگی به نوع خطا دارد. به هر حال در فرمولاسیون فازور پایین گذر، امپدانس‌های نیمه ساکن، جایگزین معادلات دیفرانسیل مرکب می‌شوند زیرا هر خازن و سلف یک معادله دیفرانسیل مرکب خطی را تعریف می‌کند.

همچنین در تکنیک جزء‌های متقارن، متصل کردن شبکه‌های متواالی مختلف به یکدیگر برای تشکیل یک شبکه ترکیبی، یکی از مراحل اصلی است. تکنیک اتصال می‌تواند به سهولت توسط تغیرات جبری ساده، بسته به نوع خطاب حاصل شود. برای فازورهای متغیر زمانی پایین گذر، از آنجایی که P, S خطی هستند، به سهولت دیده می‌شود که تکنیک اتصال، مشابه به فازورهای نیمه ساکن برای فازورهای پایین گذر موثر واقع می‌شود.

به طور کلی، آنالیز شبکه با استفاده از شبکه‌ی توالی‌ها به صورت زیر انجام خواهد شد:

۱- معادلات دیفرانسیل برای منابع ولتاژ می‌نویسیم (از قبیل ماشین‌های سنکرون، و دیگر وسایل مرتبط بر حسب متغیرهای توالی‌های مثبت، منفی و صفر). می‌توان مشاهده کرد که ماشین‌های سنکرون به عنوان منابع فقط در شبکه توالی مثبت ظاهر خواهند شد، اگرچه دینامیک آنها بستگی به متغیرهای توالی‌های دیگر دارد.

برای مثال یک شار توالی منفی در ماشین سنکرون، که درجهت منفی می‌چرخد به نوبت هارمونیک‌های بالاتری القا می‌کند و به گشتاور دمپ که می‌تواند در معادله نوسان جایگذاری شود کمک می‌کند.

۲- سیستم انتقال و دیگر اجزاء شبکه از قبیل ترانسفورمرها را توسط مقادیر RLC فشرده مناسب نمایش می‌دهیم.

۳- توالی‌های مثبت، منفی و صفر را، برای شبکه‌ها می‌سازیم و نمایش RLC شبکه را حفظ می‌کنیم.

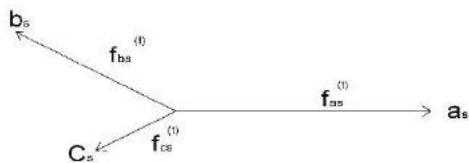
۴- شبکه‌ها را با استفاده از تکنیک‌های استاندارد بسته به نوع خطاب مرتبط می‌کنیم. چون اتصال بر مبنای معادلات لحظه‌ای در نقطه خطاب است، از آنجایی که اپراتور فازور متغیر زمانی خطاب است، این معادلات در دامنه فازور صدق می‌کنند و دقیقاً همان نتایج تکنیک اتصال را دارند.

۵- شبکه را با استفاده از خصوصیات مدار اصلی با فشرده کردن اندوکتانس‌ها به یکدیگر به صورت سری یا غیره، ساده می‌کنیم.

۶- معادلات دیفرانسیل برای اندوکتانس‌ها و خازن‌ها در شبکه ساده شده می‌نویسیم و از قانون مشتق گیری بر حسب فازورهای متغیر زمانی مختلط استفاده می‌کنیم. این معادلات همراه با معادلاتی برای اجزاء دینامیکی از قبیل ژنراتورها هستند. سپس این مدل را برای سیستم قدرت غیرمتوازن در محدوده فازور پایین گذر کامل می‌کنیم.

۴-۲-۴-۲-مفهوم فازورهای متغیر با زمان

یک سیستم نامتقارن سه فاز در شکل ۴-۲ آمده است.

شکل ۴-۲: سیستم نامتقارن سه فاز

معادلات این سیستم به صورت زیر تعریف می‌گردد:

$$\begin{aligned} f_{as}(t) &= \sqrt{2}F_{as}(t)\cos(\omega_e t + \theta_a(0)) \\ f_{bs}(t) &= \sqrt{2}F_{bs}(t)\cos(\omega_e t + \theta_b(0) - \frac{2\pi}{3}) \\ f_{cs}(t) &= \sqrt{2}F_{cs}(t)\cos(\omega_e t + \theta_c(0) + \frac{2\pi}{3}) \end{aligned} \quad (۳۹-۲)$$

فازور متغیر با زمان سیستم به صورت [23]:

$$f_s(t) = \frac{2}{3}(f_{as}(t) + \alpha f_{bs}(t) + \alpha^2 f_{cs}(t)) \quad (40-2)$$

که $\alpha = e^{j\frac{2\pi}{3}}$ و در شرایط متقارن:

$$F_{as}(t) = F_{bs}(t) = F_{cs}(t) = F_s(t) \quad (41-2)$$

در نتیجه (40-2) به صورت زیر تغییر می‌یابد:

$$f_s(t) = \sqrt{2}F_{as}(t)e^{j\omega_e t} \quad (42-2)$$

یک کمیت دایمی در شرایط متعادل پایدار سینوسی است. به عبارت دیگر در این مورد، فازور فضایی به

مانند فازور زمانی، در زمانی که f_{as} می‌باشد، فازور متغیر فضایی (40-2) به سه قسمت مثبت، منفی و صفر تقسیم

می‌شود، بنابراین داریم:

$$f_s(t) = f_s^+(t) + f_s^-(t) + f_s^0(t) \quad (43-2)$$

زمانی که:

$$f_s^+(t) = \frac{2}{3}(f_{as}^+(t) + \alpha f_{bs}^+(t) + \alpha^2 f_{cs}^+(t)) \quad (44-2)$$

$$f_s^-(t) = \frac{2}{3}(f_{as}^-(t) + \alpha f_{bs}^-(t) + \alpha^2 f_{cs}^-(t)) \quad (45-2)$$

$$f_s^0(t) = \frac{1}{3}(f_{as}^0(t) + f_{bs}^0(t) + f_{cs}^0(t)) \quad (46-2)$$

در معادلات (۴۶-۴۴) مقادیری که با زیرنویس +، - و ° تفکیک شده‌اند به ترتیب نمایشگر مولفه‌های مثبت،

منفی و صفر هستند.

۲-۵- مدل‌های سیستم قدرت بزرگ

یک کاربرد تغییرشکل فازور متغیر زمانی برای مدل‌های سیستم قدرت در جدول ۱ ارائه می‌شود که نشان دهنده شکل

کلی معادلات از هر دو مجموعه F و G (شکل ۱) بدون محدودیت درباره سرعت روند یا اندازه‌ی سیستم یا جزئیات

مدلینگ و بدون هیچ محدودیتی برای اجزای خازنی می‌باشد.

(موضوع اصلی این بخش درباره کاربرد مفهوم فازور متغیر زمانی بر سیستم انتقال سه فاز متوازن شده است)

مجموعه G در جدول ۱) و معادلات ژنراتور در جدول (درمجموعه F) صرفاً به عنوان یک مثال از یک مجموعه

معادلات دینامیکی ژنراتور بیان می‌شوند. برای مثال (T.1.1) در جدول ۱، دینامیک‌های استاتور و روتور از یک

ژنراتور (توربو) را در یک معادله دیفرانسیل با تقریب به طور گسترده استفاده شده از طریق مفهوم E'، ولتاژ راکتانس

گذرا ترکیب می‌کند. این راکتانس گذرا_{ad_i}'x (T.1.1) در جدول ۱ حاصل جمعی از امپدانس دینامیک استاتور

xli با یک ترکیب "معادل" از امپدانس‌های دینامیک روتور برای مثال x'_{ad_i} است. توجه داشته باشید که این کمیت

x'_{ad_i} به صورت فیزیکی اشاره بر یک احتمال مغناطیسی غیر مدول شده می‌کند، اگرچه آن کمیت به صورت عددی

به عنوان یک راکتانس در محاسبات هر واحد نشان داده می‌شود، در حالی که راکتانس نشت استاتور xli یک راکتانس

الکتریکی واقعی است. این تقریب به تلاش‌های کلاسیک پارک و کنکوردیا بر می‌گردد و تقریباً به صورت جهانی

در دینامیک‌های زاویه روتور از شبیه سازی‌های ثبات گذرا استفاده می‌شود. این کمیت در جدول ۱-۲ آمده است.

F set: Dynamic equations (non-modulated non-phasor), $\dot{x} = f(x, y, p)$
 (highly simplified to save space, detailed models can be readily used)

1. Generator electromagnetics (simplification from Park-Concordia)

$$T'_{d_0 i} \dot{E}'_i = -\frac{x_{d_i}}{x'_{d_i}} E'_i + \frac{x_{d_i} - x'_{d_i}}{x'_{d_i}} E_i \cos(\theta_i - \delta_i) + E_{f d_i} \quad (\text{T1.1})$$

2. Generator excitation control (simplified from IEEE Type 1 model)

$$T_i \dot{E}_{f d_i} = -K_i(E_i - E_{ref_i}) - (E_{f d_i} - E_{f d_i}^0) \quad (\text{T1.2})$$

3. Generator electromechanics (swing equation)

$$M_i \ddot{\theta}_i + b_i \dot{\theta}_i = P_{T_i} - \frac{1}{x'_{d_i}} E'_i E_i \sin(\theta_i - \delta_i) \quad (\text{T1.3})$$

4. Load:

$$P_{L_i} = P_{S_i} + P_{D_i}, \quad Q_{L_i} = Q_{S_i} + Q_{D_i}, \quad \vec{S}_{L_i} = P_{L_i} + jQ_{L_i} \quad (\text{T1.4})$$

$$\text{Static } P_{S_i} = P_i^0 + M_i(E_i) + G_i(E_i)^2, \quad Q_{S_i} = Q_i^0 + H_i(E_i) + B_i(E_i)^2 \quad (\text{T1.5})$$

$$\text{Dynamic } P_{D_i} = P_{D_i}(x_{D_i}, E_i, \dot{\theta}_i), \quad Q_{D_i} = Q_{D_i}(x_{D_i}, E_i, \dot{\theta}_i) \quad (\text{T1.6})$$

$$\dot{x}_{D_i} = f_{D_i}(x_{D_i}, E_i, \dot{\theta}_i) \quad (\text{T1.7})$$

5. Notation: (see Figure 2) $x'_{d_i} = x'_{ad_i} + x'_{e_i}$, $x_{e_i} = \omega L_{t_i}$, $C_i = C_{\text{Bank}_i} + C_{\pi_i}$, $\vec{S}_{L_i} = \vec{E}_i \vec{I}_{L_i}^*$

$$\vec{E}'_i = E'_i / \theta_i, \quad \vec{E}_i = E_i / \delta_i, \quad \vec{I}_{G_i} = I_{G_i} / \varphi_{G_i}, \quad \vec{I}_{L_i} = I_{L_i} / \varphi_{L_i}, \quad \vec{I}_{ij} = I_{ij} / \varphi_{ij}, \quad i, j \in [1, \dots, N]$$

$$E'_i \in x, \theta_i \in x, \dot{\theta}_i \in x, E_{f d_i} \in x, x_{D_i} \in x$$

$$E_i \in y, \delta_i \in y, I_{G_i} \in y, \varphi_{G_i} \in y, I_{ij} \in y, \varphi_{ij} \in y$$

G set: Network equations (modulated-phasor)

The Power Balance equations (Figure 2)

Quasi-stationary equations $0 = g(x, y, p)$

Bus i :

$$\vec{E}_i \vec{I}_{G_i}^* - \vec{S}_{L_i} - j\omega C_i E_i^2 - \sum_{j=1}^m C_{ij} \vec{E}_i \vec{I}_{ij}^* = 0 \quad (\text{T1.8})$$

$$\vec{E}_{G_i} - \vec{E}_i - j\omega L_{t_i} \vec{I}_{G_i} = 0 \quad (\text{T1.9})$$

Line ij :

$$\vec{E}_i - \vec{E}_j - (R_{ij} + j\omega L_{ij}) \vec{I}_{ij} = 0 \quad (\text{T1.10})$$

Time-varying Phasor equations $\dot{y} = g(x, y, p)$

Bus i :

$$\vec{E}_i \vec{I}_{G_i}^* - \vec{S}_{L_i} - j\omega C_i E_i^2 - \sum_{j=1}^m C_{ij} \vec{E}_i \vec{I}_{ij}^* = C_i \vec{E}_i \frac{d\vec{E}_i^*}{dt} \quad (\text{T1.11})$$

$$\vec{E}_{G_i} - \vec{E}_i - j\omega L_{t_i} \vec{I}_{G_i} = L_{t_i} \frac{d\vec{I}_{G_i}}{dt} \quad (\text{T1.12})$$

Line ij :

$$\vec{E}_i - \vec{E}_j - (R_{ij} + j\omega L_{ij}) \vec{I}_{ij} = L_{ij} \frac{d\vec{I}_{ij}}{dt} \quad (\text{T1.13})$$

Multiplying (T1.10) and (T1.13) by $\vec{I}_{ij}^*$ gives the equivalent line power balance equations.

جدول ۲-۱: کاربرد تغییرشکل فازور متغیر زمانی برای مدل‌های سیستم قدرت

توجه داشته باشد که استاتور عملاً نشان دهنده بخشی از مجموعه تغییر شکل، در شکل (۱) بین دینامیک روتور غیرمدوله در مجموعه F و دینامیک‌های مدوله شده (احتمالاً لحظه‌ای) از مجموعه G است. مجموعه F بر روی قسمت ژنراتور از استاتور به وسیله میدان‌های مغناطیسی مدوله نشده رتور در استاتور نشان داده می‌شود. از سمت باس ژنراتور، این کمیت به صورت یک ولتاژ فازور سه فاز متوازن شده ظاهر می‌شود که در سیم‌پیچیهای استاتور برای مثال $\vec{E}_{G_i}$ القا می‌شود. بنابراین ارتباط این ولتاژ القا شده $\vec{E}_{G_i}$ با ولتاژ باس $\vec{E}_i$ شامل راکتانس نشت استاتور x_{li} است (و مقاومت) (احتمالاً شامل امپدانس ترانسفورمر) و یک لینک دینامیکی است که در مجموعه G قرار دارد (T.1.12).

در جدول ۱ را ببینید). در نتیجه فازورها، در مقابل مجموعه‌های G و F مدول نشده (شکل ۱) توسط ولتاژ القایی در استاتور تغییر شکل می‌یابند.

در جهان کنونی، از مدل‌های دینامیک با جزئیات بیشتری عموماً در مطالعات ثبات برای ژنراتورها (از قبیل معادلات کامل پارک، که جایگزین T.1.1 در جدول ۱ می‌شوند) و ابزارهای دیگر (از قبیل مدل محرک IEEE در T.1.2 در جدول ۱ استفاده می‌شوند. ساختار جدول ۱ را می‌توان مستقیماً توسعه داد تا مدل‌های دارای جزئیات که به خوبی شناخته شده‌اند و ژنراتورها و ابزارهای کنترل را شامل می‌شوند را وارد محاسبات نمود.

دو فرضیه زیربنایی برای توسعه مدل سیستم قدرت مورد نیاز هستند که در جدول ۱ نشان داده شده است.

فرضیه ۱: سیستم قدرت متوازن می‌شود، به گونه‌ای که هر سه سیگنال سه فاز به شکل (۲۵) متوازن شده و همه بارها متقارن باشند.

فرضیه ۲: یک نمایش شبکه مدار Π از سیستم انتقالی با خطای کوچک معتبر است.

با فرضیه های ۱ و ۲، مدل دینامیک کلی سیستم قدرت بزرگ را می توان به وسیله فرمول زیر خلاصه کرد (جدول ۱).

$$\begin{aligned} \dot{z} &= h(z, p), \quad z \in \mathbb{R}^{n+m}, \quad p \in \mathbb{R}^q \\ h : \mathbb{R}^{n+m+q} &\rightarrow \mathbb{R}^{n+m} \end{aligned} \quad (47-2)$$

که در آن $\{f(z, p), g(z, p)\}$ یک تابع هموار است. در اینجا n و m به ترتیب اشاره بر ابعاد معادلات F و G می کنند.

۶-۲-محدودیت های مدل π

مدارهای π به علت کاربرد گسترده شان در این پایان نامه مورد استفاده قرار می گیرند. به هر حال، نمایش مدار π از خطوط انتقال، نشان دهنده یک تقریب است که حد واسط بین نادیده گیری خازن های خط و نمایش مقدار ثابت توزیع شده فیزیکی سخت (معادله موج) می باشد. به آسانی می توانیم مشاهده کنیم که تفاوت فیزیکی زیادی بین واقعیت و مدل π وجود دارد (یعنی مدل RLC فشرده). در سیستم واقعی، هیچ خازن فشرده ای در باس ها وجود ندارند به غیر از مکان هایی که بانک های خازنی متصل هستند. در مدل مدار π ، شارژ یا انرژی در میزان های قراردادی بانک های خازنی، در پایه مدار π در باس، خالی می شود، در حالی که در سیستم واقعی، این شارژ از طریق خط انتقال به شکل یک موج جریان می یابد. در واقع با استفاده از نمایش π ، سیستم انتقال یک شبکه RLC بسیار معمولی به نظر می آید که در واقعیت به این صورت نیست.

فصل سوم

مدل‌سازی شبکه ۳ماشینه ۹ باسه IEEE

۱-۳ - سیستم قدرت چند ماشینه مورد مطالعه

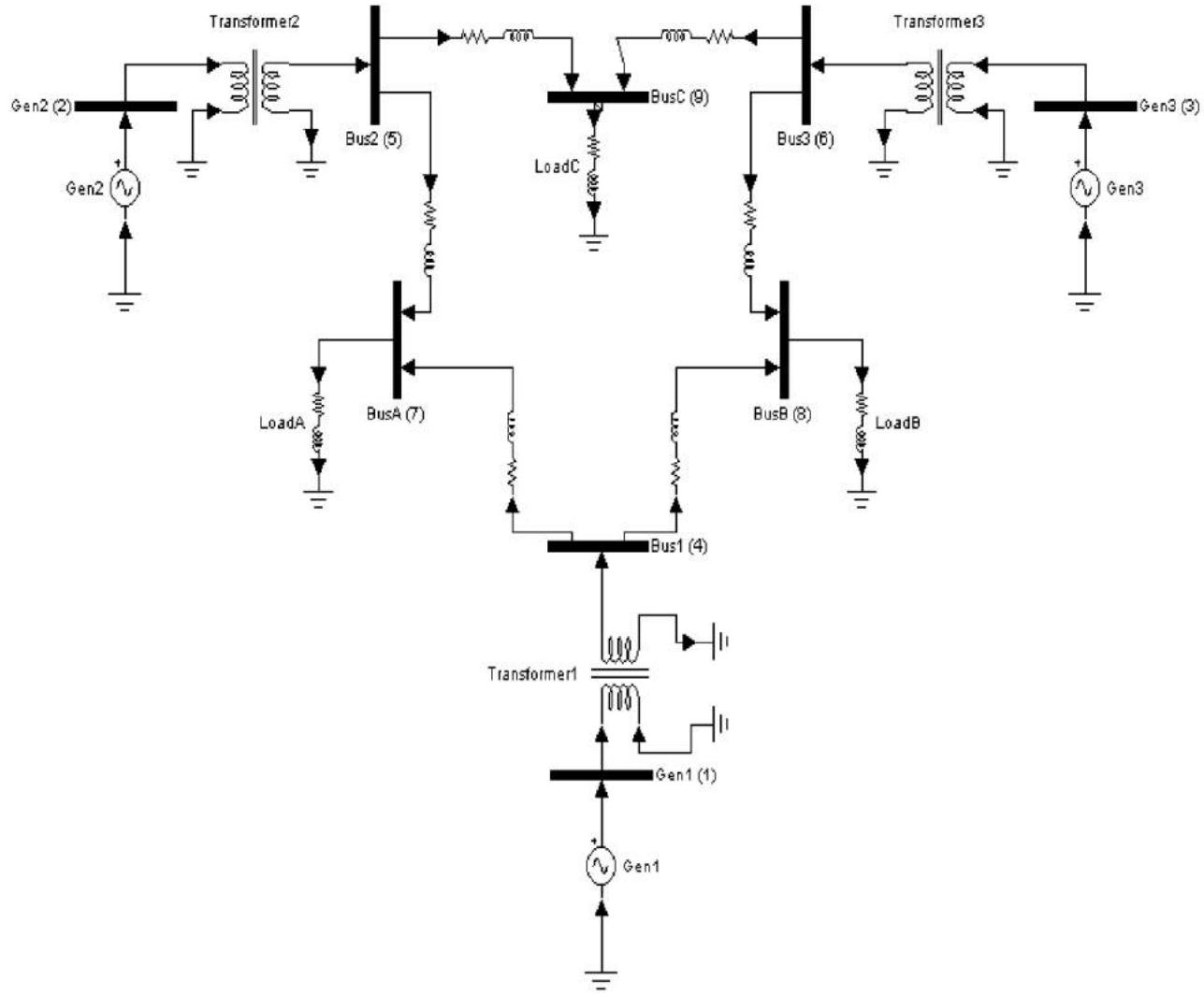
یک سیستم قدرت پایدار، سیستمی است که در آن زمانی که ماشین‌های سنکرون دچار اختشاش می‌شوند، پس از رفع اختشاش به حالت اصلی بازگردند. معمولاً اختشاش باعث ایجاد یک حالت گذرا می‌شود که به طور ذاتی نوسانی است. اما در صورتی سیستم پایدار خواهد بود که این نوسانات میرا شوند [۳۳]. عملکرد قابل قبول سیستم این است که همه ماشین‌های مزبور با یکدیگر در حالت سنکرون هماهنگ باقی بمانند [۹]. اگر اختلاف زاویه روتور بین هر جفت ماشین، به طور نامحدودی افزایش یابد یا اینکه نوسانات به طور مؤثری میرا نشوند، سیستم ناپایدار است [۳۳]. موضوع اصلی این فصل به طور وسیع مطالعه‌ی پایداری بر اساس رفتار زاویه‌ی ماشین در یک سیستم چند ماشینه است.

برای سیستم قدرت چند ماشینه مورد مطالعه فرضیات زیر در نظر گرفته شده است:

۱ - توان مکانیکی ورودی ثابت در نظر گرفته شده است.

۲ - بارها به صورت امپدانس ثابت مدل می‌شوند.

۳ - گشتاور میرا کننده قابل صرف نظر است.

شکل ۲-۱: سیستم قدرت ۳ ماشینه و ۹ باسه IEEE

در اینجا مطالعه بر روی سیستم قدرت ۳ ماشینه و ۹ باسه IEEE^۱ متمرکز شده است [۳۳]. سیستم مورد مطالعه در شکل زیر قابل مشاهده است، همچنین داده‌های مربوط در [۳۳] آمده است.

^۱Engineers Institute of Electrical and Electronics

۲-۳- محاسبات حالت ماندگار

برای آماده سازی سیستم جهت مطالعه پایداری، محاسبات اولیه زیر باستی در نظر گرفته شوند:

۱- محاسبات بر اساس توان پایه $MVA = 100$ در سیستم پریوینیت انجام شده است.

۲- از سیستم قدرت مورد نظر در حالت ماندگار پخش بار نیوتون-رافسون گرفته شده که نتایج به صورت

زیر قابل دسترسی است:

$$V_{t1} = 1e^{j0}$$

$$V_{t2} = 1.025 e^{j1.1338}$$

$$V_{t3} = 1.025e^{j0.9761}$$

$$V_{t4} = 0.9760e^{-j0.0418}$$

$$V_{t5} = 0.9845e^{j1.01457}$$

$$V_{t6} = 0.9939e^{j0.9641}$$

$$V_{t7} = 0.9943e^{-j0.0811}$$

$$V_{t8} = 0.9588e^{-j0.2094}$$

$$V_{t9} = 0.9656e^{j0.8511}$$

۳- بارها تبدیل به امپدانس یا ادمیتانس معادل می شوند.

در صورتی که بأس مورد نظر دارای ولتاژ $\bar{V}_L$ ، توان اکتیو PL و توان راکتیو QL باشد و جریان بار $\bar{I}_L$ باشد،

ادمیتانس بار به صورت زیر محاسبه می گردد. اگر $\bar{Y}_L$ ادمیتانس بار مورد نظر باشد داریم:

$$\bar{Y}_L = G_L + J B_L \quad (1-3)$$

$$P_L + J Q_L = \bar{V}_L \bar{I}_L * \quad (2-3)$$

از طرفی داریم:

$$\bar{I}_L = \bar{Y}_L \bar{V}_L \quad (3-3)$$

حال رابطه (3-3) را در رابطه (2-3) جایگذاری می کنیم:

$$P_L + JQ_L = \bar{V}_L (\bar{Y}_L * \bar{V}_L *) \quad (4-3)$$

$$P_L + JQ_L = V_L^2 (\bar{Y}_L *) \quad (5-3)$$

$$\bar{Y}_L * = \frac{P_L + JQ_L}{V_L^2} \quad (6-3)$$

$$\bar{Y}_L = \left(\frac{P_L + JQ_L}{V_L^2} \right) * \quad (7-3)$$

$$\bar{Y}_L = \left(\frac{P_L - JQ_L}{V_L^r} \right) \quad (8-3)$$

۴- ماتریس ادمیتانس شبکه محاسبه می گردد:

$$Y_{bus} = \begin{bmatrix} y_{11} & \cdots & y_{19} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ y_{91} & \cdots & y_{99} \end{bmatrix}$$

۵- که در آن:

۶- y_{ii} : مجموع ادمیتانس های متصل به شین آم و

۷- y_{ij} : منفی ادمیتانس متصل بین شین آم و زام

۸- مقادیر حالت مانند گار کمیت های مورد نظر برای شبکه مورد مطالعه به صورت زیر محاسبه می گردد:

$$I_{bus} = Y_{bus} * V_{bus} \quad (9-3)$$

۹- در رابطه (9-3) داریم:

$$I_{bus} = \begin{bmatrix} I_{a1} \\ I_{a2} \\ I_{a3} \\ I_{a4} \\ I_{a5} \\ I_{a6} \\ I_{a7} \\ I_{a8} \\ I_{a9} \end{bmatrix} \quad \text{و} \quad V_{bus} = \begin{bmatrix} V_{t1} \\ V_{t2} \\ V_{t3} \\ V_{t4} \\ V_{t5} \\ V_{t6} \\ V_{t7} \\ V_{t8} \\ V_{t9} \end{bmatrix}$$

۱۰- که در این ماتریس‌ها:

$$I_{a1} = 0.5488 + 0.274j$$

$$I_{a2} = 1.5808 + 0.2056j$$

$$I_{a3} = 0.9587 + 0.2017j$$

$$I_{a4} = I_{a5} = I_{a6} = I_{a7} = I_{a8} = I_{a9} = 0$$

همچنین ولتاژ‌های داخلی برای هر ۳ ژنراتور بایستی محاسبه شوند:

$$\bar{E}_{zi} = \bar{V}_{ti} + \bar{I}_{ai}(R_{si} + jX_{qi}) \quad (10-3)$$

که در معادله (10-3) داریم:

$$i = 1, 2, 3$$

همچنین داریم:

$$\bar{E}_{zi} = E_{zi} e^{j\delta_i} \quad (11-3)$$

$$\bar{I}_{ai} = I_{ai} e^{j\phi_i} \quad (12-3)$$

$$\bar{V}_{ti} = V_{ti} e^{j\theta_i} \quad (13-3)$$

ولتاژها و جریان‌های به دست آمده از ژنراتورها ($\bar{V}_{ti}$ و $\bar{I}_{ai}$) را به مؤلفه‌های dq تبدیل می‌کنیم: (طبق

دیاگرام فازوری مربوط به هر ژنراتور).

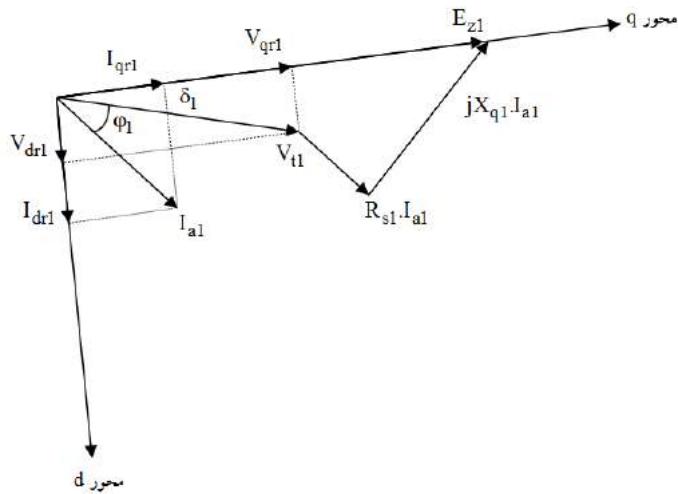
برای ماشین ۱ داریم:

$$\bar{E}_{z1} = E_{z1} e^{j\delta_1} \quad (14-3)$$

$$\bar{I}_{a1} = I_{a1} e^{j\phi_1} \quad (15-3)$$

$$\bar{V}_{t1} = V_{t1} e^{j\theta_1} \quad \theta_1 = 0 \quad (16-3)$$

دیاگرام فازوری برای ماشین ۱ در حالت مانندگار به شکل زیر رسم می‌شود:

شکل (۲-۲) : دیاگرام فازوری ماشین ۱

که با توجه به دیاگرام فازوری برای ماشین ۱، مؤلفه‌های dq جریان و ولتاژ به صورت زیر محاسبه می‌شوند:

$$I_{qr1} = I_{a1} \cos(\delta_1 - \phi_1) \quad (۱۷-۳)$$

$$I_{dr1} = I_{a1} \sin(\delta_1 - \phi_1) \quad (۱۸-۳)$$

$$V_{qr1} = V_{t1} \cos(\delta_1 - \theta_1) \quad (۱۹-۳)$$

$$V_{dr1} = V_{t1} \sin(\delta_1 - \theta_1) \quad (۲۰-۳)$$

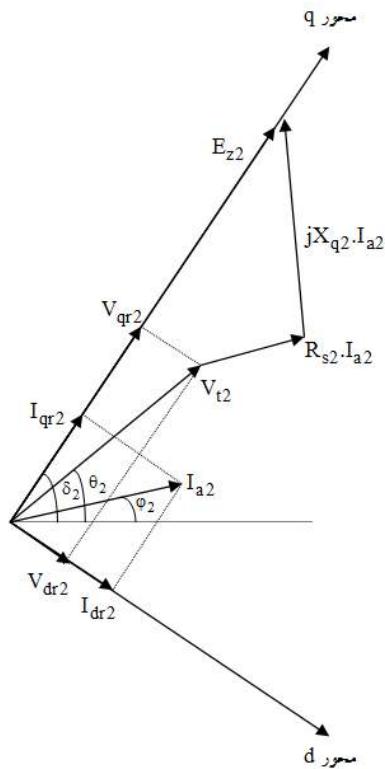
به طریق مشابه برای ماشین ۲ داریم:

$$\bar{E}_{z2} = E_{z2} e^{j\delta_2} \quad (۲۱-۳)$$

$$\bar{I}_{a2} = I_{a2} e^{j\phi_2} \quad (۲۲-۳)$$

$$\bar{V}_{t2} = V_{t2} e^{j\theta_2} \quad (۲۳-۳)$$

دیاگرام فازوری مربوط به ماشین ۲ در حالت مانندگار به صورت زیر است:

شکل (۳-۳) : دیاگرام فازوری ماشین ۲

که با توجه به دیاگرام فازوری برای ماشین ۲، مؤلفه‌های dq جریان و ولتاژ به صورت زیر محاسبه می‌شوند:

$$I_{qr2} = I_{a2} \cos(\delta_2 - \varphi_2) \quad (24-3)$$

$$I_{dr2} = I_{a2} \sin(\delta_2 - \varphi_2) \quad (25-3)$$

$$V_{qr2} = V_{t2} \cos(\delta_2 - \theta_2) \quad (26-3)$$

$$V_{dr2} = V_{t2} \sin(\delta_2 - \theta_2) \quad (27-3)$$

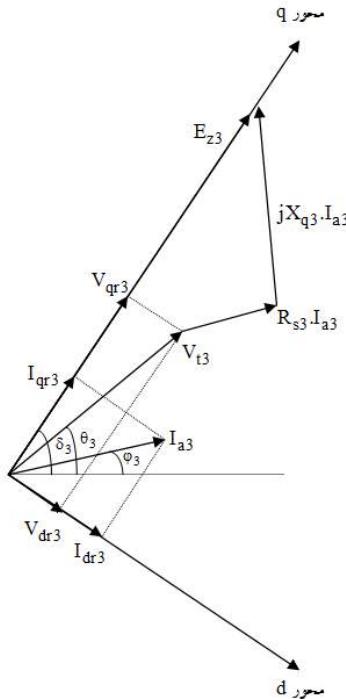
و باز هم به طریق مشابه برای ماشین ۳ داریم:

$$\bar{E}_{z3} = E_{z3} e^{j\delta_3} \quad (28-3)$$

$$\bar{I}_{a3} = I_{a3} e^{j\varphi_3} \quad (29-3)$$

$$\bar{V}_{t3} = V_{t3} e^{j\theta_3} \quad (30-3)$$

که دیاگرام فازوری مربوط به ماشین ۳ در حالت ماندگار به صورت زیر است:

شکل (۴-۳) : دیاگرام فازوری ماشین ۳

با توجه به دیاگرام فازوری برای ماشین ۳، مؤلفه‌های جریان و ولتاژ به صورت زیر محاسبه می‌شوند:

$$I_{qr3} = I_{a3} \cos(\delta_3 - \varphi_3) \quad (31-3)$$

$$I_{dr3} = I_{a3} \sin(\delta_3 - \varphi_3) \quad (32-3)$$

$$V_{qr3} = V_t3 \cos(\delta_3 - \theta_3) \quad (33-3)$$

$$V_{dr3} = V_t3 \sin(\delta_3 - \theta_3) \quad (34-3)$$

کمیت‌های مورد نظر که در حل معادلات دینامیکی به روش رونگه – کوتای مرتبه ۴ نیز مورد استفاده قرار می‌گیرند، بایستی در حالت ماندگار محاسبه شوند:

$$E_{xfdi} = E_{zi} + (X_{di} - X_{qi}) I_{dri} \quad (35-3)$$

$$I_{fdi} = \frac{E_{xfdi}}{X_{mdi}} \quad (36-3)$$

$$E'_{qi} = E_{xfdi} - (X_{di} - X_{qi}) I_{dri} \quad (37-3)$$

$$\psi_{dsi} = (V_{qri} + R_{si} I_{qri}) \quad (38-3)$$

$$\begin{aligned}
\Psi_{qsi} &= - (V_{dri} + R_{si} I_{dri}) & (39-3) \\
\Psi_{mdi} &= \Psi_{dsi} + X_{lsi} I_{dri} & (40-3) \\
\Psi_{mqi} &= \Psi_{qsi} + X_{lsi} I_{qli} & (41-3) \\
\Psi_{fdi} &= \Psi_{mdi} + X_{lfdi} I_{fdi} & (42-3) \\
\Psi_{kdi} &= \Psi_{mdi} & (43-3) \\
\Psi_{kql1i} &= \Psi_{mqi} & (44-3) \\
\Psi_{kq2i} &= \Psi_{mqi} & (45-3) \\
P_{ei} &= V_{qli} I_{qli} + V_{dri} I_{dri} & (46-3) \\
P_{mi} &= P_{ei} & (47-3)
\end{aligned}$$

$$M_j = \frac{1}{2H_i} \quad (48-3)$$

که در روابط بالا داریم:

i=1,2,3

گفتنی است که روابط بالا با توجه به روابط دینامیکی زیر با در نظر گرفتن حالت ماندگار به دست آمده اند [۳۴].

در روابط زیر P عملگر مشتق است:

$$P \triangleq \frac{d}{dt} \quad (49-3)$$

$$P\Psi_{qsi} = \omega_b \left(V_{qsi} - \frac{\omega_{ri}}{\omega_b} \Psi_{dsi} + \frac{R_{si}}{X_{lsi}} (\Psi_{mqi} - \Psi_{qsi}) \right) \quad (50-3)$$

$$P\Psi_{dsi} = \omega_b \left(V_{dsi} + \frac{\omega_{ri}}{\omega_b} \Psi_{qsi} + \frac{R_{si}}{X_{lsi}} (\Psi_{mdi} - \Psi_{dsi}) \right) \quad (51-3)$$

$$P\Psi_{kql1i} = \omega_b \left(V_{kql1i} + \frac{R_{kql1i}}{X_{lkql1i}} (\Psi_{mqi} - \Psi_{kql1i}) \right) \quad (52-3)$$

$$P\Psi_{kq2i} = \omega_b \left(V_{kq2i} + \frac{R_{kq2i}}{X_{lkq2i}} (\Psi_{mqi} - \Psi_{kq2i}) \right) \quad (53-3)$$

$$P\psi_{fdi} = \omega_b \left(\frac{R_{fdi}}{X_{mdi}} E_{xfdi} + \frac{R_{fdi}}{X_{lfdi}} (\psi_{mdi} - \psi_{fdi}) \right) \quad (54-3)$$

$$P\psi_{kdi} = \omega_b \left(V_{kdi} + \frac{R_{kdi}}{X_{lkdi}} (\psi_{mdi} - \psi_{kdi}) \right) \quad (55-3)$$

$$P\delta_i = (\omega_{ri} - \omega_0) \omega_b \quad (56-3)$$

$$P\omega_{ri} = M_i (P_{mi} - P_{ei}) \quad (57-3)$$

در جایی که داریم:

$$I_{qsi} = \frac{-1}{X_{lsi}} (\psi_{qsi} - \psi_{mdi}) \quad (58-3)$$

$$I_{dsi} = \frac{-1}{X_{lsi}} (\psi_{dsi} - \psi_{mdi}) \quad (59-3)$$

$$I_{kq1i} = \frac{1}{X_{lkq1i}} (\psi_{kq1i} - \psi_{mqi}) \quad (60-3)$$

$$I_{kq2i} = \frac{1}{X_{lkq2i}} (\psi_{kq2i} - \psi_{mqi}) \quad (61-3)$$

$$I_{fdi} = \frac{1}{X_{lfdi}} (\psi_{fdi} - \psi_{mdi}) \quad (62-3)$$

$$I_{kdi} = \frac{1}{X_{lkdi}} (\psi_{kdi} - \psi_{mdi}) \quad (63-3)$$

همچنین در معادلات بالا داریم:

$$\psi_{mqi} = X_{aqi} \left(\frac{\psi_{qsi}}{X_{lsi}} + \frac{\psi_{kq1i}}{X_{lkq1i}} + \frac{\psi_{kq2i}}{X_{lkq2i}} \right) \quad (64-3)$$

$$\Psi_{\text{mdi}} = X_{\text{adi}} \left(\frac{\Psi_{\text{dsi}}}{X_{\text{lsi}}} + \frac{\Psi_{\text{fdi}}}{X_{\text{lfdi}}} + \frac{\Psi_{\text{kdi}}}{X_{\text{lkdi}}} \right) \quad (5-3)$$

که در آن:

$$X_{\text{aqi}} = \left(\frac{1}{X_{\text{mqi}}} + \frac{1}{X_{\text{lsi}}} + \frac{1}{X_{\text{lkqli}}} + \frac{1}{X_{\text{lkq2i}}} \right)^{-1} \quad (5-4)$$

$$X_{\text{adi}} = \left(\frac{1}{X_{\text{mdi}}} + \frac{1}{X_{\text{lsi}}} + \frac{1}{X_{\text{lfdi}}} + \frac{1}{X_{\text{lkdi}}} \right)^{-1} \quad (5-5)$$

فصل چهارم: ماتریس‌های ادمیتانس تحت خطاهای ایجاد شده در شبکه ۹ با سه ۳ ماشینه IEEE و روش کاهش مرتبه

قبلًاً ماتریس ادمیتانس شبکه مورد مطالعه را در حالت ماندگار به دست آورديم. در اين فصل هدف مطالعه پايداري در يك سистем قدرت چند ماشينه است، زمانی که سيسitem تحت اغتشاش قرار گيرد. در اينجا اغتشاش مورد نظر خطاهای دو فاز و دو فاز به زمين هستند که در وسط يکي از خطوط رخ می‌دهد. زمان اعمال اين خطاهای در لحظه ۱/۰ ثانية است و فرض می‌شود که اين خطاهای تا لحظه ۲/۰ ثانية وجود داشته باشد (يعني به مدت ۱/۰ ثانية شبکه را تحت تأثير قرار دهد). و پس از آن در لحظه ۲/۰ ثانية با باز شدن خط خطا دار از طرفين، خطاهای رفع شوند و پس از رفع خطاهای مورد نظر در مدت ۱ ثانية يعني در لحظه ۱/۲ ثانية، خط مجدداً به شبکه برگردد. پس می‌بايست ماتریس ادمیتانس شبکه را در حالت‌های قبل از خطا، در حین خطا، پس از باز شدن خط و پس از وصل مجدد خط به شبکه بدست آوريم.

۴-۱- ماتریس ادمیتانس شبکه در حالت قبل از خطا

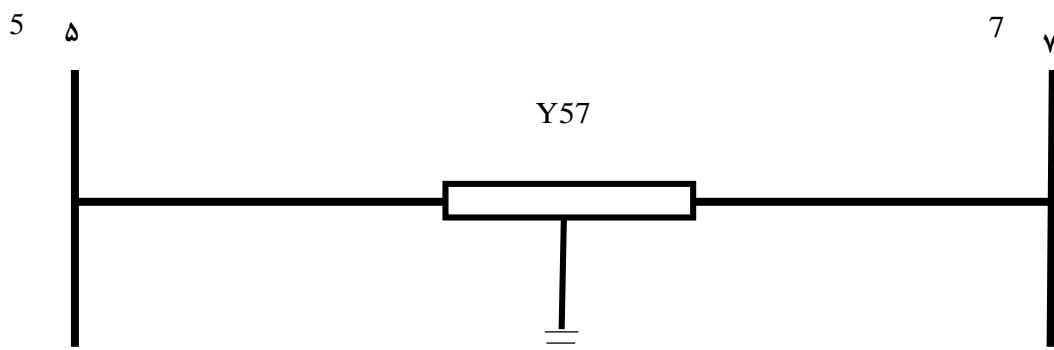
ماتریس ادمیتانس شبکه در حالت قبل از خطا، همان ماتریس ادمیتانس به دست آمده در حالت ماندگار است يعني:

$$Y_{\text{prefault}} = \begin{bmatrix} Y_{11} & Y_{12} & Y_{13} & Y_{14} & Y_{15} & Y_{16} & Y_{17} & Y_{18} & Y_{19} \\ Y_{21} & Y_{22} & Y_{23} & Y_{24} & Y_{25} & Y_{26} & Y_{27} & Y_{28} & Y_{29} \\ Y_{31} & Y_{32} & Y_{33} & Y_{34} & Y_{35} & Y_{36} & Y_{37} & Y_{38} & Y_{39} \\ Y_{41} & Y_{42} & Y_{43} & Y_{44} & Y_{45} & Y_{46} & Y_{47} & Y_{48} & Y_{49} \\ Y_{51} & Y_{52} & Y_{53} & Y_{54} & Y_{55} & Y_{56} & Y_{57} & Y_{58} & Y_{59} \\ Y_{61} & Y_{62} & Y_{63} & Y_{64} & Y_{65} & Y_{66} & Y_{67} & Y_{68} & Y_{69} \\ Y_{71} & Y_{72} & Y_{73} & Y_{74} & Y_{75} & Y_{76} & Y_{77} & Y_{78} & Y_{79} \\ Y_{81} & Y_{82} & Y_{83} & Y_{84} & Y_{85} & Y_{86} & Y_{87} & Y_{88} & Y_{89} \\ Y_{91} & Y_{92} & Y_{93} & Y_{94} & Y_{95} & Y_{96} & Y_{97} & Y_{98} & Y_{99} \end{bmatrix}^{-1}) \quad (1)$$

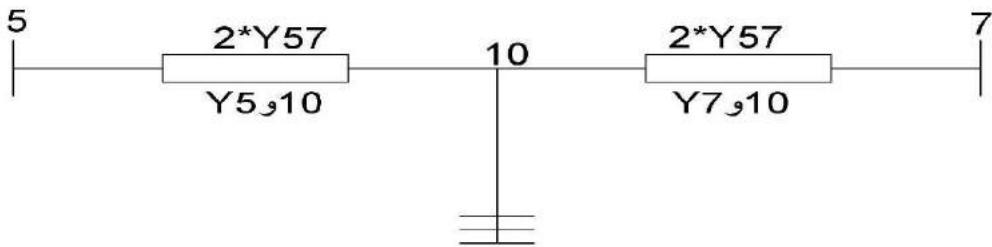
۴-۲-ماتریس ادمیتانس شبکه در حین خطأ

در صورتی که خطای دو فاز یا دو فاز به زمین در وسط یکی از خطوط رخ دهد، ماتریس ادمیتانس شبکه به صورت زیر قابل محاسبه است.

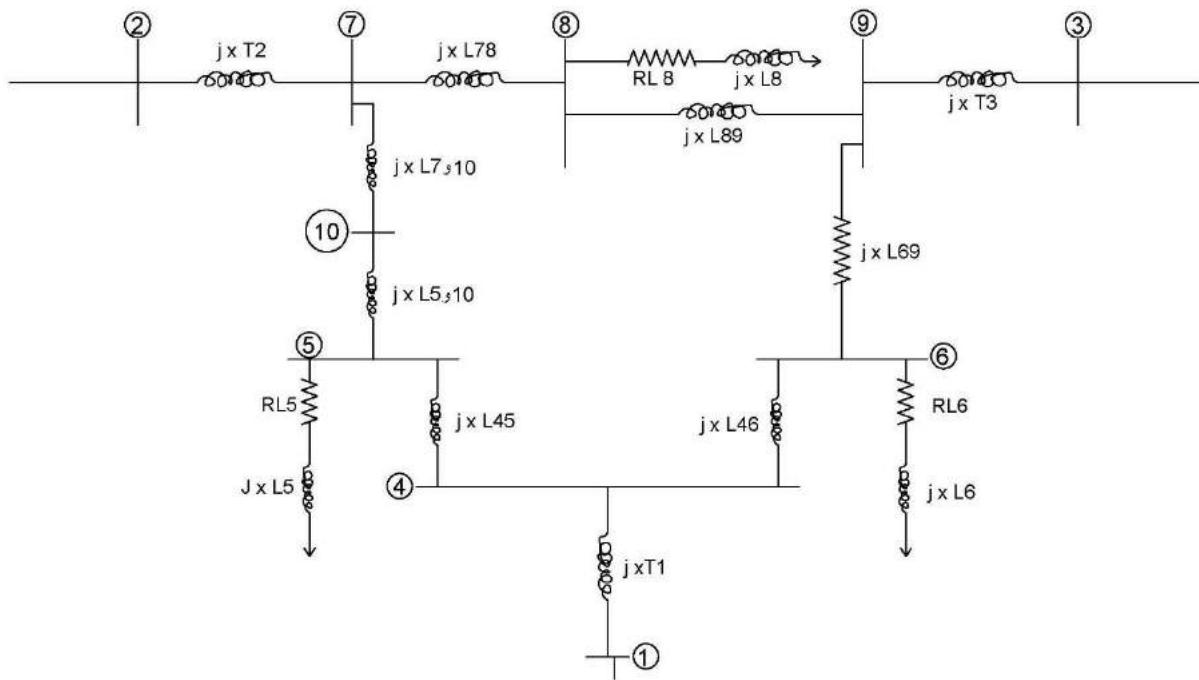
فرض می شود که خطاهای نامتقارن در وسط خط واصل شین های ۵ و ۷ رخ دهد، داریم:

شکل ۱-۴ : خطای نامتقارن در خط و اصل شین

شکل ۲-۴ : خطای نامتقارن در خط واصل شین‌های ۵ و ۷

شکل ۳-۴ : شبکه تحت خط

ماتریس ادمیتانس شبکه به شکل زیر تغییر می‌یابد:

$$Y_{5,10(\text{new})} = Y_{7,10(\text{new})} = 2Y_{57(\text{old})} = 2Y_{75(\text{old})} \quad (2-4)$$

به عبارت دیگر ماتریس ادمیتانس شبکه در حین خطا به صورت زیر است:

$$Y_{\text{fault}} = \begin{pmatrix} y_{11} & y_{12} & y_{13} & y_{14} & y_{15} & y_{16} & y_{17} & y_{18} & y_{19} & y_{1,10} \\ y_{21} & y_{22} & y_{23} & y_{24} & y_{25} & y_{26} & y_{27} & y_{28} & y_{29} & y_{2,10} \\ y_{31} & y_{32} & y_{33} & y_{34} & y_{35} & y_{36} & y_{37} & y_{38} & y_{39} & y_{3,10} \\ y_{41} & y_{42} & y_{43} & y_{44} & y_{45} & y_{46} & y_{47} & y_{48} & y_{49} & y_{4,10} \\ y_{51} & y_{52} & y_{53} & y_{54} & y_{55} & y_{56} & y_{57} & y_{58} & y_{59} & y_{5,10} \\ y_{61} & y_{62} & y_{63} & y_{64} & y_{65} & y_{66} & y_{67} & y_{68} & y_{69} & y_{6,10} \\ y_{71} & y_{72} & y_{73} & y_{74} & y_{75} & y_{76} & y_{77} & y_{78} & y_{79} & y_{7,10} \\ y_{81} & y_{82} & y_{83} & y_{84} & y_{85} & y_{86} & y_{87} & y_{88} & y_{89} & y_{8,10} \\ y_{91} & y_{92} & y_{93} & y_{94} & y_{95} & y_{96} & y_{97} & y_{98} & y_{99} & y_{9,10} \\ y_{10,1} & y_{10,2} & y_{10,3} & y_{10,4} & y_{10,5} & y_{10,6} & y_{10,7} & y_{10,8} & y_{10,9} & y_{10,10} \end{pmatrix} \quad (3-4)$$

۴-۳-ماتریس ادمیتانس شبکه پس از باز شدن خط

پس از آن که سیستم های حفاظتی خط خطا دار را از شبکه جدا کردند، هم ماتریس ادمیتانس شبکه دستخوش تغییر می شود که بایستی تغییرات را در محاسبات شبکه لحاظ کرد. ماتریس ادمیتانس شبکه پس از باز شدن خط به شکل زیر دستخوش تغییر می شود:

$$Y_{55(\text{new})} = Y_{55(\text{old})} - Y_{57} \quad (4-4)$$

$$Y_{77(\text{new})} = Y_{77(\text{old})} - Y_{57} \quad (5-4)$$

$$Y_{57(\text{new})} = Y_{75(\text{new})} = 0 \quad (6-4)$$

به عبارت دیگر ماتریس شبکه پس از باز شدن خط به صورت زیر است:

$$Y_{\text{clear}} = \begin{bmatrix} y_{11} & y_{12} & y_{13} & y_{14} & y_{15} & y_{16} & y_{17} & y_{18} & y_{19} \\ y_{21} & y_{22} & y_{23} & y_{24} & y_{25} & y_{26} & y_{27} & y_{28} & y_{29} \\ y_{31} & y_{32} & y_{33} & y_{34} & y_{35} & y_{36} & y_{37} & y_{38} & y_{39} \\ y_{41} & y_{42} & y_{43} & y_{44} & y_{45} & y_{46} & y_{47} & y_{48} & y_{49} \\ y_{51} & y_{52} & y_{53} & y_{54} & y_{55} - y_{57} & y_{56} & 0 & y_{58} & y_{59} \\ y_{61} & y_{62} & y_{63} & y_{64} & y_{65} & y_{66} & y_{67} & y_{68} & y_{69} \\ y_{71} & y_{72} & y_{73} & y_{74} & 0 & y_{76} & y_{77} - y_{57} & y_{78} & y_{79} \\ y_{81} & y_{82} & y_{83} & y_{84} & y_{85} & y_{86} & y_{87} & y_{88} & y_{89} \\ y_{91} & y_{92} & y_{93} & y_{94} & y_{95} & y_{96} & y_{97} & y_{98} & y_{99} \end{bmatrix} \quad (7-4)$$

۴-۴- ماتریس ادمیتانس شبکه پس از وصل مجدد خط به شبکه

پس از رفع خطا و وصل خط به شبکه ماتریس ادمیتانس شبکه باز هم تغییر خواهد کرد. در این حالت ماتریس ادمیتانس شبکه، مانند شبکه در حالت ماندگار یعنی در حالت قبل از خطاست، پس داریم:

$$Y_{\text{reclose}} = \begin{bmatrix} y_{11} & y_{12} & y_{13} & y_{14} & y_{15} & y_{16} & y_{17} & y_{18} & y_{19} \\ y_{21} & y_{22} & y_{23} & y_{24} & y_{25} & y_{26} & y_{27} & y_{28} & y_{29} \\ y_{31} & y_{32} & y_{33} & y_{34} & y_{35} & y_{36} & y_{37} & y_{38} & y_{39} \\ y_{41} & y_{42} & y_{43} & y_{44} & y_{45} & y_{46} & y_{47} & y_{48} & y_{49} \\ y_{51} & y_{52} & y_{53} & y_{54} & y_{55} & y_{56} & y_{57} & y_{58} & y_{59} \\ y_{61} & y_{62} & y_{63} & y_{64} & y_{65} & y_{66} & y_{67} & y_{68} & y_{69} \\ y_{71} & y_{72} & y_{73} & y_{74} & y_{75} & y_{76} & y_{77} & y_{78} & y_{79} \\ y_{81} & y_{82} & y_{83} & y_{84} & y_{85} & y_{86} & y_{87} & y_{88} & y_{89} \\ y_{91} & y_{92} & y_{93} & y_{94} & y_{95} & y_{96} & y_{97} & y_{98} & y_{99} \end{bmatrix} \quad (8-4)$$

۴-۵- کاهش مرتبه ماتریس ادمیتانس شبکه

در اینجا بایستی به این نکته اشاره کرد که برای شبیه‌سازی سیستم مورد مطالعه و حل دینامیکی معادلات ماشین‌ها و شبکه به طور همزمان بایستی ماتریس‌های ادمیتانس شبکه در تمام حالات (قبل از خطا، در حین خطا، پس از باز شدن خط و پس از وصل مجدد خط) را تا مرتبه ۳ کاهش داد. یادآور می‌شود که برای کاهش مرتبه یک سیستم به صورت زیر عمل می‌شود. در صورتیکه Ib بردار جریان شین‌های دارای ماشین، Ia بردار جریان شین‌های بار، Va بردار ولتاژ شین‌های دارای ماشین و Vb بردار ولتاژ شین‌های بار باشد، داریم:

$$I_{\text{bus}} = Y_{\text{bus}} * V_{\text{bus}} \quad (9-4)$$

که در اینجا داریم:

$$I_{\text{bus}} \triangleq \begin{bmatrix} I_a \\ I_b \end{bmatrix} \quad (10-4)$$

$$Y_{\text{bus}} \triangleq \begin{bmatrix} Y_1 & Y_2 \\ Y_3 & Y_4 \end{bmatrix} \quad (11-4)$$

$$V_{\text{bus}} \triangleq \begin{bmatrix} V_a \\ V_b \end{bmatrix} \quad (12-4)$$

از طرفی می‌دانیم که:

$$I_b = 0 \quad (13-4)$$

پس داریم:

$$I_a = Y_1 V_a + Y_2 V_b \quad (14-4)$$

$$I_b = Y_3 V_a + Y_4 V_b \Rightarrow Y_3 V_a + Y_4 V_b = 0 \quad (15-4)$$

$$\Rightarrow V_b = -Y_4^{-1} Y_3 V_a \quad (16-4)$$

$$\Rightarrow I_a = Y_1 V_a + Y_2 (-Y_4^{-1} Y_3 V_a) \quad (17-4)$$

$$\Rightarrow I_a = (Y_1 - Y_2 Y_4^{-1} Y_3) V_a \quad (18-4)$$

$$I_a = Y_{\text{bus(new)}} V_a \quad (19-4)$$

که در این رابطه:

$$Y_{\text{bus(new)}} \triangleq Y_1 - Y_2 Y_4^{-1} Y_3 \quad (20-4)$$

برای کاهش مرتبه ماتریس ادمیتانس شبکه در حالت قبل از خطا، به صورت زیر عمل می‌کنیم:

$$I_a = Y_{\text{prefault}} V_t \quad (21-4)$$

که در این رابطه:

$$I_a \triangleq \begin{bmatrix} I_{a1} \\ I_{a2} \\ I_{a3} \\ I_{a4} \\ I_{a5} \\ I_{a6} \\ I_{a7} \\ I_{a8} \\ I_{a9} \end{bmatrix} \quad \text{و} \quad V_t \triangleq \begin{bmatrix} V_{t1} \\ V_{t2} \\ V_{t3} \\ V_{t4} \\ V_{t5} \\ V_{t6} \\ V_{t7} \\ V_{t8} \\ V_{t9} \end{bmatrix}$$

$$Y_{\text{prefault}} = \begin{bmatrix} y_{11} & y_{12} & y_{13} & y_{14} & y_{15} & y_{16} & y_{17} & y_{18} & y_{19} \\ y_{21} & y_{22} & y_{23} & y_{24} & y_{25} & y_{26} & y_{27} & y_{28} & y_{29} \\ y_{31} & y_{32} & y_{33} & y_{34} & y_{35} & y_{36} & y_{37} & y_{38} & y_{39} \\ y_{41} & y_{42} & y_{43} & y_{44} & y_{45} & y_{46} & y_{47} & y_{48} & y_{49} \\ y_{51} & y_{52} & y_{53} & y_{54} & y_{55} & y_{56} & y_{57} & y_{58} & y_{59} \\ y_{61} & y_{62} & y_{63} & y_{64} & y_{65} & y_{66} & y_{67} & y_{68} & y_{69} \\ y_{71} & y_{72} & y_{73} & y_{74} & y_{75} & y_{76} & y_{77} & y_{78} & y_{79} \\ y_{81} & y_{82} & y_{83} & y_{84} & y_{85} & y_{86} & y_{87} & y_{88} & y_{89} \\ y_{91} & y_{92} & y_{93} & y_{94} & y_{95} & y_{96} & y_{97} & y_{98} & y_{99} \end{bmatrix}$$

با توجه به ماتریس Y_{Prefault} زیر ماتریس‌های زیر تعریف می‌شود:

$$Y_1 \triangleq \begin{bmatrix} y_{11} & y_{12} & y_{13} \\ y_{21} & y_{22} & y_{23} \\ y_{31} & y_{32} & y_{33} \end{bmatrix} \quad (22-4)$$

$$Y_2 \triangleq \begin{bmatrix} y_{14} & y_{15} & y_{16} & y_{17} & y_{18} & y_{19} \\ y_{24} & y_{25} & y_{26} & y_{27} & y_{28} & y_{29} \\ y_{34} & y_{35} & y_{36} & y_{37} & y_{38} & y_{39} \end{bmatrix} \quad (23-4)$$

$$Y_3 \triangleq \begin{bmatrix} y_{41} & y_{42} & y_{43} \\ y_{51} & y_{52} & y_{53} \\ y_{61} & y_{62} & y_{63} \\ y_{71} & y_{72} & y_{73} \\ y_{81} & y_{82} & y_{83} \\ y_{91} & y_{92} & y_{93} \end{bmatrix} \quad (24-4)$$

$$Y_4 \triangleq \begin{bmatrix} y_{44} & y_{45} & y_{46} & y_{47} & y_{48} & y_{49} \\ y_{54} & y_{55} & y_{56} & y_{57} & y_{58} & y_{59} \\ y_{64} & y_{65} & y_{66} & y_{67} & y_{68} & y_{69} \\ y_{74} & y_{75} & y_{76} & y_{77} & y_{78} & y_{79} \\ y_{84} & y_{85} & y_{86} & y_{87} & y_{88} & y_{89} \\ y_{94} & y_{95} & y_{96} & y_{97} & y_{98} & y_{99} \end{bmatrix} \quad (25-4)$$

و با توجه به ماتریس‌های I_a و V_t زیر تعریف می‌شوند:

$$I_A \triangleq \begin{bmatrix} I_{a1} \\ I_{a2} \\ I_{a3} \end{bmatrix} \quad , \quad I_B \triangleq \begin{bmatrix} I_{a4} \\ I_{a5} \\ I_{a6} \\ I_{a7} \\ I_{a8} \\ I_{a9} \end{bmatrix}$$

$$V_A \triangleq \begin{bmatrix} V_{t1} \\ V_{t2} \\ V_{t3} \end{bmatrix} \quad , \quad V_B \triangleq \begin{bmatrix} V_{t4} \\ V_{t5} \\ V_{t6} \\ V_{t7} \\ V_{t8} \\ V_{t9} \end{bmatrix}$$

$$\Rightarrow \begin{bmatrix} I_A \\ I_B \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} Y_1 & Y_2 \\ Y_3 & Y_4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} V_A \\ V_B \end{bmatrix} \quad (26-4)$$

$$Y_{\text{prefault(new)}} = Y_1 - Y_2 Y_4^{-1} Y_3 \quad (27-4)$$

$$Y_{\text{prefault(new)}} = \begin{bmatrix} \dot{y}_{11} & \dot{y}_{12} & \dot{y}_{13} \\ \dot{y}_{21} & \dot{y}_{22} & \dot{y}_{23} \\ \dot{y}_{31} & \dot{y}_{32} & \dot{y}_{33} \end{bmatrix} \quad (28-4)$$

فرم معادله شبکه در حالت قبل از خطا و پس از کاهش مرتبه ماتریس ادمیتانس شبکه به شکل زیر تبدیل می‌شود:

$$I_A = Y_{\text{prefault(new)}} V_A \quad (29-4)$$

$$\Rightarrow \begin{bmatrix} I_{a1} \\ I_{a2} \\ I_{a3} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \dot{y}_{11} & \dot{y}_{12} & \dot{y}_{13} \\ \dot{y}_{21} & \dot{y}_{22} & \dot{y}_{23} \\ \dot{y}_{31} & \dot{y}_{32} & \dot{y}_{33} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} V_{t1} \\ V_{t2} \\ V_{t3} \end{bmatrix} \quad (30-4)$$

در رابطه اخیر ولتاژ ترمینال ماشین ۱ یعنی V_{t1} دارای مقدار ثابتی است و در طی فرآیند شبیه‌سازی تغییری نمی‌کند. ضمن اینکه جریان‌های ماشین‌های ۲ و ۳ با توجه به حل دینامیکی معادلات ماشین‌های ۲ و ۳ به روش رونگه-کوتا به روز می‌شوند و در هر Step با روابط زیر محاسبه می‌شوند:

$$I_{qri} = \frac{(\Psi_{mqi}) - (\Psi_{qsi})}{X_{lsi}} \quad (31-4)$$

$$I_{dri} = \frac{(\Psi_{mqi}) - (\Psi_{dsi})}{X_{lsi}} \quad (32-4)$$

که در این رابطه داریم:

$$\Psi_{mqi} = X_{aqi} \left(\frac{\Psi_{qsi}}{X_{lsi}} + \frac{\Psi_{kq1i}}{X_{lkq1i}} + \frac{\Psi_{kq2i}}{X_{lkq2i}} \right) \quad (33-4)$$

$$\Psi_{mdi} = X_{adi} \left(\frac{\Psi_{dsi}}{X_{lsi}} + \frac{\Psi_{fdi}}{X_{lfdi}} + \frac{\Psi_{kdi}}{X_{lkdi}} \right) \quad (34-4)$$

$$I_{ai} = (I_{qri} - jI_{dri}) e^{j\delta i} \quad (35-4)$$

پس در هر Step، ولتاژ ترمینال ژنراتورهای ۲ و ۳ و همچنین جریان ژنراتور ۱ بایستی محاسبه شوند. طبق رابطه‌ی (۹۹-۲) داریم:

$$I_{a1} = y_{11} V_{t1} + \begin{bmatrix} y_{12} & y_{13} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} V_{t2} \\ V_{t3} \end{bmatrix} \quad (36-4)$$

$$\begin{bmatrix} I_{a2} \\ I_{a3} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} y_{21} \\ y_{31} \end{bmatrix} V_{t1} + \begin{bmatrix} y_{22} & y_{23} \\ y_{32} & y_{33} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} V_{t2} \\ V_{t3} \end{bmatrix} \quad (37-4)$$

از آنجایی که جریان‌های ژنراتورهای ۲ و ۳ قبلاً محاسبه شده، طبق (۱۰۶-۲) داریم:

$$\begin{bmatrix} V_{t2} \\ V_{t3} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} y_{22} & y_{23} \\ y_{32} & y_{33} \end{bmatrix}^{-1} \left(\begin{bmatrix} I_{a2} \\ I_{a3} \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} y_{21} \\ y_{31} \end{bmatrix} V_{t1} \right) \quad (38-4)$$

پس در هر Step، رابطه (۳۸-۴)، ولتاژ ترمینال ژنراتورهای ۲ و ۳ نیز محاسبه می‌شوند و عملاً با محاسبه این ولتاژها، جریان ژنراتور ۱ نیز طبق رابطه (۳۶-۴) محاسبه می‌شود. کاهش ماتریس ادمیتانس شبکه در حین خطا، پس از خارج شدن خط و پس از وصل مجدد به شبکه نیز به طریق مشابه انجام گرفته و به طریق مشابه حالت قبل از خطا، ولتاژ و جریان‌های ژنراتورهای ۱ و ۲ و ۳ در هر Step محاسبه می‌شوند.

پس در حالت در حین خطا معادله شبکه به صورت زیر است:

$$I_a = Y_{\text{fault(new)}} V_a \quad (39-4)$$

و در حالت پس از خارج شدن خط، معادله به صورت زیر تبدیل می‌شود:

$$I_a = Y_{\text{clear(new)}} V_a \quad (40-4)$$

و بالاخره پس از وصل مجدد خط به شبکه، معادله دقیقاً شبیه به معادله شبکه در حالت قبل از خطا می‌شود، یعنی:

$$I_a = Y_{\text{reclose(new)}} V_a \quad (41-4)$$

$$\Rightarrow Y_{\text{prefault(new)}} = Y_{\text{reclose(new)}} \quad (42-4)$$

نکته‌ای که در اینجا حائز اهمیت است این است که ولتاژ ترمینال ژنراتورهای ۲ و ۳ پس از آن که در هر کدام از حالات شبکه (قبل از خطا، در حین خطا، پس از خارج شده خط و پس از وصل مجدد خط) و در هر Step محاسبه شدند، باستی به فریم چسبیده به روتور ارجاع داده شوند، این کار به این دلیل انجام می‌شود تا فرآیند حل معادلات دینامیکی به روش رونگه-کوتا کامل شود (برای Step های بعدی لازم و ضروریست). با توجه به رابطه زیر ولتاژ ترمینال ژنراتورهای ۲ و ۳ به فریم چسبیده به روتور ارجاع داده می‌شوند.

زمانی که:

$i=2,3$

داریم:

$$V_{\text{tri}} = V_{\text{ti}} e^{-j\delta i} \quad (43-4)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} V_{\text{qri}} = \text{real}(V_{\text{tri}}) \\ V_{\text{dri}} = -i\text{mag}(V_{\text{tri}}) \end{cases} \quad (44-4)$$

نکته دیگری که در طی فرآیند شبیه‌سازی باستی به آن توجه شود این است که برای ژنراتورهای ۲ و ۳ معادلات حالت دینامیکی به طور کامل نوشته می‌شوند و به روش رونگه-کوتای مرتبه ۴ حل می‌شوند ولی برای ژنراتور ۱ فقط معادلات مکانیکی در فرآیند شبیه‌سازی حل می‌گردند. از طرفی ولتاژ ترمینال این ژنراتور در طی فرآیند شبیه‌سازی ثابت در نظر گرفته می‌شود در حالی که جریان ژنراتور ۱ با توجه به رابطه (۲-۵۰) در هر Step بدست می‌آید و نیازی به مؤلفه‌های dq برای ژنراتور ۱ نیست.

معادلات مکانیکی ژنراتور ۱ به شکل زیر نوشته می‌شوند:

$$P\delta_1 = (\omega_{rl} - \omega_0) \omega_b \quad (45-4)$$

$$P\omega_{rl} = M_i (P_{mi} - P_{ei}) \quad (46-4)$$

از طرفی ولتاژ و جریان ژنراتور ۱ به مؤلفه‌های dQ در طی فرآیند شبیه‌سازی تقسیم نمی‌شوند، P_{e1} ، توان الکتریکی ژنراتور ۱، با توجه به رابطه زیر قابل محاسبه است:

$$P_{ei} = \text{real}(V_{ti} I_{ai}^*) \quad (47-4)$$

در صورتی که معادلات مکانیکی برای ژنراتور ۲ و ۳ به صورت زیر نوشته می‌شوند:

$$P\delta_i = (\omega_{ri} - \omega_0) \omega_b \quad (48-4)$$

$$P\omega_{ri} = M_i (P_{mi} - P_{ei}) \quad (49-4)$$

که P_{ei} برای ژنراتورهای ۲ و ۳ به شکل زیر محاسبه می‌گردد، در اینجا

$i=2,3$

در نظر گرفته می‌شود.

$$P_{ei} = V_{qri} I_{qri} + V_{dri} I_{dri} \quad (50-4)$$

فصل پنجم: خطاهای اتصال کوتاه دو فاز و دو فاز به زمین

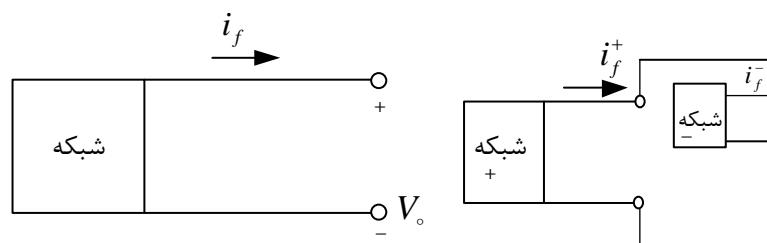
۵-۱-مقدمه: اشاره به روش به کار گرفته شده برای شبیه سازی شبکه‌های قدرت تحت شرایط حالت‌های نامتقارن قبل از رخ دادن فالت برای هر شبکه ای، می‌توان از روش‌های حل پخش توان در شبکه‌های قدرت، مقادیر این متغیرهای شبکه را محاسبه کرد. از جمله این متغیرها ولتاژ ترمینال هر ژنراتور و جریان که هر ژنراتور در شبکه تزریق می‌کند.

مقدادر شار دور سیم پیچ‌های ژنراتور گشتاور الکترومغناطیسی تولیدی و زاویه رتور هر ژنراتور است که این مقدادر به عنوان شرایط اولیه متغیرها در حل معادلات مربوط به هر ژنراتور برای زمان‌های بعد از فالت در نظر گرفته می‌شوند.

در روش شبیه سازی استفاده شده در این پایان نامه، تمام ژنراتورهای شبکه به صورت منابع جریانی وصل می‌شوند که به شبکه جریان تزریق می‌کنند. این جریان شامل سه جزء مثبت، منفی و صفر می‌باشد که طریقه‌ی به دست آوردن هر کدام از این اجزا توضیح داده خواهد شد.

نقطه شروع الگوریتم حل شبکه، نقطه‌ای است که در آن فالت اتفاق می‌افتد. در این نقطه جریان نشته که ژنراتورها به شبکه تزریق می‌کنند همان جریانی است که ژنراتورها در لحظه قبل از فالت به شبکه تزریق می‌کردند و جریان منفی و صفر معادل صفر هستند. این جریان‌ها به طور جداگانه به شبکه‌های مثبت و منفی و صفر تزریق می‌شوند و در شبکه در نقطه فالت بسته به نوع فالت به طور خاصی به یکدیگر اتصال می‌یابند تا جریان گذرنده از محل فالت بدست آید.

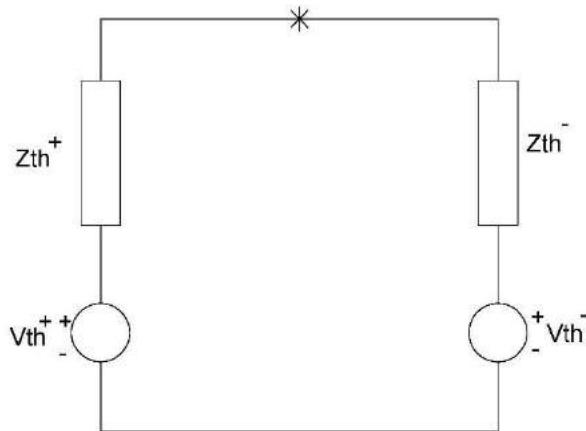
۵-۲-خطای دو فاز

شکل ۴-۲ مدار معادل خطای دوفاز

برای به دست آوردن جریان‌های فالت می‌توان در هر یک از شبکه‌های بالا به جای هر شبکه مثبت و منفی و صفر از معادل تونن آنها استفاده کرد. بعد از به دست آوردن جریان فالت، هر سه جریان i_F^+, i_F^-, i_F° با استفاده از قوانین کیر-شهف قابل محاسبه می‌باشد.

با استفاده از روش تحلیل گره ولتاژهای شبکه با استفاده از سه معادله زیر بدست می‌آیند:

شکل ۴-۲ مدار معادل خطای دوفاز

مقادیر ولتاژ تونن و ماتریس و مقادیر Z از روابط زیر محاسبه می‌شود:

$$V_{n+1} = \sum_{k=1}^3 Z_{(n+1)k} i_k$$

$$V_{10} = Z_{10,1} i_1 + Z_{10,2} i_2 + Z_{10,3} i_3$$

$$-V_{th}^+ + Z_{th}^+ I + Z_{th}^- I + V_{th}^- = 0$$

$$I = \frac{V_{th}^+ - V_{th}^-}{Z_{th}^+ + Z_{th}^-}$$

$$Y_{bus}^{-1} = Z_{bus}$$

$$Y^+ V^+ = I^+$$

$$Y^- V^- = I^-$$

$$Y^\circ V^\circ = I^\circ$$

۴-۴

بردارهای جریان در سمت راست معادلات بالا شامل جریان‌های ژنراتورها و جریان‌های فالت می‌باشند. بنابراین در معادلات بالا ولتاژ تمام گره‌های شبکه و از جمله ولتاژ ژنراتورهای شبکه نیز به دست می‌آیند.

در قدم بعدی این است که این ولتاژها به مقادیر qd در دستگاه مرجع روتور مربوط به هر ژنراتور تبدیل شوند. این تبدیل توسط معادلات زیر انجام می‌شود:

$$\begin{bmatrix} V_q^{r+} \\ V_d^{r+} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \cos\delta & -\sin\delta \\ \sin\delta & \cos\delta \end{bmatrix} \begin{bmatrix} V_q^{e+} \\ V_d^{e+} \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} V_q^{r-} \\ V_d^{r-} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \cos\gamma & -\sin\gamma \\ \sin\gamma & \cos\gamma \end{bmatrix} \begin{bmatrix} V_q^{e-} \\ V_d^{e-} \end{bmatrix}$$
۵-۴

که δ زاویه ژنراتور مربوطه، V_d^{e+} و V_q^{e+} مقادیر حقیقی و موهمی ولتاژ مثبت در دستگاه مرجع سنکرون قسمت‌های حقیقی و موهمی ولتاژ منفی در دستگاه مرجع سنکرون هستند $(V^+ = V_q^{e+} - JV_d^{e+})$ و $(V^- = V_q^{e-} - JV_d^{e-})$.

W_ℓ فرکانس پایه و فرکانسی است که شبکه بر اساس آن در حوزه‌ی فازور مدل می‌شود.

مقدار کل V_d^r, V_q^r از روابط زیر به دست می‌آید:

$$V_q^r = V_q^{r+} + V_q^{r-}, \quad V_d^r = V_d^{r+} + V_d^{r-}$$

حال اگر این ولتاژها به ژنراتورهای سنکرون اعمال شوند می‌توان با استفاده از معادلات داخلی ژنراتور جریانی که هر ژنراتور به شبکه تزریق خواهد کرد را به دست آورد:

مدل ژنراتورهای سنکرون بر پایه معادلات زیر می‌باشد: $(p=dt)$

$$\varphi_{ds}^r = \frac{\omega_b}{P} \left[V_{ds}^r + \frac{\omega_r}{\omega_b} \varphi_{qs}^r + \frac{r_s}{X_{ls}} (\varphi_{md}^r - \varphi_{ds}^r) \right] 6 - 4$$

$$\varphi_{os} = \frac{\omega_b}{P} \left[V_{os} - \frac{r_s}{X_{ls}} \varphi_{os} \right] 7 - 4$$

$$\varphi_{qs}^r = \frac{\omega_b}{P} \left[V_{qs}^r - \frac{\omega_r}{\omega_b} \varphi_{ds}^r + \frac{r_2}{X_{ls}} (\varphi_{mq}^r - \varphi_{qs}^r) \right] 8 - 4$$

$$\varphi_{kq_1}^r = \frac{\omega_b}{P} \left[V_{kq_1}^r + \frac{r'_{kq_1}}{X_{lkq_1}} (\varphi_{mq}^r - \varphi_{kq_1}^r) \right] 9 - 4$$

$$\varphi_{kq_2}^r = \frac{\omega_b}{P} \left[V_{kq_2}^r + \frac{r'_{kq_2}}{X_{lkq_2}} (\varphi_{mq}^r - \varphi_{kq_2}^r) \right] 10 - 4$$

$$\varphi_{rd}^r = \frac{\omega_b}{P} \left[\frac{r'_{fd}}{X_{md}} \ell_{xfd}^r + \frac{r'_{fd}}{X_{lfd}} (\varphi_{md}^r - \varphi_{fd}^r) \right] 11 - 4$$

$$\varphi_{kd}^r = \frac{\omega_b}{P} \left[V_{kd}^r + \frac{r'_{kd}}{X_{lkd}} (\varphi_{md}^r - \varphi_{kd}^r) \right] 12 - 4$$

$$i_{qs}^r = -\frac{1}{X_{ls}} (\varphi_{qs}^r - \varphi_{mq}^r) 13 - 4$$

$$i_{ds}^r = -\frac{1}{X_{ls}} (\varphi_{ds}^r - \varphi_{mq}^r) 14 - 4$$

$$i_{os} = -\frac{1}{X_{ls}} \varphi_{os} 15 - 4$$

$$i_{kq_1}^r = \frac{1}{X_{lkq_1}} (\varphi_{kq_1}^r - \varphi_{mq}^r) 16 - 4$$

$$i_{kq_2}^r = \frac{1}{X_{lkq_2}} (\varphi_{kq_2}^r - \varphi_{mq}^r) 17 - 4$$

$$i_{fd}^r = \frac{1}{X_{lfd}} (\varphi_{fd}^r - \varphi_{md}^r) 18 - 4$$

$$i_{kd}^r = \frac{1}{X_{lkd}} (\varphi_{kd}^r - \varphi_{md}^r) 19 - 4$$

$$\omega_r = -\frac{\omega_b}{2HP} [T_e - T_\tau] 20 - 4$$

$$\delta = \frac{1}{P} \omega_e (\omega_r - 1) 21 - 4$$

$$\varphi_{md}^r = X_{ad} \left[\frac{\varphi_{ds}^r}{X_{ls}} + \frac{\varphi_{ds}^{r'}}{X'_{lfd}} + \frac{\varphi_{kd}^{r'}}{X'_{lkd}} \right] 22 - 4$$

$$\varphi_{mq}^r = X_{aq} \left[\frac{\varphi_{qs}^r}{X_{ls}} + \frac{\varphi_{kq_1}^{r'}}{X'_{lkq_1}} + \frac{\varphi_{kq_2}^{r'}}{X'_{lkq_2}} \right] 23 - 4$$

$$X_{aq} = \left[\frac{1}{X_{mq}} + \frac{1}{X_{ls}} + \frac{1}{X'_{lkq_1}} + \frac{1}{X'_{lkq_2}} \right] 24 - 4$$

$$X_{ad} = \left[\frac{1}{X_{md}} + \frac{1}{X_{ls}} + \frac{1}{X'_{lfq_1}} + \frac{1}{X'_{lkd}} \right] 25 - 4$$

در معادلات ماشین چنان چه به جای V_d^{r+}, V_q^{r+} استفاده شود و معادلات حل شود در این صورت جریان‌ها به دست آمده $i_d^{r+}, i_q^{r+}, i_d^{r-}, i_q^{r-}$ از معادلات زیر استفاده می‌کنیم:

$$i_q^{r-} = i_q^r - i_q^{r+} \quad , \quad i_d^{r-} = i_d^r - i_d^{r+}$$

سپس برای به دست آوردن مقادیر جریان‌ها در دستگاه مرجع سنکرون از معادلات زیر استفاده می‌شود:

$$\begin{bmatrix} i_q^{e+} \\ i_d^{e+} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \cos \delta & \sin \delta \\ -\sin \delta & \cos \delta \end{bmatrix} \begin{bmatrix} i_q^{r+} \\ i_d^{r+} \end{bmatrix}$$

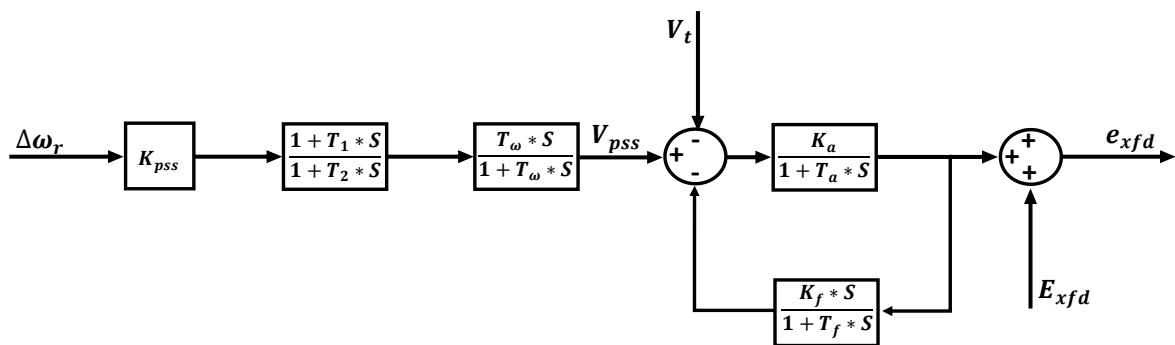
$$\begin{bmatrix} i_q^e \\ i_d^{e-} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \cos \delta & \sin \delta \\ -\sin \delta & \cos \delta \end{bmatrix} \begin{bmatrix} i_q^{r-} \\ i_d^{r-} \end{bmatrix}$$

فاز در جریان‌های تزریقی ژنراتور به شبکه قدرت از روابط زیر محاسبه می‌شود:

$$i_g^+ = iq^{e+} - J id^{e+}$$

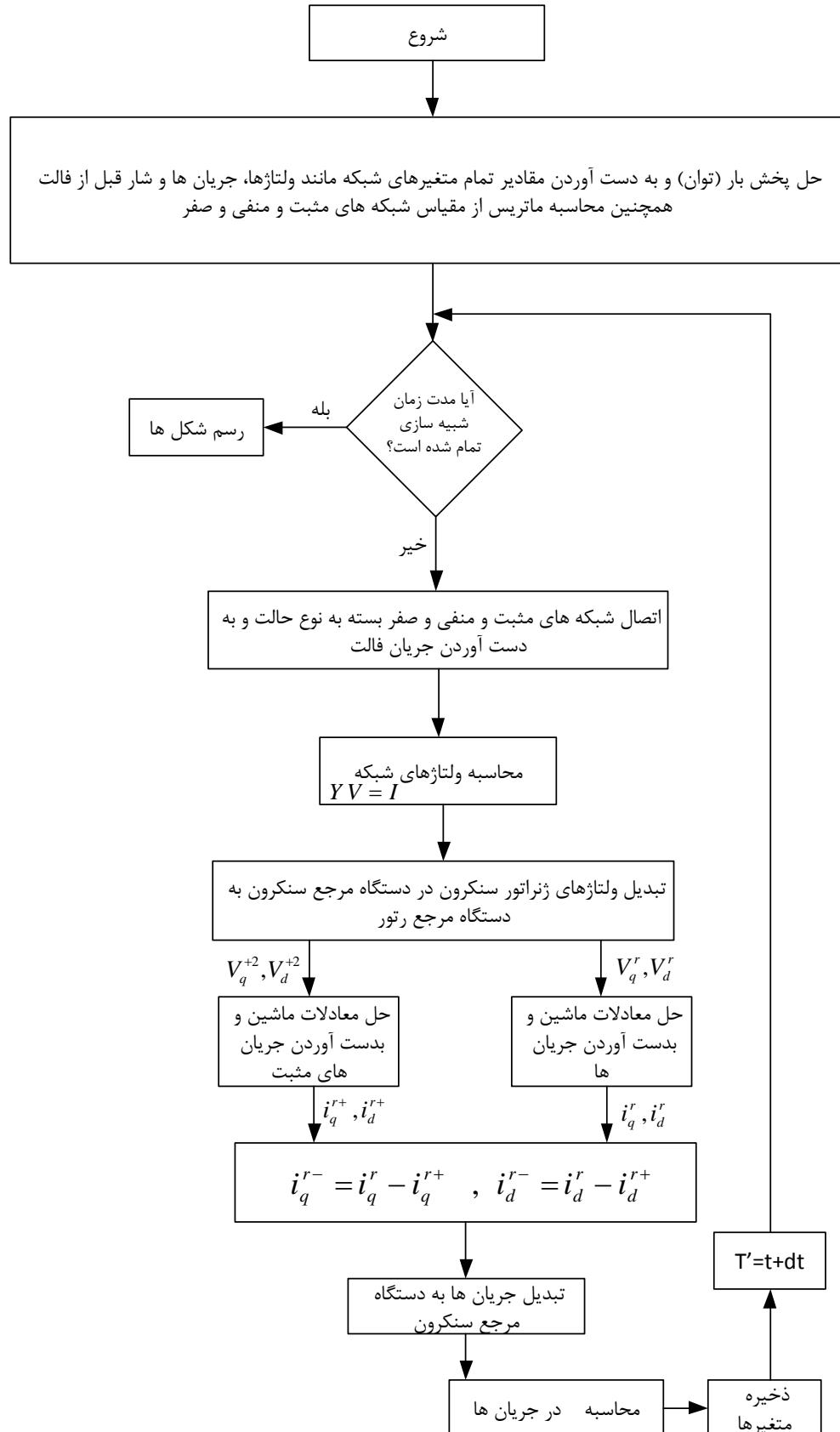
$$i_g^- = (i_e^- - J i_d^{e-}) e^{jr\omega_e t}$$

در این مرحله زمان را به اندازه یک اسپت اضافه کرده و کلیه مراحل بالا را به ازای جریان‌های جدید به دست می‌آوریم و تکرار می‌کنیم تا جریان‌ها در لحظه بعدی به دست آید و این عمل را تا تمام شدن مدت زمان شبیه سازی ادامه می‌دهیم تا شبکه مورد در حضور AVR و PSS که بلوک‌های مربوط به انها به صورت زیر است، پایدار شود:

شکل ۳-۴ بلوک دیاگرام روند حل معادلات و شبیه سازی

۳-۴- فلوچارت روند حل معادلات شبکه و شبیه سازی

فصل ششم

نتایج شبیه سازی

۶-۱- نتایج شبیه سازی

اطلاعات شبکه مورد مطالعه در جداول زیر ارائه شده است.

لازم به ذکر است که کلیه مقادیر راکتانس در جدول (۴-۲) بر مبنای 100MVA و ولتاژ مبنای 230kV هستند و کلیهی ثابت های زمانی بر حسب ثانیه است. همچنین تمامی مقادیر در جدول (۳-۲) بر مبنای 100MVA و ولتاژ نامی ترمینال ماشین می باشند.

Bus No	7	8	9
Real power (MW)	125.0	90.0	100.0
Reactive power (MVar)	70.0	40.0	55.0

جدول (۱-۲): بار سیستم ۹ باسه

Bus No	Bus Type
1	Slack Bus (1.0, 0)
2	PV Bus (1.0pu, 1.53pu)
3	PV Bus (1.0pu, 0.7pu)
4	PQ Bus
5	PQ Bus
6	PQ Bus
7	PQ Bus
8	PQ Bus
9	PQ Bus

جدول (۲-۲): شرایط پخش بار سیستم ۹ باسه

	Generator 1	Generator 2	Generator 3
Rated MVA	247.5	192.	128.
Base voltage (kV)	16.5	18.0	13.8
Power factor	1.	0.85	0.85
Type	Hydro	Stream	Stream
Speed (r/min)	180	3600	3600
Inertia constant 2H(s)	47.28	12.8	6.02
$X_l (\Omega)$	(0.0336 pu)	(0.0521 pu)	(0.0742 pu)
$X_d (\Omega)$	(0.146 pu)	(0.8958 pu)	(1.3125 pu)
$X_q (\Omega)$	(0.0969 pu)	(0.8645 pu)	(1.2578 pu)
$X_d' (\Omega)$	(0.0608 pu)	(0.1189 pu)	(0.1813 pu)
$X_q' (\Omega)$	(0.0969 pu)	(0.1969 pu)	(0.25 pu)
$X_d'' (\Omega)$	(0.04 pu)	(0.089 pu)	(0.107 pu)
$X_q'' (\Omega)$	(0.04 pu)	(0.089 pu)	(0.107 pu)
$T_{d0}' (s)$	8.96	6.0	5.89
$T_{q0}' (s)$	0	0.535	0.6
$T_{d0}'' (s)$	0.04	0.033	0.033
$T_{q0}'' (s)$	0.06	0.078	0.07

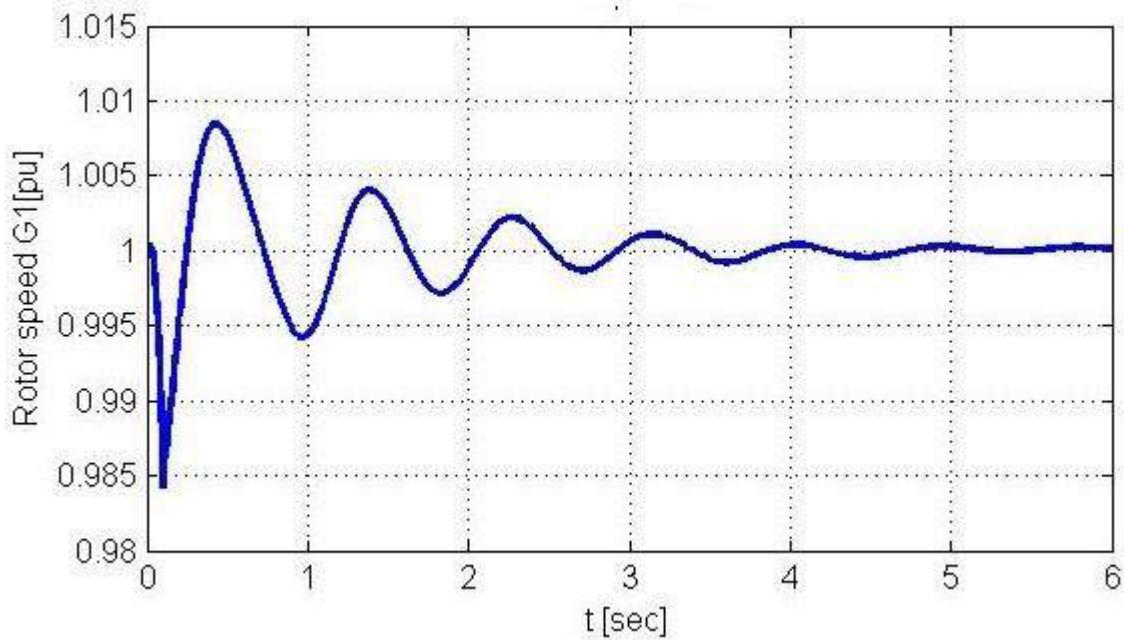
جدول (۳-۲): ژنراتورهای سیستم ۹ باسه

Bus1 No	Bus2 No	Base voltage	Resistance (Ω)	Reactance (Ω)	Inductance (mH)	Susceptance ($\mu\text{mho B/2}$)	Capacitance (μF)
4	7	230 (posi)	5.29 0.01(pu)	44.965 0.085(pu)	143.12804	166.3516 0.088(pu)	0.52951
		(zero)	15.87 0.03(pu)	134.895 0.255(pu)	429.38412	249.52741 0.132(pu)	0.79427
Length=100km, R1=0.0529 Ω /km, L1=0.14313*10e-2H/km, C1=1.05904*10e-8F/km Zs1=367.63 Ω , velocity1=2.568*10e5km/s, travel time=38.93269*10e-5s R0=0.1587 Ω /km, L0=0.42938*10e-2H/km, C0=1.58854*10e-8F/km Zs0=519.9 Ω , velocity0=1.21082*10e5km/s, travel time=82.58897*10e-5s							
4	8	230	8.993 0.017(pu)	48.668 0.092(pu)	154.91506	149.33837 0.079(pu)	0.47536
		(zero)	26.979 0.051(pu)	146.004 0.276(pu)	464.74517	224.00756 0.1185(pu)	0.71304
Length=100km, R1=0.08993 Ω /km, L1=0.1549*10e-2H/km, C1=0.95072*10e-8F/km, Zs1=403.66 Ω , velocity1=2.6057*10e5km/s, travel time=38.3771866*10e-5s R0=0.26979 Ω /km, L0=0.46475*10e-2H/km, C0=1.42608*10e-8F/km, Zs0=570.87 Ω , velocity0=1.22834*10e5km/s, travel time=81.4103*10e-5s							
5	7	230	16.928 0.032(pu)	85.169 0.161(pu)	271.10135	289.22495 0.153(pu)	0.92063
		(zero)	50.784 0.096(pu)	255.507 0.483(pu)	813.30404	433.83743 0.2295(pu)	1.38095
Length=100km, R1=0.16928 Ω /km, L1=0.2711*10e-2H/km, C1=1.84124*10e-8F/km Zs1=383.715 Ω , velocity1=1.4154*10e5km/s, travel time=70.65183*10e-5s R0=0.50784 Ω /km, L0=0.8133*10e-2H/km, C0=2.76189*10e-8F/km Zs0=542.65 Ω , velocity0=0.66722*10e5km/s, travel time=149.8754*10e-5s							
6	8	230	20.631 0.039(p.u)	89.93 0.17(p.u)	286.25608	338.37429 0.179(p.u)	1.07708
		(zero)	61.893 0.117(pu)	269.79 0.51(pu)	858.76824	507.56144 0.2685(pu)	1.61562
Length=100km R1=0.20631 Ω /km, L1=0.28626*10e-2H/km, C1=2.15416*10e-8F/km, Zs1=364.54 Ω , velocity1=1.27345*10e5km/s, travel time=78.5265*10e-5s R0=0.61893 Ω /km, L0=0.85877*10e-2H/km, C0=3.23124*10e-8F/km Zs0=515.53 Ω , velocity0=0.60031*10e5km/s, travel time=166.5799*10e-5s							
5	9	230	4.4965 0.0085(p.u)	38.088 0.072(p.u)	121.23787	140.83176 0.0745(p.u)	0.44828
		(zero)	13.4895 0.0255(pu)	114.264 0.216(pu)	363.71361	211.34216 0.1118(pu)	0.67272

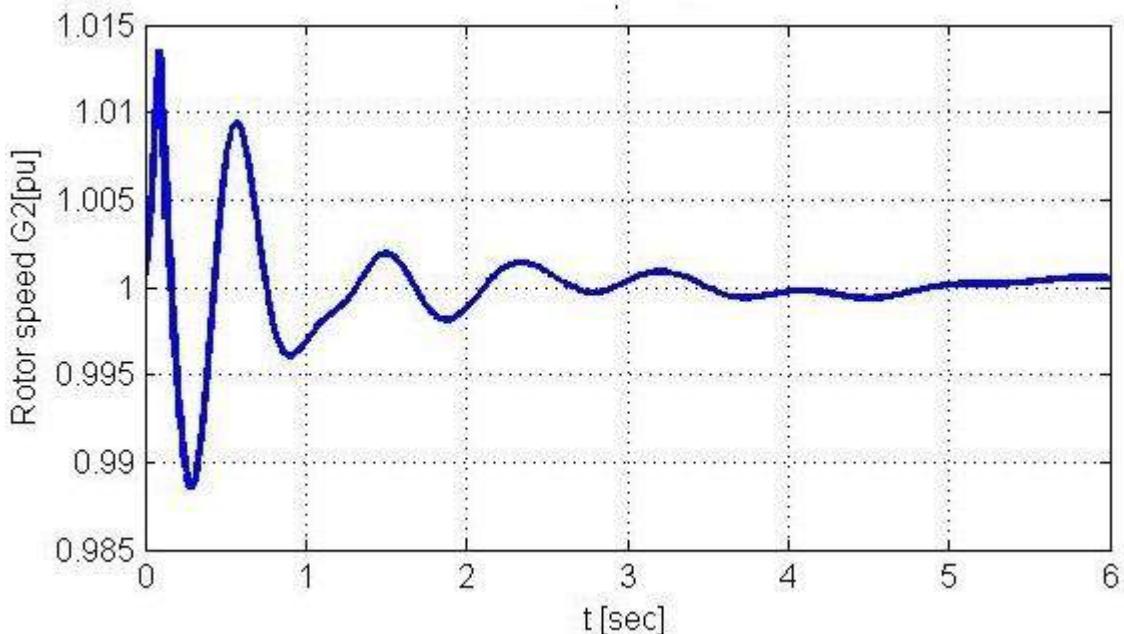
جدول (٤-٢): خطوط انتقال سیستم ٩ باشد

نتایج شبیه سازی سیستم قدرت مورد مطالعه به صورت زیر است :

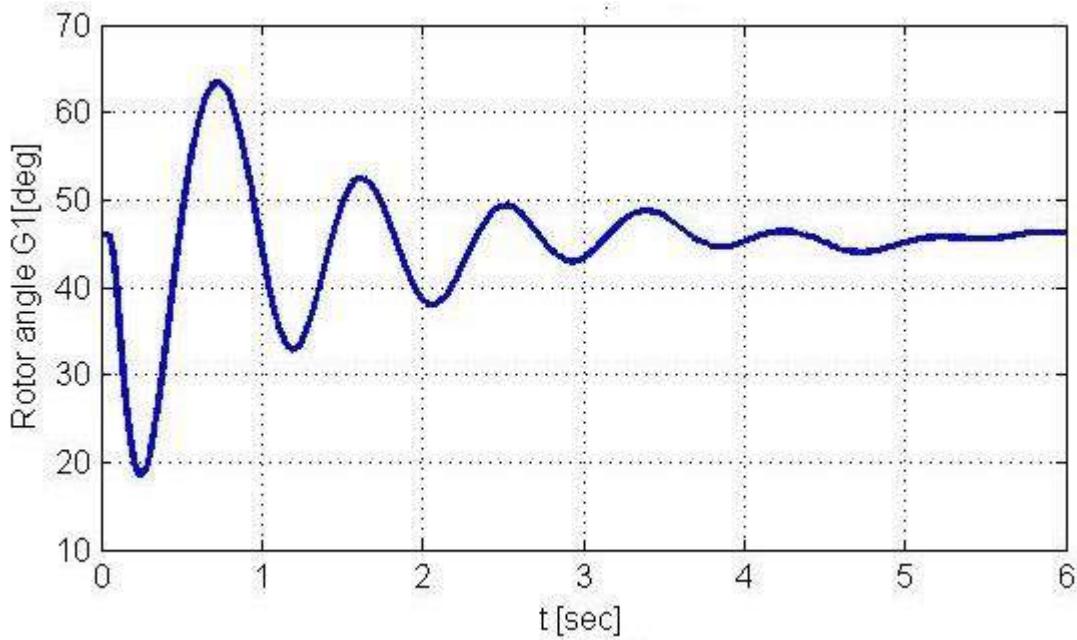
۱-۵- شکلهای مربوط به خطای دوفاز

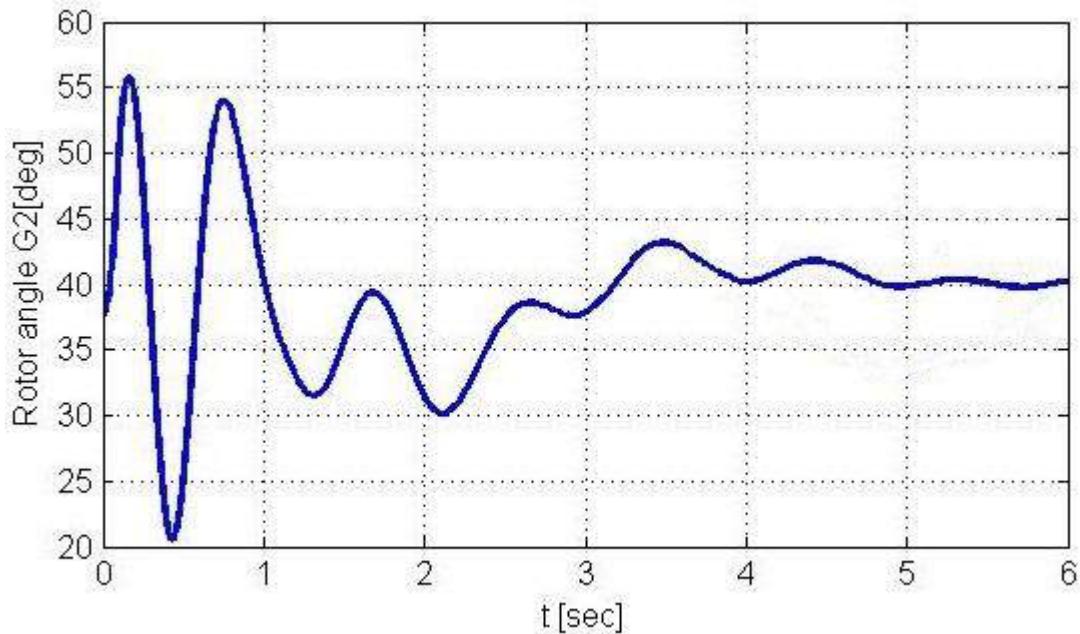
۱-۵- خطای دوفاز سرعت رотор ژنراتور ۱

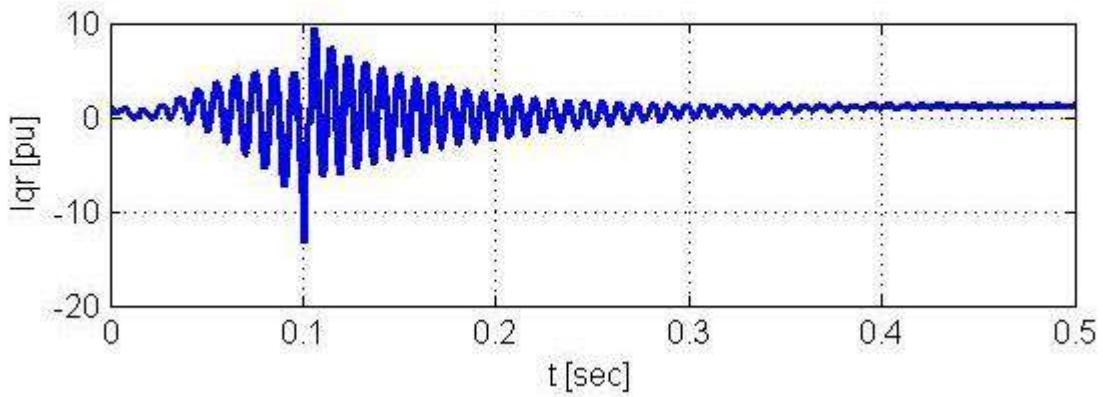
۲-۵- خطای دوفاز سرعت رotor ژنراتور ۲

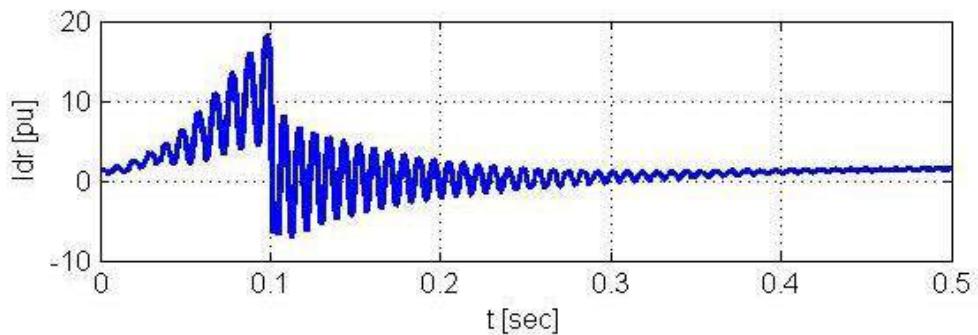
۳-۵- خطای دوفاز زاویه رتور ژنراتور ۱

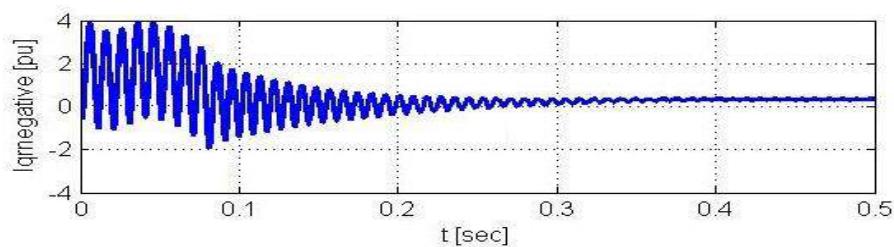
۴-۵- خطای دوفاز زاویه رتور ژنراتور ۲

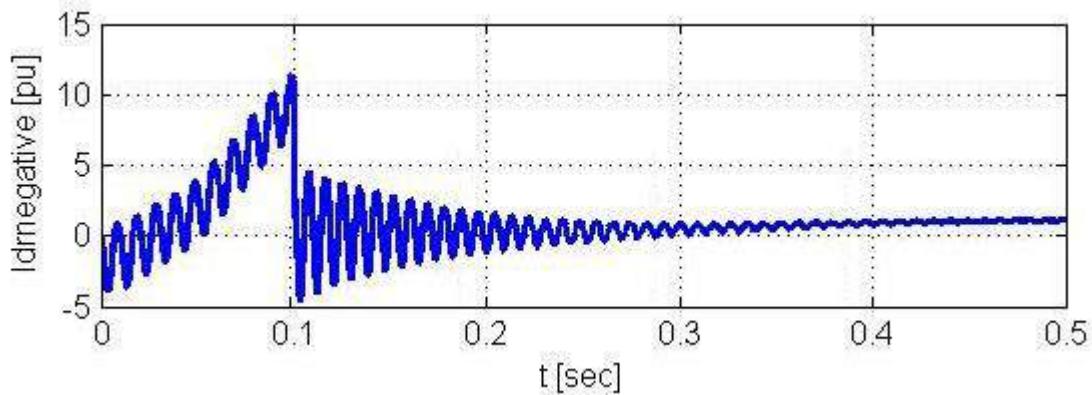
شکل ۵- خطای دوفاز جریان محور q در دستگاه رتور

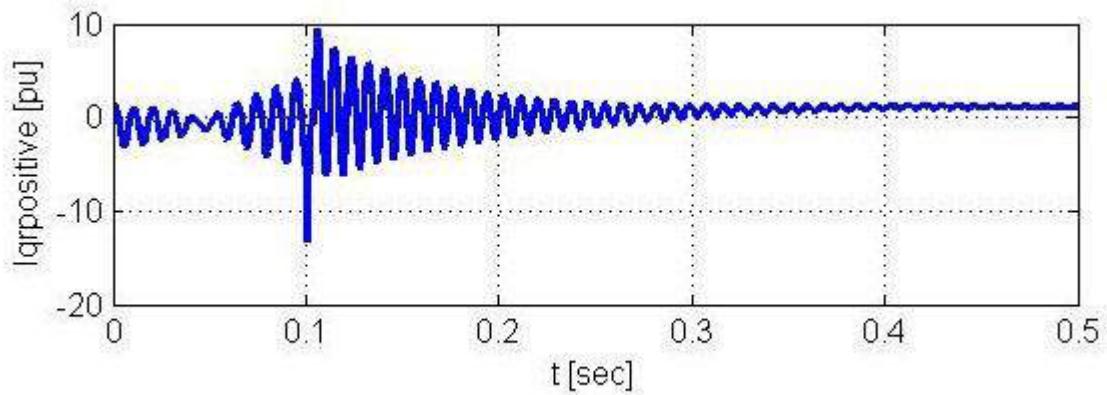
شکل ۶- خطای دوفاز جریان محور d در دستگاه رتور

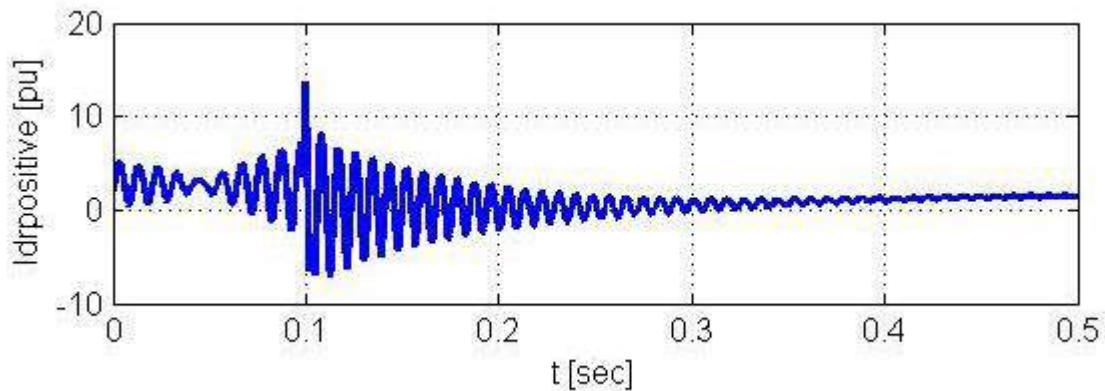
شکل ۷- خطای دوفاز توالی منفی جریان محور q در دستگاه رتور

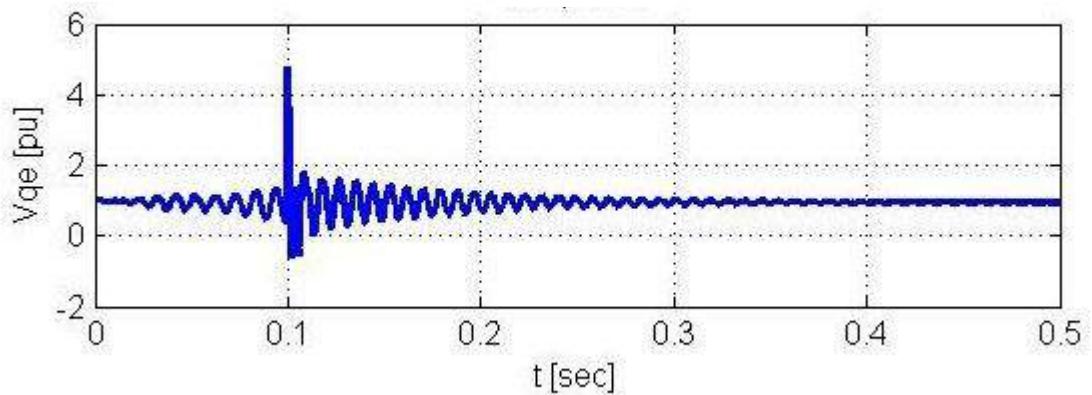
شکل ۸- خطا دوفاز توالی منفی جریان محور d در دستگاه رتور

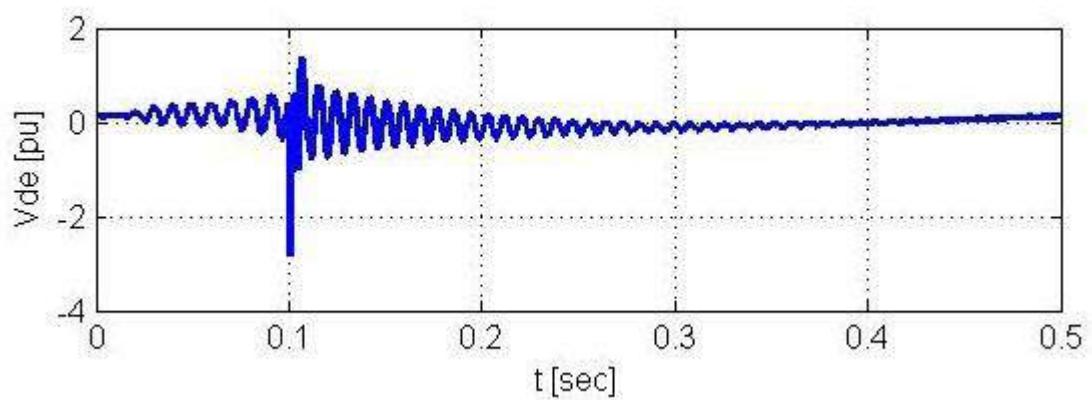
شکل ۹- خطا دوفاز توالی مثبت جریان محور q در دستگاه رتور

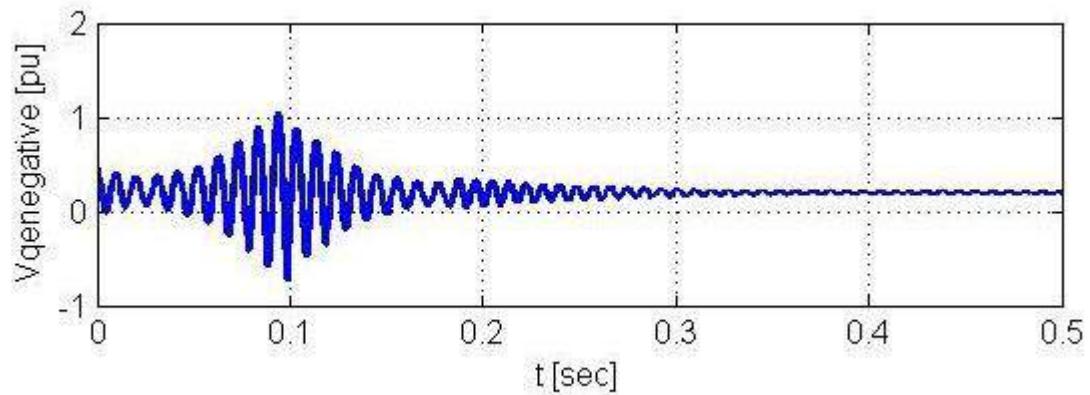
شکل ۱۰- خطا دوفاز توالی مثبت جریان محور d در دستگاه رتور

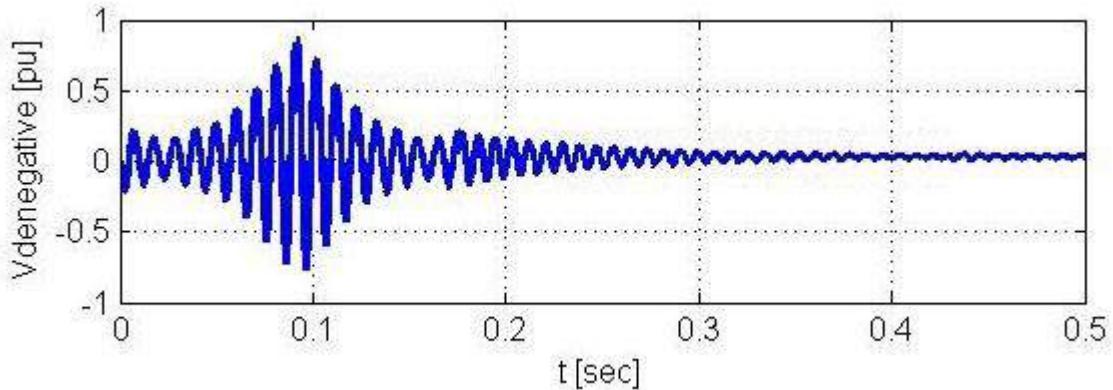
شکل ۵-۱۱ خطای دوفاز ولتاژ محور q در دستگاه سنکرون

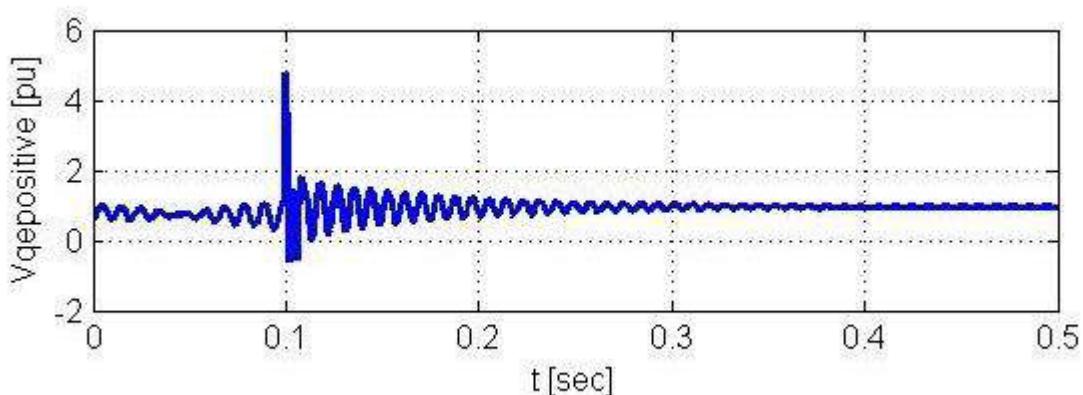
شکل ۵-۱۲ خطای دوفاز ولتاژ محور d در دستگاه سنکرون

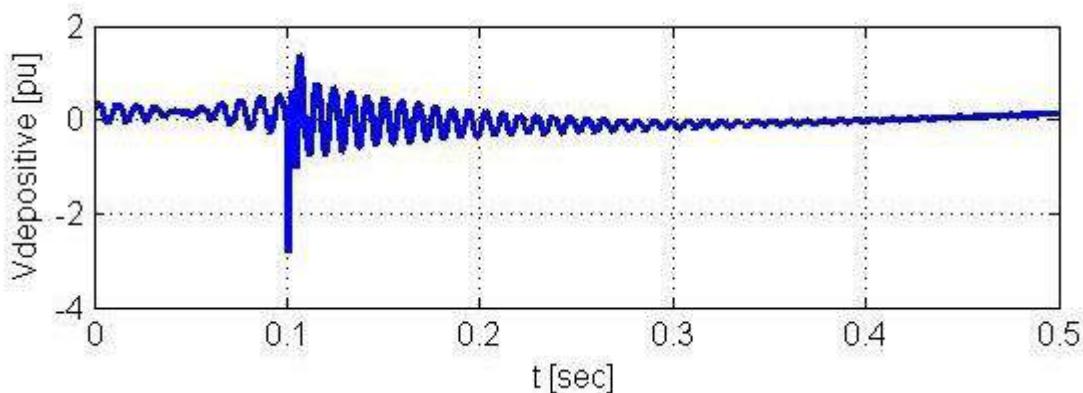
شکل ۵-۱۳ خطای دوفاز توالی منفی ولتاژ محور q در دستگاه سنکرون

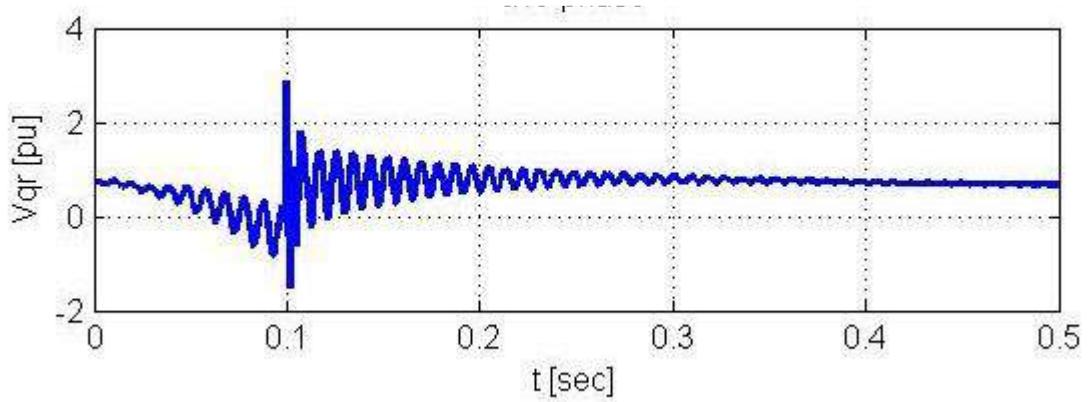
شکل ۵-۱۴ خطای دوفاز توالی منفی ولتاژ محور d در دستگاه سنکرون

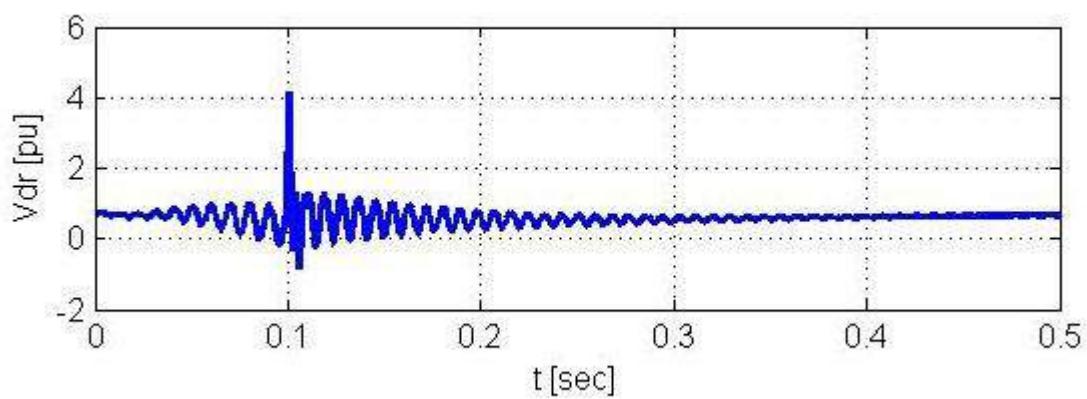
شکل ۵-۱۵ خطای دوفاز توالی مثبت ولتاژ محور q در دستگاه سنکرون

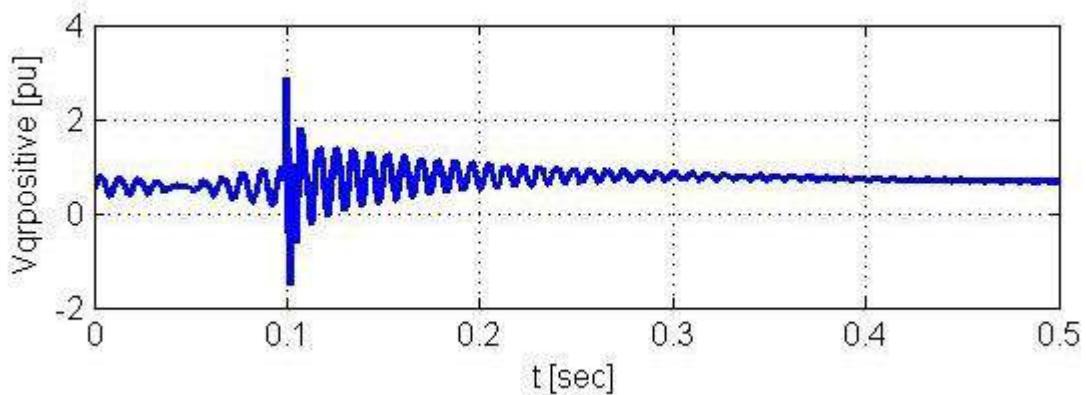
شکل ۵-۱۶ خطای دوفاز توالی مثبت ولتاژ محور d در دستگاه سنکرون

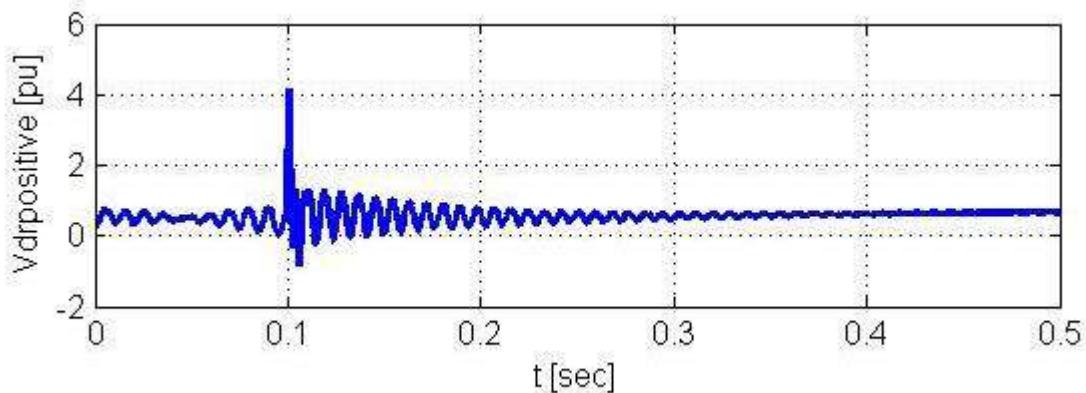
شکل ۵-۱۷ خطای دوفاز ولتاژ محور q در دستگاه رتور

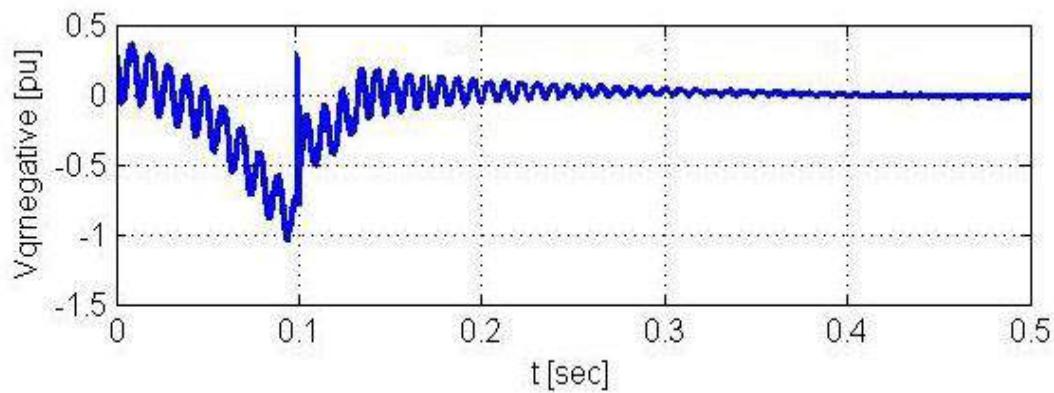
شکل ۵-۱۸ خطای دوفاز ولتاژ محوره در دستگاه رتور

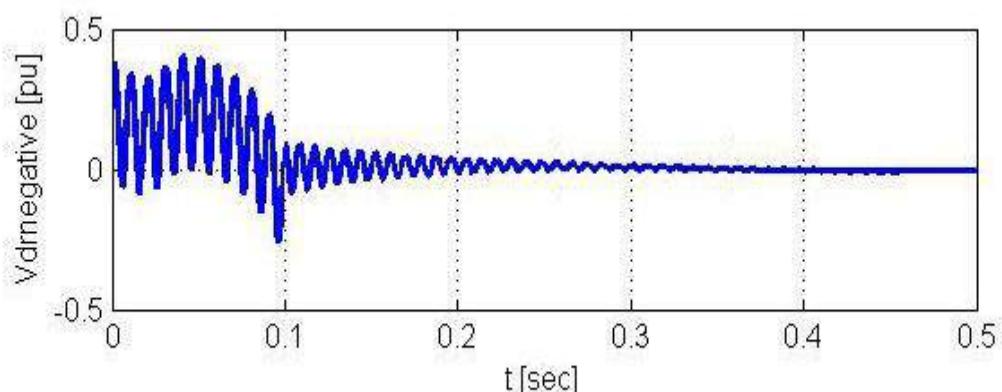
شکل ۵-۱۹ خطای دوفاز توالی مثبت ولتاژ محور q در دستگاه رتور

شکل-۵-۲۰ خطای دوفاز توالی مثبت ولتاژ محور d در دستگاه رتور

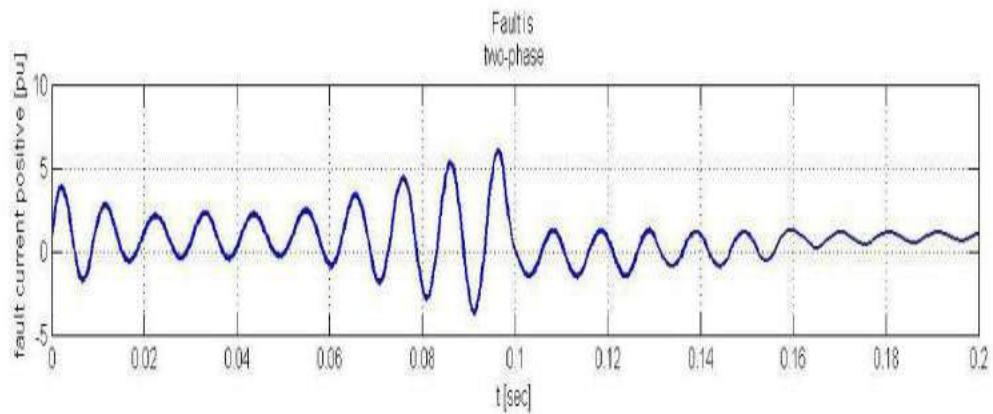

شکل-۵-۲۱ خطای دوفاز توالی منفی ولتاژ محور q در دستگاه رتور

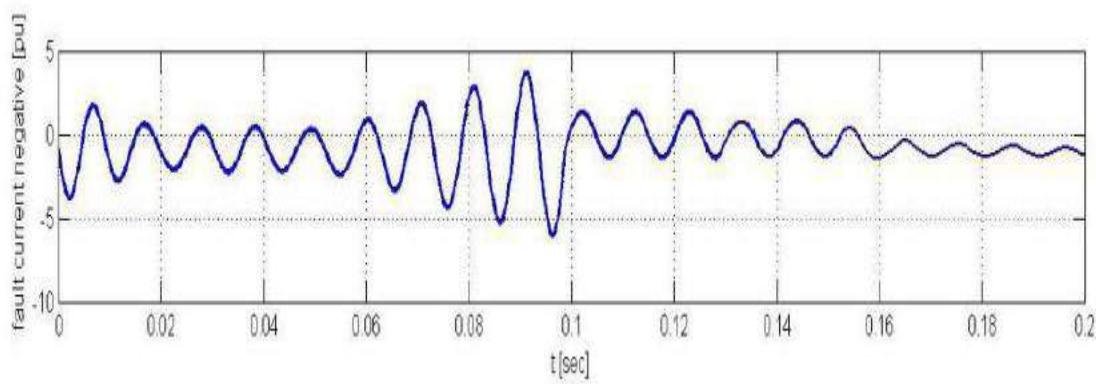

شکل

۵-۲۲ خطای دوفاز توالی منفی ولتاژ محور d در دستگاه رتور

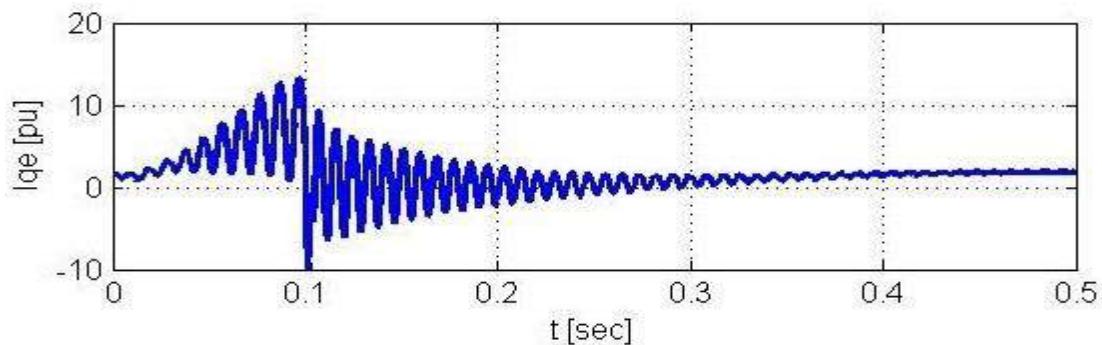

شکل ۲۳-۵ خطای دوفاز توالی مثبت جریان تزریقی

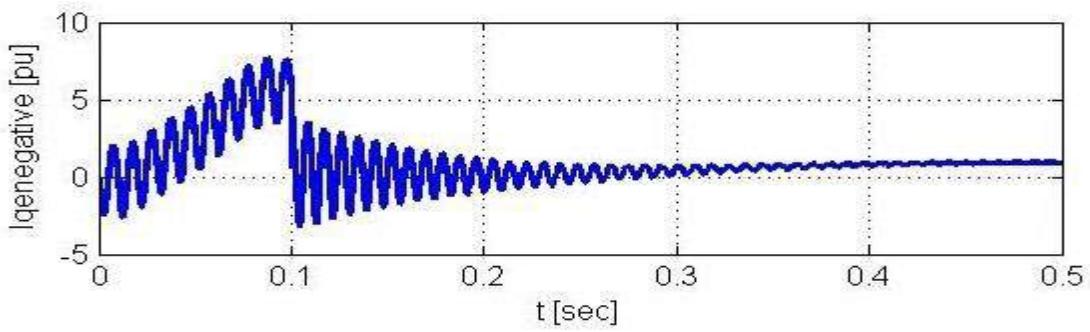

شکل

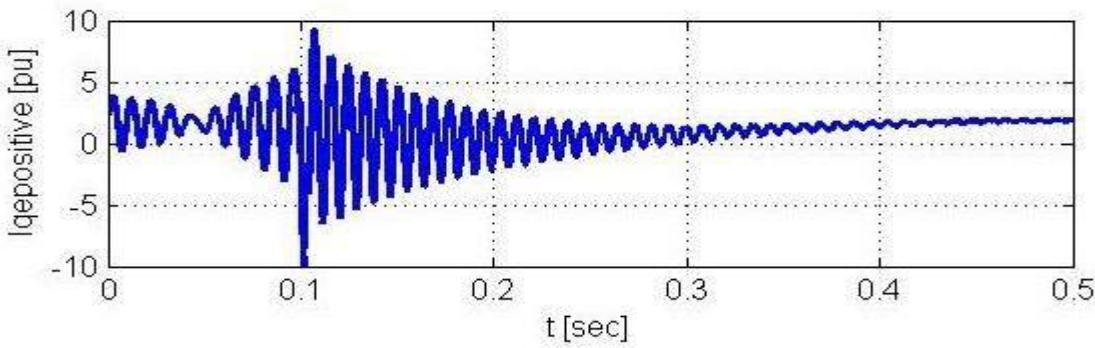
۲۴-۵ خطای دوفاز توالی منفی جریان تزریقی

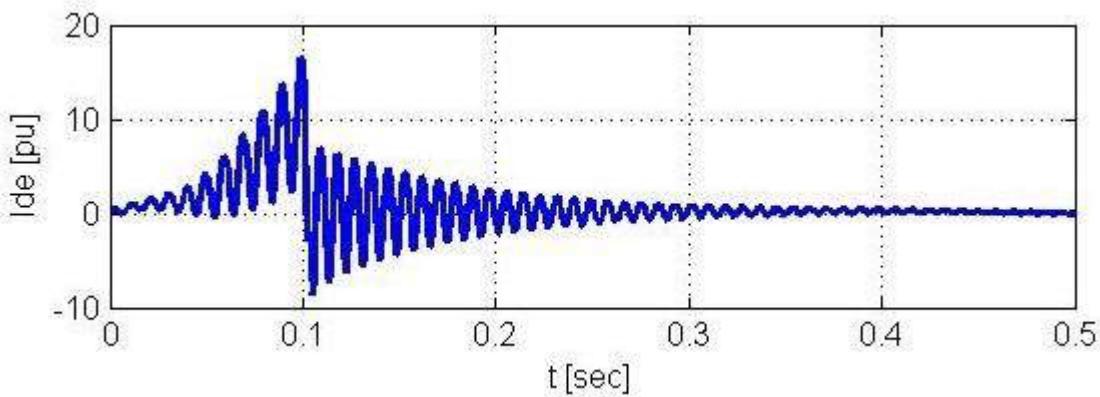
شکل ۵-۵ خطای دوفاز جریان محور q در دستگاه سنکرون

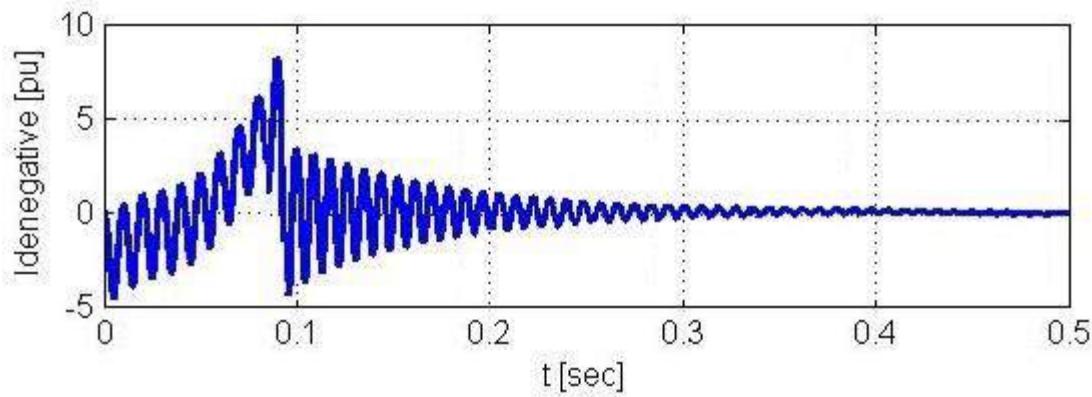
شکل ۵-۲۶ خطای دوفاز توالی منفی جریان محور q در دستگاه سنکرون

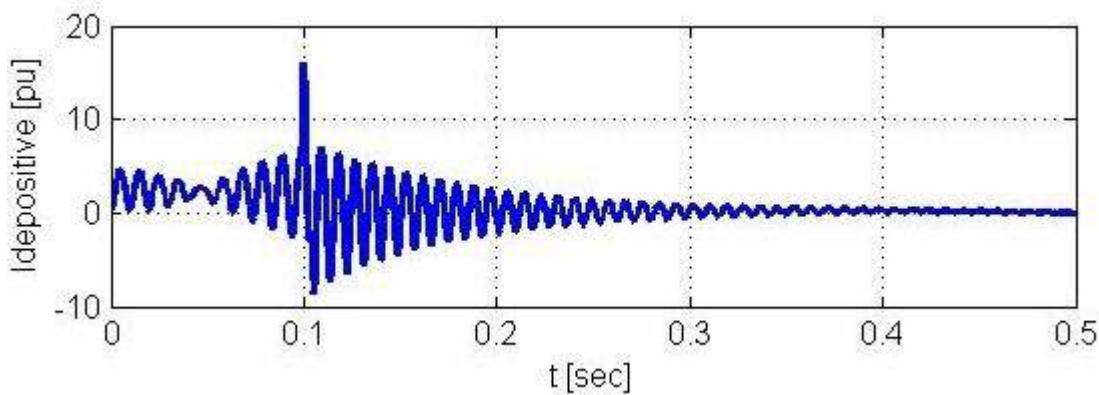
شکل ۵-۲۷ خطای دوفاز توالی مثبت جریان محور q در دستگاه سنکرون

شکل ۵-۲۸ خطای دوفاز جریان محور d در دستگاه سنکرون

شکل ۵-۲۹ خطای دوفاز توالی منفی جریان محور d در دستگاه سنکرون

شکل ۳۰-۵ خطای دوفاز توالی مثبت جریان محور d در دستگاه سنکرون

نتیجه گیری

هدف این پایان نامه اصلاح پایداری دینامیکی یک شبکه استاندارد سه ماشینه و نه باسه IEEE در اثر خطاهای نامتقارن دوفاز و دوفاز با هم به زمین در مکان‌های مشخصی از سیستم می‌باشد. ابتدا فرض می‌شود که شبکه در شرایط نرمال کار می‌کند که اطلاعات این حالت با حل پخش بار شبکه مذکور بدست می‌آید. آنگاه با اعمال خطاهای پارگی دوفاز و دوفاز به زمین در محل یکی از خطوط شبکه، رفتار شبکه مذکور در اثر این خطاهای بررسی می‌شود. فرض بر آن است که در اثر بروز این خطاهای پس از ۱، ۰ ثانیه خط مذکور بطور کامل قطع می‌گردد و در حالت بروز خطا هم فرض بر آن است که بعد از ۱، ۰ ثانیه این فاز مجدداً وصل می‌شود. در مدلسازی شبکه، ماشین‌های سنکرون با درجه کامل (درجه ۸) مدلسازی می‌شوند. روش تحلیل در حوزه زمان با استفاده از بردارهای فضایی مثبت و منفی برای جریان‌ها و ولتاژهای شبکه مذکور می‌باشد. برای میرا کردن نوسانات فرکانس بالای اسمی شبکه از روش کنترل مد لغزشی و برای اعمال سیگنال‌های اضافی و پایدارسازی سیستم از پایدارسازهای PSS استفاده می‌گردد. شایان ذکر است که با استفاده از حلقه مدار بسته AVR، ولتاژ باس‌های ماشین بر روی مقادیر نامی در حالت ثابت نگه داشته می‌شوند.

۲- پیشنهادات

می‌توان برای ادامه این تحقیق و پژوهش به پیشنهادهای زیر اشاره کرد :

۱- طراحی کنترل کننده‌ای که با تغییر مکان خطا، همچنان مقاوم باقی باند و شبکه پایدار باشد

۲- بررسی و اعمال مسائل حفاظتی مختلف بر روی شبکه

۳- بررسی پارامترهای قابلیت اطمینان شبکه در برابر خطاهای نامتقارن

بررسی دینامیکی خطاهای نامتقارن دیگر

[1] Narain G. Hingorani, L. Gyugyi, "Understanding FACTS concepts and Technology of Flexible AC Transmission Systems", IEEE Press, 2000.

- [2]E. Acha, C. R. Fuerte-Esquivel, H. Ambriz-Perez, C. Angeles-Camacho, "FACTS: modeling and simulation in power networks", John Wiley & Sons 1st, 2004.
- [3]A. Edris, "FACTS: Technology Development: an update", IEEE Power Engineering Review, (3): 4-9, March 2000.
- [4]P.W. Lehn, M.R. Travani, "Experimental evaluation of STATCOM closed loop dynamics", IEEE Trans. Power Delivery, 13(4)(1998) 1378_1384.
- [5]C. Li, Q. Jiang, Z. Wang, D. Rezmann, "Design of a rule-based controller for STATCOM", IEEE Conf. 11(1998) 467_472.
- [6]C. Li, Q. Jiang, Z. Wang, D. Rezmann "Investigation of voltage regulation stability of static synchronous compensator in power system", IEEE Conf. 11(2000) 2642_2647.
- [7]P. Rao, M.L. Crow, Z. Yang, "STATCOM control for system voltage control applications", IEEE Trans. Power Delivery, 15(4)(2000) 1311_1317.
- [8]P.S. Sensarma, K.R. Padiyar, V. Ramanarayanan, "Analysis and performance evaluation of distribution STATCOM for compensating voltage fluctuations", IEEE Trans. Power Delivery, 16(2)(2001) 259_264.
- [9]P. Kundur, "Power System Stability and Control", Mc Graw Hill, New York, 1994.
- [10]T. Athay, R. Podmore, S. Virmani, "A Robust control strategy for shunt and series reactive compensators to damp electromechanical oscillations", IEEE Trans. Power Delivery, vol. 16, No.4, pp 812_817, Oct, 2001.
- [11]Theoretical investigation of electric transmission systems under short circuit conditions
I. W. Gross, "Theoretical investigation of electric transmission systems under short circuit conditions", Proceedings of the American Institute of Electrical Engineers, IEEE Journals & Magazines, Year: 1915, Volume: 34, Pages: 25 - 69.
- [12]C. F. Wagner; S. H. Wright, "Calculation of short circuits on power systems", Electrical Engineering, IEEE Journals & Magazines, Year: 1932, Volume: 51, Pages: 131-131.
- [13]W. R. Wilson; L. L. Mankoff, "Short-Circuit Forces in Isolated-Phase Busses [includes discussion]", Transactions of the American Institute of Electrical Engineers, IEEE Journals & Magazines, Part III: Power Apparatus and Systems, Year: 1954, Volume: 73, Papers (6).
- [14]Li-Jun Cai and I. Erlich, "Simultaneous coordinated tuning of PSS and FACTS damping controllers in large power systems", IEEE Trans. Power Delivery, vol. 20, No.1, pp 294_300, February, 2005.
- [15]J. Reeve; S. C. Kapoor, "Analysis of Transient Short-Circuit Currents in HVDC Power Systems", IEEE Transactions on Power Apparatus and Systems, IEEE Journals & Magazines Year: 1971, Volume: PAS-90, Pages: 1174 – 1182.

- [16]A. E Hammed, "Analysis of power system stability by static var compensator", IEEE Trans. Power Syst, 1 (4) (1986) 222_227.
- [17]E.Z. Zahu, "Application of static var compensators to increase power system damping ", IEEE:PES Winter Meeting, 92WM164-4 PWRS, New York, 26-30 January, 1992.
- [18]L. Roy; N. D. Rao, " Exact Calculation of Simultaneous Faults Involving Open Conductors and Line-to-Ground Short Circuits on Inherently Unbalanced Power Systems ",IEEE Power Engineering Review, IEEE Journals & Magazines, Year: 1982, Volume: PER-2, Pages: 47 – 48.
- [19]M.Z. El-Sadek, "A flexible ac transmission system (FACTS) for balancing are furnace loads", Fuel and Energy Abstracts, Volume 39, Issue 3, May 1998, Pages 194-195.
- [20]M.Z. El-Sadek, M. Dessouky, G. A. Mahmoud. "A flexible ac transmission system (FACTS) for balancing are furnace loads", Electric Power Systems Research, Volume 41, Issue 3, June 1997, Pages 211-218.
- [21]K. Nose; T. Sakurai, " Analysis and future trend of short-circuit power",IEEE Transactions on Computer-Aided Design of Integrated Circuits and Systems, , IEEE Journals & Magazines, Year: 2000, Volume: 19, Pages: 1023 – 1030.
- [22]Roman Baburske; Franz-Josef Niedernostheide; Hans-Joachim Schulze; Frank Pfirsch; Caspar Leendertz, " Low-inductive power systems to overcome short-circuit ruggedness limits", 2016 28th International Symposium on Power Semiconductor Devices and ICs (ISPSD), IEEE Pages: 323 – 326.. Conference Publications, Year: 2016
- [23]Pctcr Vas, "Vectore Control of AC Machines", Clarcndon Press, 1990.
- [24].M.A.Hannoan and K.W.Chan"*Modlem Power systems Transiet Studies Using Dymamie Phasor Models*", IEEE Intcmstional Coference on power Systems Technology (POWERCON 2004),Singapore,21-24. Noventar 2004.
- [25].A.M.Stankovic, S.R.Sanders, And T.Aydin, "*Dynamie Phasors in Modeling and Analysis of Unbalaced polyphase Ac Machines*"IEEE Transanctions on Energy Conversions, 17 , no.1.pp. 107-113, Mar."2002.
- [26].P.Mattavell,G.C.Vergheze, and A.Stankovic,"*Phasor Dynamics of Thyristor-Controlled Series Capacitor Systems*".IEEE Transactions on Power Systems, Vol. 12, no.3.pp.1259-1267, Aug.1997.
- [27]T.Demirey, "Simulation of Power System Dynamics Using Dynamic Phasor Models", Ph.D.dissertation, Swiss Fed. Inst. Techno.Zurich, Switzertand, 2008.
- [28]T.Yang, S.Bozhko, J.Mark, L.Penvedie,G.Asher and C.L.Hill, "*Dynamle Phasor Modeling of Multi -Generator Variable Frequency "Electical Power Systems*"IEEE Transactions onPower Systems, 2015."
- [29]E. Acha, V. Agelidis, "Power electronic control in electrical system", Liondon: Butterworth Heinemann Press, 2001.

[45] P.M. ANDERSON and A.A. FOUAD, " Power System control in electrical and Stability", Iowa state university press, ames Iowa, USA,1997.

[30]A.At Stankovic and T,Aydin, "Analysis of symmetrical faults power systems using dynmple ptheats " IEEE Intcmstions on power Systems,vol.15 ,no.3.pp.1062-1060,Aug 2000.

[31] H.K.Ktralil,Nonlinear Systems. New York: Mecmillan, 1992.

[32]P.Kundur, "Power System Stability and Control", Vice-President, Power Engineering, Powertech Labs Inc., Surrey, British Columbia.

جعفر. سلطانی، "تئوری جامع ماشین‌های الکتریکی "، نیاز دانش، ۱۳۹۳

احد. کاظمی، "بررسی سیستم‌های قدرت ۲" ، پیام نور، ۱۳۷۸

ویلیام دی. استیونسون ، " مبانی بررسی سیستم‌های قدرت" ، مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۷۲

پاول. سی. کراوز ، " تحلیل ماشین‌های الکتریکی" ، مرکز نشر دانشگاه صنعتی اصفهان، اصفهان، ۱۳۷۶

